

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

บรรจกระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

อ.พ. ๑๑/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๑) และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคสอง)

(๓) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจไต่สวนการกระทำ ความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๒))

(๔) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

(๕) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนี รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวล กฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔/๑)

(๗) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิด ฐานให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (เพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

(๘) กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบนรวมถึง นิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕)

(๙) กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์ อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์ อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์ อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจ ในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความ มีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ วรรคสาม และมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑))

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีเนื้อหารวมจำนวน ๑๔ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- กำหนดเพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๔)

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจในการไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน ตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญา เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน และอำนาจในการไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำการนอกราชอาณาจักรไทย โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑๙ (๔/๑) และ (๔/๒))

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจในการทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

- แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนสำหรับการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตามมาตรา ๑๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) และ (๖) อันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๑๙ วรรคสอง)

- แก้ไขเพิ่มเติมให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งในมาตรา ๓๙ (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขมาตรา ๓๙ วรรคสาม)

- แก้ไขเพิ่มเติมให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้อง และความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงในมาตรา ๔๐ (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑))

- กำหนดเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริง เมื่อมีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และภาคเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน (ร่างมาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖))

- แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นำระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ โดยให้ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในทุกขั้นตอน และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขมาตรา ๗๔/๑)

- เพิ่มหลักเกณฑ์การได้สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน (ร่างมาตรา ๑๒ เพิ่มหมวด ๘/๑ มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

- เพิ่มบทกำหนดโทษในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาวค์จิตต์ ไตรเทพพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสมสมร นาคนาค นิติกรชำนาญการ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกัญญ์ ส่องแสง เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวกาญจนา พาลดีหลุด เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายฯ วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑๕

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

- ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน ..... - ๑ -

- มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต..... - ๔ -

- การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต..... - ๑๓ -

- มารูจัก ... ภาคือนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต

(United Nations Convention against Corruption – UNCAC)

ค.ศ. ๒๐๐๓ ของประเทศไทย ..... - ๑๗ -

- บทความข่าว ทวงถามคืบหน้า ๑๕ คดีดัง “ประมนต์”

ชงแก้กฎหมายทุจริตตามหลัก UNCAC ..... - ๑๙ -

- รวมกฎหมายต่อต้านทุจริตระหว่างประเทศ ..... - ๒๒ -

ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)..... (๑)
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ..... (๑๔)
- หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๒๑๘ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ..... (๖๔)
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ) ..... (๖๕)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ) ..... (๗๔)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการ ป.ป.ช.
ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่
ขององค์การระหว่างประเทศ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่
ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชน
ที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๑) และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙
วรรคสอง)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

(๓) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๒))

(๔) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

(๕) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔/๑)

(๗) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (เพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

(๘) กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕)

(๙) กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

พ.ร.บ. ๒๕๖๒-๒๐๒๖-๒๐๒๖-๒๐๒๖

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ วรรคสาม และมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑))

๑.๒ เหตุผล

ด้วยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดการให้/รับสินบนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ การกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ การกำหนดการริบทรัพย์สินในคดีทุจริตให้เป็นไปตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีกลไกในการจัดการทุจริตและประวัตินิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเนื่องจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าวถือเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ จึงควรบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระและความเชี่ยวชาญของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นหลักประกันมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลมากเกินไป นอกจากนี้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

๒๕๕๘

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. มาตราการรักษาการ (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กำหนดเพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๔)

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานราชการของรัฐบาลต่างประเทศ ไม่ว่าจะมิตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติงานในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น”

๖.๒ เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจในการไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน ตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชนและอำนาจในการไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑๙ (๔/๑) และ (๔/๒))

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๔/๑) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

(๔/๒) ไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

๖.๓ เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๑๔/๑) ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริตที่ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

๒ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐

๖.๔ เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจในการทำข้อตกลง ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

"(๑๖/๑) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยทำข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

๖.๕ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้พนักงานไต่สวน เป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนสำหรับการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบ ตาม มาตรา ๑๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) และ (๖) อันเป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขมาตรา ๑๙ วรรคสอง)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการ แทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"

๖.๘ กำหนดเพิ่มให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้สวนข้อเท็จจริง เมื่อมีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบนและภาคเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน (ร่างมาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖))

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการใต้สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๔/๑”

๖.๙ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นำระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ โดยให้ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในทุกขั้นตอน และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๘ มาใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขมาตรา ๗๔/๑)

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๔๘ มาใช้บังคับ”

๖.๑๐ เพิ่มหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน (ร่างมาตรา ๑๒ เพิ่มหมวด ๘/๑ มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๘/๑

การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

มาตรา ๙๙/๑ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำได้ด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และให้นำความในมาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำว่า “ศาล” ให้หมายความรวมถึงศาลในต่างประเทศด้วย

มาตรา ๙๙/๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

มาตรา ๙๙/๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๙๙/๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ และให้นำมาตรา ๙๘ มาตรา ๙๘/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๖.๑๑ เพิ่มบทกำหนดโทษในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบน รวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๒๓/๔ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมาย

หรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของบุคคลที่มีความ เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่านิติบุคคลนั้น มีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหาย ที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลนั้นมีมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดนั้น

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมียอำนาจหน้าที่ ในกรณีนั้นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๑๒๓/๖ ในการริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจ ด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการ กระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการ จำหน่ายจ่ายโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

ในการที่ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่ง ให้ศาลวินิจฉัยตามควร แก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ ในการกระทำความผิดอีก

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒
กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมหลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธาณกรรมาการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๕๒"</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...."</p>	
<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	
<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประเพณีมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๘ (๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประเพณีมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ (๓) พระราชบัญญัติการแสวงหาทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๙</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ
<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ</p> <p>“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) นายกรัฐมนตรี (๒) รัฐมนตรี (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๔) สมาชิกวุฒิสภา (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา 	<p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐแตกต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ “เจ้าหน้าที่ของรัฐแตกต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานราชการของรัฐต่างประเทศ ไม่ว่าจะมีส่วนประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม</p> <p>“เจ้าหน้าที่ของรัฐแตกต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์กรระหว่างประเทศให้ปฏิบัติงานในนามขององค์กรระหว่างประเทศนั้น”</p>	<p>เพิ่มเติมคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐแตกต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เพื่อนำไปใช้กับการกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศเพิ่มเติม ตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๑๖ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์กรภาคีรัฐต่างประเทศ</p> <p>เนื่องจากในปัจจุบัน การทุจริตถือได้ว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรง มีรูปแบบที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติ การให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่องค์กรระหว่างประเทศเพื่อ</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๘) สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๙) (ยกเลิก)</p> <p>“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรมสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจในรูปแบบต่างๆ จึงก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมากต่อรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้รับและผู้ให้ โดยอนุสัญญา UNCAC ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นรัฐภาคี และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ก่อให้เกิดพันธกรณีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC</p> <p>การกำหนดฐานความผิดการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ และความผิดฐานเอออกเงินให้สินบน รวมถึงการกำหนดนิยามสำหรับ "เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ" และ "เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ" จะส่งผลให้กรอบการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยมีความเป็นมาตรฐานสากลและสมบูรณ์มากขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดีทุจริต ในกรณีที่มีการขอความร่วมมือระหว่าง</p>	

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p> <p>ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัวรัยผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น</p> <p>“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การถอดถอนจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการดำเนินมาตรการทางวินัย ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำดังกล่าวด้วย</p> <p>“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>“อนุกรรมการ” หมายความว่า อนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติไปตาม</p>	<p>ประเทศอยู่ภายใต้บังคับของหลักความผิดอาญาในทั้งสองรัฐ (หลัก Dual Criminality)</p> <p>นอกจากนี้ อนุสัญญาขององค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ค.ศ. ๑๙๙๗ ว่าด้วยการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ (OECD Convention) ซึ่งถือเป็นอนุสัญญาด้านการต่อต้านการทุจริตที่สำคัญและเป็นมาตรฐานสากล ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและผลกระทบร้ายแรงที่เกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าวข้างต้นเช่นกัน จึงได้มีบทบัญญัติที่สนับสนุนให้รัฐภาคีกำหนดให้การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ที่เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศเป็นความผิดทางอาญาดังกล่าว เพื่อให้ทุกรัฐมีมาตรฐานกฎหมายในระดับสากล</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ หรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>“พนักงานได้สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการหรือเทียบเท่าขึ้นไป</p> <p>“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้ตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น</p> <p>“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” หมายความว่า การที่ทรัพย์สินหรือหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้</p>		

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลงผิดปกติ</p> <p>“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>หมวด ๒</p> <p>มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ใตสวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภามาหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง</p> <p>(๒) ใตสวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>(๓) ใตสวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ซึ่งมีใบบุคคลตาม (๒) และเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(๔) ใตสวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ซึ่งมีใบบุคคลตาม (๒) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหาร</p>	<p>มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปเป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการใตสวน</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p> <p>ระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ตามที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๖๕ ของ รัฐธรรมนูญ</p> <p>(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้ง ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและ หนี้สิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p> <p>(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง</p> <p>(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของผู้ดำรง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p> <p>พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>“ (๔/๑) ได้สวมและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลต่างประเภท และ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามหมวด ๘/๑. ภารดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลต่างประเภท เจ้าหน้าที่ขององค์การ ระหว่างประเทศ และภาคเอกชน</p> <p>(๔/๒) ได้สวมภารกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำความผิดอาญาไทย ทั้งนี้ ภารป.ร.ระสวน ความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยภาษานี้”</p>	<p>หมายเหตุ</p> <p>หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการ ให้รับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคล ต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ของ องค์การระหว่างประเทศ และ ภาคเอกชนในการกระทำความผิด ฐานให้สินบน รวมถึงการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้ กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย เพื่อให้การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้อง กับการทุจริตอยู่ในอำนาจไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อันจะทำให้การ ดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการ ทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๖ หน่วยงานที่มีความ ชำนาญพิเศษ</p>
<p>ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีหน่วยงานที่มี อำนาจหลักในการสืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต อยู่หลายหน่วยงาน ได้แก่</p>		

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน</p> <p>(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย</p> <p>(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม</p> <p>(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ</p> <p>(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันกการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการ</p>	<p>คณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. และกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยต่างก็มุ่งเน้นไปที่การดำเนินคดีกับผู้รับสินบนซึ่งก็คือเจ้าหน้าที่รัฐไทย</p> <p>ในกรณีประเทศไทยมีบทบัญญัติกำหนดความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐบอลต่างประเทศ ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีกำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจชัดเจนในการรับผิดชอบการดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาและพิจารณาแล้วพบว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเหมาะสมในการรับผิดชอบการไต่สวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐบอลต่างประเทศ/เจ้าหน้าที่ของรัฐบอลต่างประเทศ ทั้งความเหมาะสมในแง่ของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเนื่องจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรหลักของประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และในแง่ของ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>(๑๔) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต</p> <p>(๑๕) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ</p> <p>(๑๖) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่ถูกหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้</p> <p>การได้ส่วนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p>		<p>ความเป็นอิสระในเชิงโครงสร้าง เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสถานะเป็นองค์กรอิสระ ซึ่งเป็นหลักประกันว่าการดำเนินงานคดีดังกล่าวจะเป็นไปโดยโปร่งใส ปราศจากอิทธิพลและการแทรกแซงใดๆ</p> <p>นอกจากนี้ เนื่องจากภารกิจที่สืบเนื่องนั้นประกอบด้วยวงจรถือคือฝ่ายผู้ให้และผู้รับ ในการได้ส่วนดำเนินคดี ย่อมต้องอาศัยพยานหลักฐานขึ้นต่อกันหรือที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการได้สวนเอกชนผู้สืบเงินเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งเจ้าหน้าที่รัฐไทย และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ/องค์การระหว่างประเทศด้วย เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว สอดคล้องกัน ซึ่งตามพ.ร.บ. ป.ป.ช. ปัจจุบัน ตามมาตรา ๖๖ วรรคสาม ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการได้ส่วนภาคเอกชนในกรณีที่เป็นตัวการ ผู้ใช้</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
		<p>หรือผู้สนับสนุน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นผู้กระทำความผิดฐานให้สินบนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้แล้ว แต่เป็นการบัญญัติเฉพาะในส่วนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ จึงยังไม่ครอบคลุมถึงภาคเอกชนในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p> <p>ในส่วนของอำนาจได้สวนการกระทำ ความผิดที่อยู่ในอำนาจการได้สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลง นอกพระราชอาณาจักร เพื่อให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่การทุจริตก็มีลักษณะข้ามชาติ ประกอบกับการกำหนดฐานความผิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบน เจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศ/องค์การ ระหว่างประเทศ การกำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวน การกระทำความผิดฐานทุจริตซึ่งได้</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>“(๑๔/๑) ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต. ที่ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ”</p>	<p>กระทรวงการอาญาไทย จะทำให้การได้สวนคดีทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๖ หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๖ หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ ข้อ ๔๓ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และ ข้อ ๔๖ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>เนื่องจากรูปแบบการทุจริตในปัจจุบัน ไม่ได้มีเฉพาะแต่กรณีที่เกิดขึ้น ภายในประเทศเท่านั้น แต่มีลักษณะ ของการกระทำความผิดข้ามชาติ ซึ่ง ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการดำเนินคดี ค้นหาพยานหลักฐาน รวมถึงการติดตามทรัพย์สินในคดีทุจริต กลับคืนมา</p> <p>คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรหลัก ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งในการ เป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่าง ประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต เพื่อให้ เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลง ระหว่างประเทศในการต่อต้านการ ทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอนุสัญญา UNCAC โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๑๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>การแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ในการ ดำเนินการตามคำร้องขอความ ช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต จะเป็นการประกันความเชื่อมโยง ความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเมื่อมี การร้องขอความช่วยเหลือจาก ต่างประเทศตามพันธกรณีอนุสัญญา UNCAC และสนธิสัญญาอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต ที่ผู้ ประสานงานกลางตาม พ.ร.บ.ความ ร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทาง อาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ จะได้ส่งคำร้องขอ ดังกล่าวมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมี มีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการปฏิบัติ ตามพันธกรณีอนุสัญญา UNCAC ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประสาน ความร่วมมือระหว่างประเทศในการ ดำเนินคดีทุจริตให้เป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ หลักการตามท่อนุสัญญาUNCAC กำหนด ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการ บัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>"(๑๖/๑) ประธานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยทำข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"</p>	<p>คณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างชัดเจนในการดำเนินการคุ้มครองความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต</p> <p>- แก้เพิ่มเติมเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถทำข้อตกลงเพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๘ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ</p> <p>เนื่องจากในปัจจุบัน การทุจริตส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม และสร้างความเสียหายให้แก่รัฐเป็นมูลค่าสูง ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ การทุจริตได้มีรูปแบบและลักษณะที่ซับซ้อน ในการดำเนินการหาพยานหลักฐานต่างเพื่อการไต่สวน</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
		<p>จำเป็นต้องความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีอำนาจหน้าที่และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งอนุสัญญา UNCAC และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. ๒๐๐๐ (United Nations Convention against Transnational Organized Crime: UNTOC) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีทุจริตตามที่กล่าวถึงข้างต้น จึงมีข้อเสนอแนะให้รัฐภาคีกำหนดมาตรการหรือช่องทางเพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน</p> <p>ในส่วนของประเทศไทยได้มีกฎหมายกำหนดแนวทางการประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานเพื่อการดำเนินการอย่างบูรณาการไว้เช่นกัน เช่น ตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p>	<p>อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ และตามมาตรา ๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๗</p> <p>ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปได้อย่างทั่วถึงที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญาฯ จึงเห็นควรกำหนดอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างชัดเจน ในการทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๑๙ (๔/๑) และ มาตรา ๑๙ (๔/๒)</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกรป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>หมวด ๓</p> <p>การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน</p> <p>.....</p> <p>ส่วนที่ ๒</p> <p>การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p> <p>มาตรา ๓๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p> <p>(๑) ประธานศาลฎีกา</p> <p>(๒) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(๔) อัยการสูงสุด</p> <p>(๕) กรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>(๖) ผู้ตรวจการแผ่นดิน</p>	<p>“การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕/๑) (๕/๒) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๗) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (๘) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (๙) รองประธานศาลฎีกา (๑๐) รองประธานศาลปกครองสูงสุด (๑๑) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร (๑๒) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา (๑๓) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (๑๔) รองอธิการสูงสุด (๑๕) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง</p> <p>การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อพ้นจากตำแหน่งของบุคคลตาม (๑) (๔) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) ให้ยื่นเมื่อพ้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น</p> <p>ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตาม วรรคหนึ่งโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”</p>	<p>- แก้ไขเพื่อความถูกต้อง</p>
<p>มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้</p>	<p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“(๑) ในกรณีที่ป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม</p>	<p>- แก้ไขเพื่อความถูกต้อง</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>พระราชนิติบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p> <p>(๑) ในกรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม</p> <p>(๒) ในกรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะหรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้</p>		
<p>หมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง</p> <p>มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.</p>		

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้ความคุ้มครองให้ผู้ถูกล่ามคอจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙ หรือกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นการกระทำผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง</p> <p>(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๖</p> <p>(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕</p> <p>(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัายผิดปกติดตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘</p> <p>(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔</p> <p>ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้นจะต้องไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย</p>	<p>มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>“(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๘๔/๑”</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับการกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชนในการกระทำความผิดฐานให้สินบน รวมถึงการเพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๑๖ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐต่างประเทศ และ ข้อ ๓๖ หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักการและเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๙ (๔/๑)</p>
<p>มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี มีเห็นระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ</p>	<p>มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปเป็นแทน “มาตรา ๗๔/๑ ในกรณื่อดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาล มีเห็นระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มีให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๘ มาใช้บังคับ”</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มีเห็นระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ โดยให้ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในทุกขั้นตอน ทั้งในกระบวนการฟ้องคดี ส่วนข้อเท็จจริง กระบวนการฟ้องคดี และกระบวนการพิจารณาของศาล และกำหนดมิให้นำอายุความลงเลย การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๘ มาใช้บังคับกับคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการ</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
		<p>ต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๒๙ อายุความ</p> <p>เนื่องจากคดีทุจริตเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีความซับซ้อน และเป็นความผิดที่แตกต่างจากความผิดอาญาฐานอื่น เนื่องจากเป็นความผิดที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศโดยรวมอย่างกว้างขวาง มีขั้นตอนที่ซับซ้อนเป็นเครือข่าย และมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ มักจะนำผลประโยชน์ที่ได้จากการทุจริตถ่ายโอนไปยังต่างประเทศ และเมื่อซึ่งนำหน้ากระหว่างผลประโยชน์ที่ได้จากการทุจริตกับโทษที่จะได้รับ ทำให้ผู้ต้องหรือจำเลยเลือกที่จะหลบหนีเพื่อมิให้ถูกจับกุมจนกว่าจะพ้นอายุความฟ้องคดีหรืออายุความลงโทษ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ไขเรื่องอายุความในคดีทุจริตกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนีให้ครอบคลุมทุก</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
		ขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา รวมทั้งมีให้นำอายุความลงเลย การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้กระทำความผิดจะต้องถูกดำเนินคดีและได้รับโทษตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเวลาจะล่วงเลยไปนานเพียงใด อีกทั้งยังเป็นการยืนยันและป้องปรามมิให้ผู้กระทำความผิดตกลงใจกระทำกระทำความผิดในคดีทุจริตด้วย
	<p>มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของรัฐองคการระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“หมวด ๘/๑</p> <p>การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน</p> <p>มาตรา ๙๙/๑ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ</p> <p>เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตาม</p>	<p>-เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๑๖</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>มาตรา ๑๒๗/๒ มาตรา ๑๒๗/๓ มาตรา ๑๒๗/๔ และมาตรา ๑๒๗/๕ ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุ ความ</p> <p>การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และให้ความความในมาตรา ๘๕ และ มาตรา ๘๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำว่า “ศาล” ให้หมายความรวมถึงศาล ในต่างประเทศด้วย</p> <p>มาตรา ๘๘/๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มี ลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้</p> <p>(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงได้</p> <p>(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงต่อไปได้</p> <p>(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ</p> <p>เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสรีจลินและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม</p> <p>มาตรา ๘๘/๓ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหา</p> <p>เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดตามมาตรา ๘๘/๑ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาล</p>	<p>การให้สิทธิบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐต่างประเทศ และข้อ ๓๖ หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักการและเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๘ (๔/๑)</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดกระทำ ความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๗/๔ และมาตรา ๑๒๗/๕ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การได้สวนข้อเท็จจริง</p> <p>มาตรา ๙๘/๔ ในกรณีที่มีผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อ พนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด อันเนื่องมาจากการทำตาม มาตรา ๙๘/๓ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตาม บทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๙๘/๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่อง กลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาต่อไป</p> <p>มาตรา ๙๘/๕ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของ ศาลเนื่องจากการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๙๘/๔ ให้ พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดี ต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ</p> <p>กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูก กล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑๒๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้ตำแหน่งหรือ</p>	<p>ป.ป.ช. อาจเรียกจำนวนการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือได้สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้</p> <p>การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ขัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานได้สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้</p> <p>มาตรา ๙๙/๖ ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควรอาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้</p> <p>มาตรา ๙๙/๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหา นั้นเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ และให้นำมาตรา ๙๘ มาตรา ๙๘/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>หน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๔ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ที่รับสินบนเป็นความผิดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๙ โดยกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ที่เรียกรับสินบนก่อนเข้ารับตำแหน่ง เป็นความผิดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๕๐ โดยกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของคนที่กลางเรียกรับสินบนในการจูงใจเจ้าหน้าที่</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอื่นทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๕ ผู้ใดให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่านิติบุคคลนั้นมีควมผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลนั้นมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดนั้น</p> <p>บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมีส่วนจูงหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม</p>	<p>ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เป็นความผิดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๓ โดยกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของผู้ให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เป็นความผิดเพิ่มเติมนอกจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ และกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดฐานให้สินบน ให้มีความผิดตามมาตรานี้เป็นกรณีเฉพาะ</p> <p>ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๑๖ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ และข้อ ๒๖ ความรับผิดชอบของนิติบุคคล</p>	

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>เนื่องจากกการทุจริตถือได้ว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรง มีรูปแบบที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งรวมถึงกรณีการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจในรูปแบบต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมากต่อรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้รับและผู้ให้ โดยอนุสัญญา UNCAC ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นรัฐภาคีอนุสัญญา UNCAC และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ก่อให้เกิดพันธกรณีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC การกำหนดฐานความผิดการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ รวมถึงความผิดเฉพาะสำหรับนิติบุคคลจะส่งผลให้การการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยมีความเป็นมาตรฐานสากลและสมบูรณ์มากขึ้น และก่อให้เกิด</p>		

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒</p>	<p>ประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดีทุจริตในกรณีที่มีการขอความร่วมมือระหว่างประเทศอยู่ภายใต้บังคับของหลักความผิดอาญาในทั้งสองรัฐ (หลัก Dual Criminality)</p> <p>นอกจากนี้อนุสัญญาขององค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ค.ศ. ๑๙๙๗ ว่าด้วยการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ (OECD Convention) ซึ่งถือเป็นอนุสัญญาด้านการต่อต้านการทุจริตที่สำคัญและเป็นมาตรฐานสากลที่สำเร็จและเห็นถึงความสำคัญของกรณีดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน จึงได้มีบทบัญญัติที่สนับสนุนให้รัฐภาคีกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่องค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้ทุกรัฐมีมาตรฐานกฎหมายในระดับสากลเช่นเดียวกัน</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>ประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดีทุจริตในกรณีที่มีการขอความร่วมมือระหว่างประเทศอยู่ภายใต้บังคับของหลักความผิดอาญาในทั้งสองรัฐ (หลัก Dual Criminality)</p> <p>นอกจากนี้อนุสัญญาขององค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ค.ศ. ๑๙๙๗ ว่าด้วยการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ (OECD Convention) ซึ่งถือเป็นอนุสัญญาด้านการต่อต้านการทุจริตที่สำคัญและเป็นมาตรฐานสากลที่สำเร็จและเห็นถึงความสำคัญของกรณีดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน จึงได้มีบทบัญญัติที่สนับสนุนให้รัฐภาคีกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่องค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้ทุกรัฐมีมาตรฐานกฎหมายในระดับสากลเช่นเดียวกัน</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๖ ในการรับทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากศาลจะมีอำนาจรับตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด</p> <p>(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด</p> <p>(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด</p> <p>(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่ายเอาโดยง่ายหรือประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)</p> <p>(๔) ประโยชน์อันได้อันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ในการที่ศาลจะมีคำสั่งรับทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่ง ให้ศาลวินิจฉัยตามเกณฑ์การณและควมร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก</p> <p>ในกรณีที่มีศาลเห็นว่าวิธีการอื่นที่ทำให้บุคคลไม่สมารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่งในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป เช่น สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่การกระทำความผิดไม่ได้ เปลี่ยนแปลงลักษณะของทรัพย์สินนั้นหรือให้จำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแทนการรับ</p> <p>หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งรับทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้</p>	<p>หมายเหตุ</p> <p>หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การรับทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำ ความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อันได้อันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการรับทรัพย์สินตามหลักการรับทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๑ การอาชญากรรม และการรับทรัพย์สิน ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคีอนุสัญญา โดยมีผลบังคับในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔</p>
<p>ค.ศ.</p> <p>เนื่องจากการกระทำความผิด</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๒๓/๗ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้รับเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในกิจการกระทำความคิด (๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อมุ่งใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่</p> <p>(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มาจากการกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม</p> <p>(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ หรือมาตรา ๑๒๓/๓ หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น</p> <p>(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เพื่อมุ่งใจบุคคลให้กระทำผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด</p> <p>(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)</p> <p>(๖) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๘ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่าสิ่งใดที่ศาลสั่งรับตามมาตรา ๑๒๓/๖ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา</p>	<p>ผู้กระทำความผิดอาจได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้จากการกระทำความผิดนั้น การรับทรัพย์สินจึงไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการรับที่มุ่งตัวทรัพย์สินเท่านั้น แต่ต้องหมายรวมถึง ประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดด้วย และเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความคิดเกี่ยวกับกิจการทุจริตมีจำหน่าย จ่าย โอน และแปรสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความคิดในรูปแบบต่างๆ อันจะทำให้ไม่มีตัวทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความคิดต่อไป การรับทรัพย์สินที่มุ่งประสงค์ต่อตัวทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือได้มาจากกระทำความผิดจึงทำให้การรับทรัพย์สินไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นช่องทางให้ผู้กระทำความผิดยังคงได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นที่ได้มาแทนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น จึงสมควรเพิ่มเติมให้การรับทรัพย์สินครอบคลุมถึงทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่นำมาแทนทรัพย์สินที่ได้มาจากการ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>๑๒๓/๗ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถติดตามเอาคืนได้แม้ด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำไม่ได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยคำนึงถึงราคาท้องตลาดของสิ่งนั้นในวันที่ศาลมีคำพิพากษาและสั่งให้ผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่ได้รับชำระเงินหรือสั่งให้ทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำผิด ตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด</p> <p>การกำหนดมูลค่าของสิ่งทีศาลสั่งรับตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือการกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นในวันที่มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้นแล้วแต่กรณี</p> <p>ในการสั่งให้ผู้ศาลให้ส่งสิ่งที่รับชำระเงินตามวรรคสอง ศาลจะกำหนดให้ผู้นั้นชำระเงินทั้งหมดในคราวเดียว หรือจะให้ผ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี</p> <p>ผู้ทีศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่รับชำระเงินหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาดังนั้นตามที่อัตราที่กฎหมายกำหนด"</p>	<p>หมายเหตุ</p> <p>หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>กระทำความผิด และประโยชน์อื่นได้อันเกิดจากทรัพย์สินและประโยชน์ดังกล่าว</p> <p>นอกจากนี้ เห็นควรเพิ่มหลักการรับทรัพย์สินมูลค่า ในกรณีทรัพย์สินที่พึงรับมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือมีการกระทำให้การติดตามทรัพย์สินนั้นเป็นไปไดยากหรือเป็นไปได้ โดยศาลสามารถกำหนดมูลค่าของทรัพย์สินที่พึงรับและสั่งให้ทำการชำระเงินหรือสั่งให้ทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิดแทนตามมูลค่าของทรัพย์สินที่พึงรับนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาค่าของทรัพย์สินที่พึงรับนั้นกระทำความผิดจำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากจากการกระทำ ความผิดไป หรือกรณีทรัพย์สินโดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำไม่ได้โดยยากเกินสมควร หรือเหตุสมควรประการอื่น</p> <p>ทั้งนี้ เนื่องจากแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเป็นไปตามหลักการตาม</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
		อนุสัญญา UNCAC ซึ่งถือว่าการทุจริตเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะหลักการบางประการจึงอาจกระทบต่อสิทธิของบุคคล ในการแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุรักษ์การตามอนุสัญญาดังกล่าว หน่วยงานที่จะมาบังคับใช้กฎหมายจึงจำเป็นต้องมีความอิสระและความเป็นเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อเป็นหลักประกันมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิมากเกินความจำเป็น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวไว้ในกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต
	มาตรา ๑๔ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้	

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน*

คอร์รัปชัน (Corruption) มีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า Corruptio เป็นคำที่รู้จักกันดีทั่วไป แต่ความหมายของคำนี้มีหลากหลายต่างขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การใช้ หลักการหรือมุมมองในทางศีลธรรมทางการเมืองหรือทางเศรษฐศาสตร์ (Magavilla, ๒๐๑๒) ในมุมมองของพฤติกรรมหรือการกระทำนั้น คอร์รัปชันอาจจัดเป็นอาชญากรรม (crime) ประเภทหนึ่ง ในบางกรณีคอร์รัปชันอาจจะถูกมองในความหมายที่แคบและต่างจากการโกง ยักยอก ริดไถ การขู่ โดยมองว่าคอร์รัปชันเป็นการกระทำของคนสองฝ่ายที่หาประโยชน์ร่วมกันจากฝ่ายที่สาม (Bowles, ๑๙๙๙) เช่น การติดสินบน

คอร์รัปชันในความหมายขององค์การสหประชาชาตินั้นไม่ใช่แค่พฤติกรรม แต่เป็นปรากฏการณ์ (phenomenon) ในทางสังคม การเมืองและเศรษฐศาสตร์ ที่เป็นปัญหาสำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั่วโลก (UNODC, ๒๐๐๙) และองค์การระหว่างประเทศด้านความโปร่งใส Transparency International (TI) ให้นิยามคำคอร์รัปชันคือ การใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายไว้วางใจในทางที่ผิด (abuse of entrusted power) เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลซึ่งใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

(<http://www.transparency.org/cpi> ๒๐๑๑/)

สภาประชาคมยุโรปได้ให้คำจำกัดความคอร์รัปชันหมายถึง การใช้อำนาจสาธารณะที่มีขอบเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว หรือการให้สินบน และความประพฤติทั้งหลายของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบในภาครัฐหรือเอกชนประพฤติก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน้าที่ของตน โดยไม่สมควรกับตำแหน่งหน้าที่ของตนในฐานะเจ้าพนักงานแห่งรัฐ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเอกชน ตัวแทนหรือฐานะความสัมพันธ์อื่นๆ โดยมุ่งประสงค์ให้ได้รับประโยชน์ใดๆ โดยมีขอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยสรุปคอร์รัปชัน เป็นการกระทำที่มีการใช้อำนาจหรือ การให้สินบน ที่อาจจะผิดหรือไม่ผิดกฎหมายก็ได้ แต่มีเจตนาให้ได้รับประโยชน์อันไม่สมควรจะได้และคอร์รัปชันนั้นเกิดขึ้นได้ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยการคอร์รัปชันในภาคเอกชนอาจหมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจหรือตำแหน่งที่ได้มาจากผู้ถือหุ้น ในการดำเนินงานของบริษัทเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว (ฐานันท์ วรรณโกวิทย์, ๒๕๕๕)

สำหรับประเทศไทยคำว่าคอร์รัปชัน เป็นคำที่ใช้ในวงการราชการ รัฐวิสาหกิจ ส่วนของเอกชนจะใช้คำว่าทุจริต ซึ่งหมายถึงการแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง บทบาท หน้าที่โดยมิชอบขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติจากหน่วยงาน บริษัท องค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ (สุชาติ นนทวงศ์, ๒๕๔๓)

พจนานุกรมไทยของบริษัทแพรวพิทยาได้ให้ความหมายของคำว่า "คอร์รัปชัน" หมายถึง "การฉ้อราษฎร์บังหลวง เบียดบังเอาโดยอำนาจหน้าที่ราชการ" แต่ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านมีความเห็นว่า คำว่า "ฉ้อราษฎร์บังหลวง" นั้น มีความหมายแคบกว่า "คอร์รัปชัน" เพราะคำว่าฉ้อราษฎร์บังหลวงอาจหมายความเฉพาะการเบียดบัง ยักยอกทรัพย์สินของรัฐและของสาธารณะเท่านั้น การที่เจ้าพนักงานเรียกและรับสินบนจากราชการจะจัดอยู่ในประเภท ฉ้อราษฎร์เพราะเป็นการเรียกหรือรับเอาเงินหรืออามิสอย่างอื่น เพื่อปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติราชการเป็นการให้คุณแก่ผู้ให้สินบนแต่การบังหลวงเป็นการที่เจ้าพนักงานทำทุจริตต่อหน้าที่เสียหายผลประโยชน์ของแผ่นดิน ทั้งนี้ จะเป็นโดยสมคบกับราชการเบียดบังผลประโยชน์นั้นหรือไม่ก็ได้

(<http://www.fpo.go.th/S-I/Source/Article/Article๔๒.htm>)

* ที่มา : งานวิจัย แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย (The Trend of Corruption in Thailand), โดย นางจรรววรรณ สุขุมลพงษ์, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, บทที่ ๒ หน้า ๔-๗.

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แปลคำว่า การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ให้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Corruption และเมื่อพิจารณาถึง ชื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังใช้คำว่า การทุจริตและเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษ ก็มีความหมายตรงกับคำว่า Corruption กับความหมายดังกล่าวเช่นเดียวกัน

(<http://www.learners.in.th/blogs/posts/๙๖๐๗๙>)

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (๒๕๔๙) ได้เรียบเรียงความหมายของคอร์รัปชันตามแนวคิดของ เดวิดโรเซนบลูม และ เดอโบร่า โกลด์แมน (David Rosenbloom and Deborah Goldman) ว่าการคอร์รัปชัน เป็นการทรยศต่อความไว้วางใจสาธารณะ เพราะว่าเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว การคอร์รัปชันในภาครัฐมีอยู่ทั่วโลก และเป็นตัวจำกัดความสามารถของระบบบริหารในหลายประเทศ การคอร์รัปชันโดยวิธีติดสินบน และใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งเป็นแบบแผนที่ทำกันทั่วไป

จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างแนวคิดและวิธีการปฏิบัติระหว่างการคอร์รัปชันกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันพบว่า ในปัจจุบันพัฒนาการของแนวคิดและวิธีการของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน นับตั้งแต่เริ่มมีการปกครอง ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา

(<http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php>)

แบ่งได้เป็น ๓ ระยะคือ

ระยะแรกเป็นการคอร์รัปชันที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตน เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก จากนักธุรกิจและประชาชนโดยตรง ตัวอย่างของวิธีการดังกล่าวได้แก่ การรับสินบน เพื่ออำนวยความสะดวกในการได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการส่งส่วย เพื่อให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเพื่อให้เกิดความสะดวกราบรื่นในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจที่อาจจะมีความคาบเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายเป็นต้น

ระยะที่สองเป็นการคอร์รัปชันที่ได้ถูกพัฒนาพฤติกรรมกระทำการที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ เป็นการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ ในการใช้กฎหมายหรือช่องว่างของกฎหมาย ในการแสวงหาผลประโยชน์จากโครงการของรัฐต่างๆ หรือเป็นการร่วมมือกันคอร์รัปชันของกลุ่มบุคคลดังกล่าวเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิผูกขาดสัมปทานของรัฐ ในการนำไปใช้แสวงหาผลประโยชน์ หรือค่าเช่าทางเศรษฐกิจต่อไป

ระยะที่สาม จะเป็นการคอร์รัปชันที่กลุ่มบุคคลต่างๆ ในการคอร์รัปชันในระยะที่สองพยายามที่จะทำให้วิธีการคอร์รัปชันมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อันจะมีผลทำให้การคอร์รัปชันนั้นๆ สามารถที่จะถูกตรวจพบเพื่อลงโทษผู้กระทำการคอร์รัปชันได้ยากมากขึ้น ซึ่งแนวคิดและวิธีการปฏิบัติที่สำคัญของการคอร์รัปชันนี้คือ ได้มีการนำเอาบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีบทบาทอย่างสำคัญคือ “กลุ่มข้าราชการที่มีบทบาทหน้าที่ในทางวิชาการในหน่วยงานราชการของรัฐ” (Technocrat) หรือนักวิชาการที่มีความรู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการคอร์รัปชัน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย โดยกลุ่มบุคคลกลุ่มใหม่นี้ จะทำหน้าที่สำคัญในการ “สร้างเงื่อนไขต่างๆ” ที่ทำให้กลุ่มบุคคลกลุ่มเดิม (นักการเมือง, ข้าราชการ และนักธุรกิจ) “มีความชอบธรรม” (Legitimacy) ที่จะนำเอาเงื่อนไขต่างๆ เหล่านั้น ไปใช้เพื่อเป็นข้ออ้างในการสร้างเครื่องมือ และขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงาน อันได้แก่ นโยบายสาธารณะและกฎหมายต่างๆ ให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งจะสามารถนำมาใช้เพื่อการคอร์รัปชันหรือแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากการอ้างถึง ผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากการดำเนินงานตามนโยบาย หรือบังคับใช้กฎหมาย ที่ได้ถูกสร้างขึ้นมาก่อนหน้าต่อไป ภายหลังจากที่เครื่องมือ และขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้ ได้ถูกนำออกมาใช้

ดำเนินการหรือใช้บังคับ หรือแล้วในที่สุด ซึ่งการคอร์รัปชันในลักษณะนี้ ในปัจจุบันนิยมเรียกกันว่าเป็น “การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็น “กระบวนการสร้างความชอบธรรม” ที่เป็นสาเหตุสำคัญให้การคอร์รัปชันที่เกิดในภายหลัง มีกระบวนการดำเนินงานที่สลับซับซ้อน และมีรูปแบบการดำเนินการที่มีความหลากหลายอย่างมาก ทั้งนี้เพราะ กระบวนการคอร์รัปชันจะถูกนำมาผูกติดกับ “เงื่อนไขที่สร้างความชอบธรรม” ให้กับนโยบายและกฎหมายนั้นๆ จะสามารถเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการคอร์รัปชันของกลุ่มบุคคลต่างๆ ได้ และทำให้บางครั้งการคอร์รัปชันในลักษณะเช่นนี้ แทบจะไม่สามารถถูกตรวจสอบได้เลย เพราะไม่อาจจะพิสูจน์ได้ว่าการดำเนินงานดังกล่าวมีเจตนาหรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตหรือแสดงข้อสังเกตให้เห็นว่าได้เกิดการคอร์รัปชันขึ้น ทั้งนี้ถึงแม้ว่าการดำเนินงานดังกล่าวอาจจะมีพฤติการณ์อันชวนให้น่าสงสัยว่ามีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นก็ตาม หรือหากว่าการคอร์รัปชันดังกล่าวได้ถูกตรวจพบ ผลที่เกิดขึ้นคือ กระบวนการตรวจสอบนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษนั้น แทบจะไม่สามารถสืบสาวไปถึงกลุ่มบุคคลที่เป็นตัวการใหญ่หรือเป็นผู้สร้างนโยบาย หรือกฎหมายที่ก่อให้เกิดช่องทางหรือโอกาสให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้นได้เลย ส่วนใหญ่แล้วกระบวนการตรวจสอบเอาผิดก็มักจะสิ้นสุดอยู่ที่การดำเนินการกับกลุ่มบุคคลในระดับกลางและระดับล่างจำนวนหนึ่งเท่านั้น (<http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php>)

จากความหมายหรือคำนิยามต่างๆข้างต้น โดยสรุปแล้วคอร์รัปชันในลักษณะตามคำนิยาม ซึ่งเป็นที่ยอมรับในทางวิชาการในปัจจุบันนั้น มีลักษณะสำคัญที่ทำให้เข้าใจในเรื่องนี้ได้เบื้องต้นคือ

๑. เป็นคำที่รู้จักกันดี ไม่มีคำนิยามเป็นมาตรฐานเหมือนกันในระดับสากล แต่ตรงกันที่เป็นการกระทำผิดอย่างหนึ่ง

๒. เป็นการกระทำทุจริตประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหรือหน้าที่ที่อาจจะกระทำโดยผู้มีอำนาจหรือหน้าที่ (เช่นผู้รับสินบน) หรือโดยผู้ต้องการให้ใช้อำนาจหรือหน้าที่นั้น (เช่นผู้ให้สินบน) หรือเกิดขึ้นโดยลำพังฝ่ายเดียวก็ได้ เช่นการยกยอทรัพย์สินสาธารณะที่อยู่ในอำนาจดูแล

๓. เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ที่แสดงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและเป็นปัญหาสังคม

๔. มีได้ทั้งในองค์กรภาครัฐ คือเป็นคอร์รัปชันต่อสาธารณะ และเอกชนที่เป็นการคอร์รัปชันต่อองค์กรสมาชิกหรือลูกค้าขององค์กร (ความหมายทางแคบคือเฉพาะอำนาจในทางสาธารณะหรืออำนาจรัฐ)

๕. เป็นการกระทำที่อาจผิดหรือถูกกฎหมายก็ได้แต่ผิดทางศีลธรรม คุณธรรมหรือจริยธรรม (ซึ่งในความหมายที่เห็นต่างในข้อนี้ มักใช้เป็นข้ออ้างว่า การกระทำนั้นไม่ใช่คอร์รัปชันเพราะไม่ผิดกฎหมาย)

๖. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอาจจะเป็นทรัพย์สิน ตำแหน่ง หน้าที่ ความภักดี การอุปถัมภ์ ความพอใจหรืออื่นๆได้ (ซึ่งในความหมายที่แคบกว่าหรือที่เข้าใจของคนทั่วไปคือคอร์รัปชันการได้ผลประโยชน์ที่เป็นทรัพย์สินเท่านั้น)

๗. มักเป็นพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน ซ่อนเร้น ปิดบังและบิดเบือนที่ตรวจสอบหรือพิสูจน์ได้ยาก ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคอร์รัปชันนั้นจะเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันต่อไป

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต*

หน่วยงานภาครัฐที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตสูง

ในภาครัฐมีส่วนราชการจำนวนมาก ซึ่งแต่ละส่วนราชการมีภารกิจที่หลากหลายและแตกต่างกัน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดมากมาย โดยอำนาจหน้าที่นั้นจะมอบให้ข้าราชการในส่วนราชการนั้นเป็นผู้มีอำนาจ บางครั้งอาจจะต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ ผูกขาดอำนาจซึ่งทำให้ข้าราชการในส่วนราชการนั้น ๆ เล็งเห็นช่องทางที่สามารถเรียกรับเงินหรือสินบนต่าง ๆ ได้โดยง่าย ดังนั้น จึงควรมีมาตรการ แนวทาง หรือเทคนิคป้องกันการทุจริตในส่วนราชการ ที่ได้มีผู้ศึกษาวิจัยแล้ว ในแง่ของหลักธรรมาภิบาล พบว่าเป็นหน่วยงานที่สามารถเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้มาก จึงควรมีการป้องกันการดำเนินการดังกล่าว โดยศึกษาหรือค้นหามาตรการป้องกันการทุจริต จากข้อมูลการวิจัยของธีรภัทร เสรีรังสรรค์ พบว่าพิจารณาจากหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีส่วนราชการที่มีอัตราการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจากระดับต่ำสุดขึ้นไปตามลำดับ ปรากฏว่า ๕ ลำดับแรก ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กรมการขนส่งทางบก

เมื่อได้หน่วยงานที่เห็นว่ามีโอกาสในการเกิดการทุจริตที่สูงกว่าหน่วยงานอื่น ๆ ในภาครัฐด้วยกันแล้ว สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานหลัก หรืออาจจะรวมไปถึงหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายต่าง ๆ ด้วย เช่น สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือแม้กระทั่งสำนักงาน ป.ป.ท. ควรเข้าไปดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยอาจจะเป็นการปรับปรุงที่ตัวข้าราชการตัวระบบการปฏิบัติงานหรือระบบการตรวจสอบการทำงานในส่วนราชการที่ถือว่ามีความเสี่ยงและความจำเป็นในอันดับแรก ๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ออกมาอย่างชัดเจน เนื่องจากการป้องกันการทุจริตเป็นเรื่องที่ยากในการดำเนินการและยากต่อการเปลี่ยนแปลงให้เห็นผลลัพธ์ออกมาอย่างชัดเจนทั้งภาพรวมของทุกส่วนราชการ ดังนั้น จึงควรรณรงค์ในส่วนราชการที่มีความเสี่ยงสูงก่อนในเบื้องต้น

การทุจริตจะทำให้เกิดการป้องกันได้มากกว่า และสำหรับในประเทศสิงคโปร์ จะเน้นการตรวจสอบและเสนอแนะ แนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานรวมทั้งกำจัดการทำให้เกิดความล่าช้า

---

* ที่มา : เอกสารวิชาการ แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนราชการไทย, นายณภัทร เตโซ และคณะ, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, หน้า ๑๒-๑๙.

ในการทำงานของข้าราชการ ซึ่งทั้งสองประเทศเห็นว่า การที่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจ หรือการผูกขาดอำนาจให้น้อย น่าจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้

ในประเทศไทยภาคราชการได้มีการนำการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการงานให้มีความชัดเจน โปร่งใสในหน่วยงานต่าง ๆ เช่นกัน โดยได้มีการจัดทำโครงการนำร่องเลือกส่วนราชการขึ้นมา เป็นกรมต้นแบบ เช่น กรมที่ดิน และกรมสรรพากร ซึ่งว่าเป็นการดำเนินการปรับปรุงวิธีการทำงาน (Re-engineering) และได้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นมาปรับใช้ โดยนำทุกกระบวนการ เข้าสู่ระบบที่สามารถตรวจสอบได้ และมีความโปร่งใส เมื่อดูผ่าน ๆ อาจเห็นว่าเป็นแค่การปรับ กระบวนการ แต่เหตุผลซ่อนเร้นที่ดำเนินการดังกล่าว ยังเป็นการป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น จากการทำงานด้วย ซึ่งโครงการดังกล่าวส่งผลให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามีการเปลี่ยนแปลงในแนวทางที่ดีขึ้น เนื่องจาก ประชาชนสามารถทราบว่าขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานอย่างชัดเจน โดยไม่ต้องมีการให้สินบน หรือสินน้ำใจแก่เจ้าหน้าที่ให้ดำเนินกิจกรรมที่ประชาชนมาติดต่อ ประกอบกับการดำเนินการทุกขั้นตอนมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาขอเสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำหรับส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่าที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต โดยจะแยกออกเป็น สองระดับคือ

(๑) ระดับหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นการเน้นให้ส่วนราชการกำหนดกลยุทธ์/โครงการ เพื่อเสริมสร้าง ระบบคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และเน้นที่การปรับระบบการทำงาน โดยการวางระบบงาน ให้ข้าราชการที่มีอำนาจหน้าที่ให้การใช้อำนาจที่ต้องใช้ดุลยพินิจพบกับลูกค้าให้น้อยที่สุด เขียนข้อกำหนด ให้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้โดยตีความให้น้อยที่สุด

(๒) ระดับตัวบุคคล เน้นไปที่การปลูกฝังอุดมการณ์ คุณธรรม และจริยธรรมให้ลึกไปจนถึงนิสัย เพื่อสร้างศักดิ์ศรีและคุณค่าของชีวิต

๔.๒ กระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

กระบวนการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตในแต่ละส่วนราชการสามารถแยกการดำเนินการ ได้เป็น ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ สร้างจิตสำนึก โดยมุ่งพัฒนาให้ข้าราชการทุกระดับมีคุณธรรม จริยธรรม

- รณรงค์เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ให้ตระหนักและรับรู้ ถึงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ

- ส่งเสริมการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบ วิธีปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และการควบคุมภายใน เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตฯ ที่อาจเกิดขึ้นได้

- การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสุขจิต โปร่งใส เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายในหลวง หรือดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับสถาบันการศึกษา ภาคเอกชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ

- ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำโครงการทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และคัดเลือกหน่วยงานเหล่านั้นเพื่อเป็นตัวอย่าง และเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่น ๆ นำไปศึกษาและประยุกต์ใช้ต่อไป

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีพฤติกรรมและการปฏิบัติงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

ขั้นตอนที่ ๒ ผนึกกำลังกับหน่วยงานอื่น และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน สื่อมวลชน และประชาชน ทุกหมู่เหล่า เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นกลไกขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

- แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตในส่วนราชการ

- สร้างให้มีการสอดส่อง และระบบเฝ้าระวังและรับข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ ในหน่วยงาน

- มีช่องทางรับข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากประชาชน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า

ขั้นตอนที่ ๓ ขับเคลื่อนในการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ยอมรับและพร้อมใจ ในการร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อขับเคลื่อนคุณธรรม ให้เกิดขึ้นแก่หน่วยงานด้วยความภาคภูมิใจ

- ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปปฏิบัติให้เกิดผล โดยเฉพาะการให้ความสำคัญในการอำนวยความสะดวก และการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

- ส่งเสริมและผลักดันให้ส่วนราชการสร้างความโปร่งใส โดยการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าดู พ.ศ. ๒๕๔๒

- กำชับให้มีการเผยแพร่เอกสารจัดซื้อจัดจ้างให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง และปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเคร่งครัด

ขั้นตอนที่ ๔ ตรวจสอบและประเมินผล เป็นเครื่องมือเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตในส่วนราชการ

- จัดให้มีคณะทำงานประเมินผลความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการภาครัฐที่เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณ เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงและความคุ้มค่าของโครงการต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนสูงสุด

- ให้ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการอย่างทั่วถึง และรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบ

- รวมทั้งมีมาตรการเอาผิดกับผู้ที่กระทำการทุจริตอย่างเอาจริงเอาจัง

ขั้นตอนที่ ๕ กระบวนการพัฒนากระบวนการภายใน และพัฒนาระบบการบริหารงานของหน่วยงาน ที่เน้นความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน เพื่อจำกัดช่องทางสู่การทุจริต อาจปฏิรูปกระบวนการงานให้เจ้าหน้าที่พบกับประชาชนให้น้อย เพื่อลดการเจรจาต่อรองหรือการรับสินบน โดยอาจจะใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยทำให้ทุกกระบวนการมีหลักฐาน ขั้นตอนที่ชัดเจน ประกอบกับหน่วยงานที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต ช่วยปรับปรุงข้อกฎหมายที่ง่ายต่อการใช้และการเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนสามารถสอบทานได้

๔.๓ มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนของหน่วยงานแล้วในภาพรวมของทั้งระบบราชการ ควรมีแนวทางการป้องกันการทุจริตและการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

๔.๓.๑ ระยะสั้น

(๑) ปรับเงินเดือนหรือให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม และเพียงพอต่อสถานะเศรษฐกิจ และสามารถเบิกจ่ายได้อย่างรวดเร็ว หรือให้รางวัลผู้มีความประพฤติดี มีผลงานดี สร้างแรงจูงใจและเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ปฏิบัติงานคนอื่น สร้างระบบค่าตอบแทนโดยพิจารณาเรื่องของผลงานเป็นหลัก

(๒) มีการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สิน รายได้ และรายการหนี้สินของเจ้าหน้าที่รัฐ จัดแสดงรายรับ-รายจ่าย อย่างโปร่งใส และรวดเร็วรัดกุม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน เป็นประจำ โดยเฉพาะในส่วนที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต

(๓) กำหนดตัวชี้วัดหรือจัดให้เป็นมาตรการให้หน่วยงานต่าง ๆ ควรปรับปรุงโครงสร้าง ปฏิรูปวิธีการทำงานให้มีความคล่องตัวมากขึ้น ให้มีความเป็นสากล ทันสมัยกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ลดขั้นตอนการทำงานให้ลดลง และกระชับขึ้น ให้ได้ผลลัพธ์เร็ว พร้อมทั้งมอบหมายงานให้เหมาะสมกับ ความรู้และความสามารถของบุคลากร กำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบที่ชัดเจน รวมทั้งจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการทำงานที่ทันสมัย ประหยัดเวลา และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้ เพื่อการทำงานที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้

(๔) โยกย้ายสลับตำแหน่งหน้าที่อย่างเหมาะสม ให้มีการหมุนเวียนการทำงาน เพื่อป้องกัน หรือกำจัดการผูกขาดและการใช้ระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์ ให้ความเสมอภาคแก่บุคลากรทุกคน

(๕) ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและมีส่วนร่วม ในการเสนอแนะแนวทางในการบริหารแบบอิสระ ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ต้องวางตัวและ ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ไม่ลำเอียงและลงไปควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด เพื่อลดช่องว่าง ไม่ให้มีการทุจริต

(๖) การสร้างมาตรฐานเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของสื่อ

(๗) ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา ระดมความคิดเห็นในการแสวงหาแนวทาง วิธีการแก้ปัญหา การทุจริต ตลอดจนเทคนิคหรือแนวทางในการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีภายในหน่วยงาน โดยให้บุคคลกรทั้งภายในหน่วยงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวอย่างทั่วถึงและส่งเสริมให้ ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

(๘) สร้างอุดมคติและจิตสำนึกให้บุคลากรในหน่วยงานตระหนักในหน้าที่ของตนเอง โดยยึดหลัก ศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ความรับผิดชอบมากกว่าการใช้มาตรการทางกฎหมาย

(๙) ตั้งผู้แสดงความคิดเห็น หรือศูนย์กลางรับเรื่องราวร้องทุกข์ ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการ เช่น สถานที่สาธารณะต่าง ๆ

(๑๐) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประชาสัมพันธ์ กฎ ระเบียบ และขั้นตอนปฏิบัติงานของ หน่วยงาน และมีระบบตรวจสอบการปฏิบัติจากภายใน ภายนอก และโดยประชาชน เช่น สถานที่ ราชการต่าง ๆ

๔.๓.๒ ระยะยาว

(๑) ควรกำหนดนโยบาย ระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ที่แน่นอนนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ต้องมีการยึดถือปฏิบัติ โดยเคร่งครัด ตลอดจนมีบทลงโทษผู้กระทำผิด อย่างที่รัดกุม และชัดเจนและเป็นธรรม

(๒) เน้นให้มีความเป็นอิสระขององค์กรอิสระในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยราชการ เปิดเผยข้อมูลงบประมาณโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เช่น เมื่อมีโครงการที่มีขนาดใหญ่ควรให้เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบเข้าไปร่วมดำเนินการตรวจสอบ เป็นระยะๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามไม่ให้เกิดการทุจริต โดยถือว่าเป็นการเฝ้าระวัง มิใช่ไปตรวจสอบ เมื่อมีการทุจริตไปแล้ว ซึ่งทำให้เกิดผลเสียมากกว่า เนื่องจากปัญหาการทุจริตได้เกิดขึ้นแล้ว ทั้งนี้ อาจเข้าไปร่วมเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ก่อน โดยอาจเริ่มจากส่วนราชการที่มีอัตรา การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในระดับต่ำก่อน

(๓) มีระบบคัดเลือกผู้บริหารหรือบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างชัดเจน และเป็นตัวอย่างที่ดี มีเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน ที่มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

(๔) จัดให้มีการอบรมบุคลากรทุกระดับในหน่วยงานให้มีความรู้ ซื่อสัตย์ ยึดหลักคุณธรรม จัดทำแผนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด มีการให้รางวัล พร้อมประชาสัมพันธ์และมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง

(๕) กำหนดกฎ ระเบียบ นโยบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และวิธีการบริหารงานบุคคล โครงสร้าง การจัดองค์กรให้ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน

(๖) ปลุกฝังจิตสำนึกและสร้างศรัทธาให้เจ้าหน้าที่ทุกคนตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ บนพื้นฐานแห่งจริยธรรม คุณธรรม ยึดหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

๔.๔ แนวทางการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต

การทุจริตในภาคราชการปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งอาจเป็นเรื่องของพฤติกรรมมนุษย์ อาจเกิดจากความเคยชินที่พบเห็นการกระทำนั้น ที่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีหรืออาจเกิดจากการมีทัศนคติ ค่านิยมที่เน้นวัตถุมากกว่าการมีจริยธรรม ดังนั้น คณะผู้ศึกษาขอเสนอ แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานราชการ ดังนี้

๔.๔.๑ ระยะสั้น

(๑) ผู้บริหารควรสอดส่องดูแลเรื่องการทุจริตในระบบราชการอย่างใกล้ชิด และต้องเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติราชการ และต้องพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด หากพบว่ามีทุจริตในหน่วยงานของตน ต้องรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยด่วน

(๒) หน่วยงานราชการควรยกย่องเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดที่มีความประพฤติชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยจัดให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ยกย่องผู้ประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกปีอย่างต่อเนื่อง

(๓) หน่วยงานราชการควรจัดกิจกรรมประเภทสัมมนา เพื่อช่วยเผยแพร่ผลงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) หน่วยงานราชการประสานงานกับหน่วยงานภายในสังกัดให้จัดกิจกรรมประเภทอบรมศีลธรรม และจริยธรรม เป็นประจำและต่อเนื่อง

(๕) หน่วยงานราชการควรนำมาตรการในการปลุกฝังทัศนคติและอุดมการณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โดยการรักษาวินัยคุณธรรมและจริยธรรม

๔.๔.๒ ระยะยาว

(๑) ภาคราชการควรเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติราชการ โดยคำนึงถึงว่าทัศนคติและค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอายุต่างกัน เพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน ลักษณะงานที่ปฏิบัติที่ต่างกัน และอายุราชการที่ต่างกันนั้น ย่อมมีทัศนคติ

และค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติราชการที่แตกต่างกันนั้น ย่อมมีทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติราชการที่แตกต่างกัน

(๒) ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์งานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมตลอดถึงการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารมวลชน เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ มากกว่าที่เป็นอยู่ในสภาพปัจจุบันรัฐบาลต้องตระหนักถึงการพัฒนาทางด้านจริยธรรม คุณธรรมของประชาชนในทุกกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเยาวชนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มิใช่มุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว

ข้อเสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ จะนำเสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งในระดับองค์การและระดับบุคคลสำหรับส่วนราชการที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตสูง ดังนี้

๑) ระดับหน่วยงาน เน้นที่การปรับระบบการทำงาน โดยให้มีการใช้ดุลยพินิจให้น้อยที่สุด เขียนข้อกำหนดให้มีความชัดเจนโดยตีความให้น้อยที่สุด ประกอบกับถ้าส่วนราชการมีโครงการที่มีขนาดใหญ่ต้องใช้งบประมาณมากในการดำเนินการ ควรนำระบบการตรวจสอบภายในหรือภายนอกมาใช้ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และสิ้นสุดโครงการเพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตที่อาจมีขึ้น

๒) ระดับตัวบุคคล เน้นไปที่การปลูกฝังอุดมการณ์ คุณธรรม และจริยธรรมให้ลึกไปจนถึงนิสัย เพื่อสร้างศักดิ์ศรีและคุณค่าของชีวิตโดยกำหนดกระบวนการเพื่อป้องกันการทุจริต เป็น ๕ ขั้นตอน ได้แก่

๑. การสร้างจิตสำนึก
๒. การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
๓. การขับเคลื่อนในการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย
๔. การตรวจสอบและประเมินผล และ
๕. การพัฒนากระบวนการภายใน

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาพรวมของทั้งระบบราชการ ควรมีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

ระยะสั้น ควรปรับค่าตอบแทนและสวัสดิการข้าราชการให้เหมาะสม มีการตรวจสอบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐ กำหนดมาตรการให้หน่วยงานต่าง ๆ ปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีความคล่องตัวมากขึ้น

ป้องกันหรือกำจัดการผูกขาดและการใช้ระบบอุปถัมภ์ ผู้บริหารต้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เปิดเผยการขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานให้ประชาชนได้รับทราบ สร้างอุดมคติและจิตสำนึกให้บุคลากรในหน่วยงานตระหนักในหน้าที่ของตนเอง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการ

ระยะยาว ควรยึดถือปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบกฎหมายต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด มีบทลงโทษผู้กระทำผิด ที่ชัดเจนและเป็นธรรม จัดตั้งองค์กรอิสระภายในเพื่อมาตรวจการทำงานของหน่วยราชการ มีระบบคัดเลือกผู้บริหารหรือบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถ มีการอบรมบุคลากรทุกระดับในหน่วยงานให้มีความรู้ ซื่อสัตย์ ยึดหลักคุณธรรม และปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างศรัทธาให้เจ้าหน้าที่ทุกคนตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบบนพื้นฐานแห่งจริยธรรม คุณธรรม ยึดหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติราชการของข้าราชการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

ระยะสั้น ผู้บริหารควรสอดส่องดูแลเรื่องการทุจริตและต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ควรยกย่องเจ้าหน้าที่ ที่มีความประพฤติชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต และควรนำมาตรการในการปลูกฝังทัศนคติและอุดมการณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โดยการรักษาวินัยคุณธรรมและจริยธรรม

ระยะยาว ภาคราชการควรเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติราชการ พัฒนาทางด้านจริยธรรม คุณธรรมของประชาชนในทุกๆระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเยาวชนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มิใช่มุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต*

อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านทุจริต (UNCAC) ๒๐๐๓

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ ได้มีมติที่ ๕๘/๔ ให้เปิดให้มีการลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ระหว่างวันที่ ๙-๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ที่เมืองเมริดา ประเทศเม็กซิโก และหลังจากนั้นจนถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ และอนุสัญญาจะมีผลบังคับใช้ได้เมื่อครบกำหนด ๙๐ วันหลังจากวันที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบ ซึ่งอนุสัญญาจะมีผลบังคับใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ UNCAC ถือได้ว่าเป็นอนุสัญญาที่ทำให้ทั่วโลกหันมาสนใจปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันกันอย่างจริงจังมากขึ้น โดยจะเห็นได้ว่าตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบันมีประเทศต่างๆ ทั่วโลก ประเทศได้ลงนามรับรองอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศไทยให้สัตยาบันและภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้แล้วเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ สะท้อนให้เห็นว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกยอมรับในหลักการของความร่วมมือซึ่งกันและกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการเสริมสร้างความมีคุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ของการบริหารบ้านเมือง ถือได้ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำลังเป็นวาระแห่งโลกและเป็นวาระแห่งชาติในประเทศต่างๆ ทั่วโลกด้วย

หมวดที่ ๑ บทบัญญัติทั่วไป (ข้อ ๑-๔) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของอนุสัญญา คำจำกัดความถ้อยคำที่ใช้ในอนุสัญญา ขอบเขตบังคับใช้และการคุ้มครองอธิปไตยของรัฐภาคี

หมวดที่ ๒ มาตรการป้องกันการทุจริต (ข้อ ๕-๑๔) กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐภาคีที่จะต้องจัดทำนโยบายป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ในบทนี้ทั้งบทกล่าวถึงมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตั้งแต่การจัดตั้งองค์กรพิเศษเพื่อการต่อต้านการทุจริต จนถึงนโยบายและแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการส่งเสริมธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม ความโปร่งใส และการตรวจสอบได้ที่สำคัญได้ย้มาถึงบทบาทสำคัญของ NGOs และความริเริ่มของชุมชนและเชิญชวนรัฐภาคีให้กระตุ้นให้องค์กรเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมและรับรู้ปัญหาการทุจริตด้วย

* ที่มา : การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต, โดย นายอุทิศ บัวศรี, ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

หมวดที่ ๓ ความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย (ข้อ ๑๔-๔๒) กล่าวถึงการกำหนดให้การกระทำบางอย่างที่ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายแห่งรัฐภาคีเป็นความผิดทางอาญาเพื่อให้ครอบคลุมการทุจริตได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งการกระทำผิดอาญาบางอย่างภายใต้บังคับของอนุสัญญาฯ นี้กำหนดให้รัฐภาคีกำหนดเป็นการกระทำผิดเพิ่มเติม

อนุสัญญานี้ไม่เพียงแต่กล่าวถึงการทุจริตในรูปแบบที่ทราบกันอยู่ทั่วไปเท่านั้น เช่น การให้สินบนและการยกยอทรัพย์สินของรัฐแต่ยังรวมถึงการกระทำที่สนับสนุนการทุจริต การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม การใช้อิทธิพล การปกปิดและฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำผิด นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงมาตรการในการดำเนินการกับการทุจริตในภาคเอกชนด้วย

หมวดที่ ๔ ความร่วมมือระหว่างประเทศ (ข้อ ๔๓-๕๐) เน้นย้ำว่าความร่วมมือระหว่างประเทศมีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินงานทุกด้านที่เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต (การป้องกัน สืบสวน สอบสวน การฟ้องคดี การยึดและการคืนทรัพย์สินจากการกระทำมิชอบ) กำหนดให้รัฐภาคีกำหนดรูปแบบความร่วมมือทางกฎหมายซึ่งกันและกันในการรวบรวมและส่งพยานหลักฐาน การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การติดตาม อาัยต์ ยึด และริบทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริต

หมวดที่ ๕ การติดตามสินทรัพย์คืน (ข้อ ๕๑-๕๙) กล่าวถึงการคืนทรัพย์สิน โดยระบุชัดเจนถึงความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการคืนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำผิดให้แก่รัฐภาคีที่ร้องขอ รวมถึงการพิจารณาถึงผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียของผู้เสียหายและผู้เป็นเจ้าของโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด

หมวดที่ ๖ ความช่วยเหลือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนข้อมูลสาร (ข้อ ๖๐-๖๒) กล่าวถึงมาตรการในการฝึกอบรม วิจัย และการแลกเปลี่ยนข้อมูลรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันตลอดจนกับองค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคในเรื่องดังกล่าวด้วย

หมวดที่ ๗ กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา (ข้อ ๖๓-๖๔) กล่าวถึงการกำหนดให้มีที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีอนุสัญญา การประชุมของรัฐภาคี รวมทั้งหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคี

หมวดที่ ๘ บทบัญญัติสุดท้าย (ข้อ ๖๕-๗๑) กล่าวถึงการปฏิบัติตามอนุสัญญา การระงับข้อพิพาท การลงนาม การให้สัตยาบัน การยอมรับ การให้ความเห็นชอบ และการภาคยานุวัติ

การมีผลใช้บังคับการแก้ไขเพิ่มเติม การบอกเลิก ผู้เก็บรักษาและภาษาที่ใช้จัดทำอนุสัญญาเป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่มีพลังจะทำให้เกิด

➤ การขับเคลื่อนการเรียกคืนทรัพย์สินของประเทศที่ถูกยกยอกโกงกิน โดยผู้นำเผด็จการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศที่เร็วขึ้น

➤ ผลักดันให้ศูนย์กลางการธนาคารของโลก เช่น สวิสเซอร์แลนด์และอังกฤษ รับผิดชอบมากขึ้นในการตรวจสอบและดำเนินการเพื่อป้องกันการฟอกเงิน

➤ ช่วยให้การดำเนินการทางศาลเกี่ยวกับกรณีการทุจริตเป็นไปได้กว้างขวางขึ้น ไม่ว่าผู้กระทำผิดจะซ่อนเร้นอยู่ในประเทศใด ถึงแม้จะไม่มีทรัพยากรมากมายประเทศต่างๆ ก็สามารถติดตามบริษัท หรือบุคคลต่างชาติที่ได้กระทำทุจริตในดินแดนของตนได้

➤ กระตุ้นให้มีการห้ามติดสินบนเจ้าหน้าที่รัฐของต่างประเทศ เพื่อปิดช่องทางหลักสำหรับเงินสกปรก

➤ ให้กรอบแนวทางในการออกกฎหมายภายในเกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน เสรีภาพด้านข้อมูล และระบบการตรวจสอบได้ของภาครัฐ

➤ การกำหนดมาตรการเพื่อสร้างเสริมมาตรฐานด้านบัญชีและการสอบบัญชี ในภาคเอกชน รวมทั้งการลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าว

➤ ตระหนักถึงบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการแก้ปัญหาการทุจริตรวมถึง การทุจริตในภาคเอกชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการทุจริต

➤ กำหนดมาตรการลงโทษทั้งทางแพ่ง ทางปกครอง หรือทางอาญาตามสัดส่วนกับความผิดสำหรับการทุจริตในภาคเอกชนเพื่อป้องปรามการกระทำดังกล่าว กำหนดให้รัฐต้องจัดทำมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีสำหรับภาคเอกชน รวมทั้งไม่ให้นำรายจ่ายที่ใช้สำหรับเป็นสินบน มาหักลดหย่อนภาษี

➤ ตระหนักถึงบทบาทของภาคประชาสังคมในการต่อสู้กับการทุจริตและความสำคัญของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

➤ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนิติบุคคล เช่น บริษัท

ยาวขึ้น

➤ ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้อายุความของคดีที่เกี่ยวกับการทุจริต

ผู้เสียหาย

➤ ตระหนักถึงความจำเป็นในการให้ความคุ้มครองพยาน ผู้ให้ข้อมูลเบาะแส และ

➤ ตระหนักถึงสิทธิของกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการทุจริต ที่จะดำเนินการทางกฎหมายเพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทน

➤ ตระหนักถึงความจำเป็นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความช่วยเหลือ ทางวิชาการและการเงินและความต้องการเป็นการเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนาในเรื่องต่างๆ เหล่านี้

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามหมวด ๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๓/๒ - มาตรา ๑๐๓/๙

มาตรา ๑๐๓/๒ การคุ้มครองพยาน

มาตรา ๑๐๓/๓ การให้สินบนแก่ผู้แจ้งเบาะแส

มาตรา ๑๐๓/๔ การเลื่อนชั้นเงินเดือนและระดับตำแหน่งเป็นกรณีพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ ของรัฐซึ่งเป็นพยาน

มาตรา ๑๐๓/๕ การคุ้มครองพยานที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิม แล้วถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับความไม่เป็นธรรม

มาตรา ๑๐๓/๖ การกันพยาน

มาตรา ๑๐๓/๗ -๑๐๓/๘ การเปิดเผยวิธีการคำนวณราคากลางและการให้เอกชน ทำบัญชีรับจ่ายโครงการ

มาตรา ๑๐๓/๙ การเปิดเผยกระบวนการและการไต่สวนข้อเท็จจริงที่อยู่ระหว่าง ดำเนินการ

มารู้จัก... ภาคือนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต
(United Nations Convention against Corruption - UNCAC) ค.ศ. ๒๐๐๓ ของประเทศไทย*

เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ นายรชิต สิงหเสนี เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทย ประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ได้ยื่นสัตยาบันสารเพื่อเข้าเป็นภาคือนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption - UNCAC) ค.ศ. ๒๐๐๓ (๒๕๔๖) ในนามของประเทศไทย ต่อเลขานุการสหประชาชาติ การยื่นสัตยาบันสารดังกล่าว จะส่งผลให้นุสัญญาฯ เริ่มมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันที่ ๓๐ หลังจากวันที่ประเทศไทยยื่นสัตยาบันสาร ตามข้อ ๖๘ วรรค ๒ ของอนุสัญญาฯ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตเป็นความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตที่เป็นสากลและมีเนื้อหาครอบคลุมทุกด้านของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอันเป็นผลมาจากความพยายามของประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่จะร่วมกันแก้ปัญหาการทุจริตอย่างจริงจังและเป็นระบบซึ่งได้รับการรับรองโดยที่ประชุมใหญ่สมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ ปัจจุบัน (ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๔) อนุสัญญาฯ มีภาคีสมาชิกทั้งหมด ๑๕๐ ประเทศ โดยประเทศไทยเข้าเป็นภาคือนุสัญญาฯ ลำดับที่ ๑๔๙

อนุสัญญาฯ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำหนดมาตรฐานสากลเกี่ยวกับมาตรการและกฎเกณฑ์ที่ประเทศต่าง ๆ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อเสริมสร้างระบบกฎหมายภายในของตนเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น โดยแบ่งเป็นทั้งหมด ๘ หมวด ๗๑ ข้อบท ประกอบด้วยบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการเชิงป้องกัน (preventive measures) และการกำหนดให้การกระทำผิดในลักษณะต่างๆ อันเกี่ยวกับการทุจริตเป็นความผิดทางอาญา (criminalization) (อาทิ การให้สินบน การยกยอทรัพย์ การใช้อิทธิพลในทางที่ผิด และการร่ำรวยผิดปกติ) ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญานอกจากนี้ ยังมีข้อบทเกี่ยวกับการติดตามสินทรัพย์คืนและการส่งสินทรัพย์ให้กับเจ้าของเดิมที่ขอด้วยกฎหมาย อันเป็นบทบัญญัติที่ถือเป็นพัฒนาการทางกฎหมายที่สำคัญอีกด้วย โดยขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมาย ๓ ฉบับ เพื่อรองรับอนุสัญญาฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย ร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา กรณีค่านิยมเจ้าพนักงานต่างประเทศและอายุความ การร่างแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา ทั้งการยึดอายัดและริบทรัพย์สิน รวมถึงร่าง พ.ร.บ. ว่าด้วยทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ให้มีการริบทรัพย์สินตามมูลค่า ทั้งนี้ พันธกรณีตามอนุสัญญาฯ มีส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกรมบัญชีกลาง คือ ข้อ ๙ เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดการการคลังของรัฐ ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับ

* ที่มา : บทความ มารู้จัก... ภาคือนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption - UNCAC) ค.ศ. ๒๐๐๓ ของประเทศไทย, รวบรวมและเรียบเรียงโดย วันทนีย์ ทรัพย์สุขสำราญ, นักวิชาการคลังชำนาญการ กลุ่มนโยบายการซื้อโดยรัฐระหว่างประเทศ กรมบัญชีกลาง.

ความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างและการส่งเสริมความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการจัดการ การคลังของรัฐ เพราะฉะนั้น ในอนาคตกฎหมายและระเบียบ รวมถึงการดำเนินงาน ที่กรมบัญชีกลาง เป็นผู้กำกับและดูแลอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ด้วย

ดังนั้น การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย ครั้งนี้ นับเป็นก้าวสำคัญในการแสดงความมุ่งมั่นของรัฐบาลไทยอย่างจริงจังที่จะต่อต้านปัญหาการทุจริต ซึ่งได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยในการขอความร่วมมือจากภาคีอื่น ๆ ตามอนุสัญญาฯ ในการสืบสวน สอบสวน ติดตามและริบทรัพย์สินของผู้ที่กระทำผิดในประเทศไทย ตลอดจนเป็นการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ อันจะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และเสถียรภาพทางการเมืองและสังคมของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

บทความข่าว

ทวงถามคืบหน้า ๑๕ คดีตั้ง “ประมนต์” ชงแก้กฎหมายทุจริตตามหลัก UNCAC*

วันต่อต้านคอร์รัปชันสากล “องค์กรต้านโกง” ตั้งโต๊ะทวงถามความคืบหน้า ๑๕ คดีโกงห้ามกะพริบตา คดีไร่ส้ม-พล.ต.ท.พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ - จม.น้อยศาลปกครอง “ประมนต์” เผยเตรียมแก้ไขกฎหมายทุจริตไม่มีอายุความตามอนุสัญญา UNCAC “ธวัชชัย” จี้สำนักงาน ป.ป.ช. สางคดีใหญ่

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน(ประเทศไทย) จัดแถลงข่าว ทวงถามความคืบหน้าคดีโกงที่ประชาชนสนใจ เนื่องในโอกาสวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

นายประมนต์ สุธีวงศ์ ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ กล่าวว่า ขณะนี้มีหลายคดีที่อยู่ในกระแสที่ประชาชนสนใจ แต่การดำเนินงานยังล่าช้า โดยเท่าที่สามารถรวบรวมและยกตัวอย่าง ๑๕ คดี แบ่งเป็น

๑. คดีที่รอคำอธิบาย ได้แก่ ไมโครโฟนทองคำ ป้ายโฆษณาป้อมจรรยา สนามฟุตบอล โกงลำไย คดีคลองด่าน และรถหรู

๒. คดีที่คาราคาซัง คาใจ ได้แก่ ทุจริตจำหน่ายข้าวทั้งระบบ กรณีนางจุฑามาศ ศิริวรรณ ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรณีนายสุพจน์ ทรัพย์ล้อม ปลัดกระทรวงคมนาคม ทุจริตการก่อสร้างโรงพัก และโครงการไทยเข้มแข็ง

๓. คดีที่รอัยการ ได้แก่ กรณี น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ กรณีปล่อยให้เกิดการทุจริตในโครงการรับจำนำข้าว

๔. คดีที่ต้องไม่กะพริบตา ซึ่งให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ กรณีบริษัทไร่ส้ม ของนายสรยุทธ สุทัศนะจินดา กรณี พล.ต.ท.พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และกรณีจดหมายน้อยของเลขาธิการศาลปกครอง

โดยจากการเฝ้าติดตามคดีสำคัญต่าง ๆ ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ ระบุว่า มักใช้ขั้นตอนปกติในการตัดสินที่ยาวนานมากกว่า ๑๐ ปี ในชั้นการทำงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ใช้เวลา ๒-๕ ปี ชั้นตอนอัยการถึงศาล ๑-๒ ปี และขั้นตอนศาลชั้นต้น อุทธรณ์ และฎีกา ใช้เวลา ๖-๘ ปี หากเป็นคดีที่มีนักการเมืองเกี่ยวข้องใช้ขั้นตอนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีก ๑ ปี

---

*ที่มา : บทความข่าว ทวงถามคืบหน้า ๑๕ คดีตั้ง “ประมนต์” ชงแก้กฎหมายทุจริตตามหลัก UNCAC, สำนักข่าวอิศรา, อ้างอิงจากเว็บไซต์ <http://www.isranews.org/thaireform-news-strategy/item/34989-thaireform0912571.html>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

"คดีไร้สำ้ม เข้าสู่กระบวนการของ ป.ป.ช. ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยชี้มูลความผิด ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และอัยการมีความเห็นส่งฟ้องเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗" นายประมนต์ กล่าว และว่าส่วนคดีในตำนาน ทูจจริตคลองด่าน ส่งเรื่องให้ ป.ป.ช.ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และชี้มูลความผิด ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อมาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตัดสิน ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้เวลานานถึง ๙ ปี คดีถึงสิ้นสุด

นายประมนต์ ยังกล่าวว่า จากตัวอย่างกระบวนการยุติธรรมที่ล่าช้า ทำให้คนโกงไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย ซึ่งยังไม่นับรวมคดีเล็ก ๆ อีกมากมาย และประชาชนไม่ได้รับข่าวสารในความคืบหน้าของคดี ดังนั้นองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ อยากเห็นความถูกต้องเกิดขึ้นในสังคม ทำให้ทุกคดีโกงถูกบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มีคำตอบให้แก่สังคม และคนไทยในวันนี้ต้องไม่ยอมรับการคอร์รัปชัน จึงขอเรียกร้องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงความคืบหน้าของคดีให้ประชาชนทราบและดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีให้ถึงที่สุด

"องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันจะรวบรวมข้อมูลทั้ง ๑๕ คดี เสนอต่อศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ เพื่อเร่งรัดและให้เกิดการตัดสินคดี โดยเฉพาะคดีผู้มีฐานะทางสังคมสูงหรือมีอำนาจ (Big Fish) หากไม่นำคนผิดระดับสูงมาลงโทษได้ คนระดับอื่นก็จะเกรงกลัวกฎหมายน้อยลง"

เมื่อถามถึงความคืบหน้าการแก้ไขกฎหมายให้คดีคอร์รัปชันไม่มีอายุความ ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ กล่าวว่า ขณะนี้กำลังศึกษาข้อตกลงระหว่างประเทศตามภาคีสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption - UNCAC) ให้ไทยแก้ไขกฎหมายสอดคล้องกับวิธีปฏิบัติของนานาชาติ โดยให้ขยายอายุความมากขึ้นตามความร้ายแรงของคดี

ทั้งนี้ เดิมไทยกำหนดอายุความไว้วายนานสุด ๑๕ ปี หากปฏิบัติตามอนุสัญญาจะส่งผลให้คดีใหญ่ ๆ มีอายุความยาวนานขึ้นเป็น ๒๕ ปี นอกจากนี้จะไม่นับอายุความของคดีกรณีผู้กระทำผิดหลบหนีไปต่างประเทศด้วย อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดยังไม่มีข้อสรุป จนกว่าจะมีการปรึกษาหารือกันก่อน แต่ยืนยันความชัดเจนคดีคอร์รัปชันต้องไม่มีอายุความ

ด้านนายสมพล เกียรติไพบูลย์ รองประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ กล่าวถึงกรณีองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ประกาศผลดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ว่า ไทยอยู่ในอันดับที่ ๘๕ จากทั้งหมด ๑๗๕ ประเทศ จากเดิมอันดับที่ ๑๐๒ อย่างเพิ่งดีใจ เพราะเมื่อดีขึ้นก็แย่ลงได้ ดังนั้นต้องขับเคลื่อนให้เกิดผลผลิตด้านการต่อต้านคอร์รัปชันให้มากขึ้น

“ประเทศอื่นที่มีภาพลักษณ์คอร์รัปชันดีขึ้นด้วยการจับปลาตัวใหญ่ โดยตัดสินคดีสำคัญให้ประชาชนเห็นชัดเจน แม้จะมีเพียงไม่กี่คดี แต่ก็ทำให้ปลาตัวเล็กหายไปได้” รองประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันฯ กล่าว และว่ายุคปฏิรูปต้องบัญญัติการปราบปรามคอร์รัปชันไว้ในรัฐธรรมนูญชัดเจน และออกกฎหมายลูกขึ้นมารองรับ เพื่อเป็นกลไกภาคกฎหมายเกิดรูปแบบกระบวนการให้การปฏิบัติดีขึ้น

ขณะที่นายธวัชชัย ยงกิตติคุณ กรรมการองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน กล่าวว่า ผลการตัดสินคดีต่าง ๆ ของไทยยัง “สอบตก” ซึ่งหากไม่ปรับปรุงเชื่อว่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันจะต่ำลงในอนาคต เพราะต่างประเทศจะมองการปฏิบัติอย่างเอาจริงเอาจัง มิได้มองเฉพาะกระบวนการ

ส่วนการดำเนินงานของ ป.ป.ช. ตลอด ๑๐ ปี ที่ผ่านมา ขอชื่นชมที่ทำงานหนักภายใต้งบประมาณจำกัด แต่ยังไม่พอใจ เพราะตัดสินได้เฉพาะ “คดีปลาชิวปลาสร้อย” โกงไม่กี่แสนบาท แต่คดีที่โกงพันล้านหมื่นล้านกลับยังจับกุมไม่ได้

“ต้องยึดแบบอย่างประเทศเกาหลี อินโดนีเซีย และจีน ที่หันมาตัดสินคดีใหญ่ ๆ จริงจัง” กรรมการองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน กล่าวว่าการปราบปรามการคอร์รัปชันจะไม่สำเร็จ หากไม่จับ “ปลาวาฬ” มัวจับแต่ปลาชิวปลาสร้อย

นายธวัชชัย กล่าวด้วยว่า การตัดสินคดีหลายครั้งยังเกิดคำถามค้างคาใจ จึงวิงวอนอย่าให้เรื่องเงิบหายคดีต่าง ๆ ที่ขึ้นศาลต้องไม่จบลงที่ทำให้คาใจ หรือจบแบบฝืนความรู้สึก เราไม่ควรอดทนกับเรื่องเหล่านี้อีกต่อไปแล้ว

“คนอื่นมาเมืองไทยมองเราอย่างไร เขามองคนไทยชี้โก่ง ถ้าท่านไม่อาย ผมอาย จึงต้องหันมาสร้างกระแสให้คนไทยตื่นตัวและติดตามคดีต่าง ๆ ให้จบลงด้วยความยุติธรรมและโปร่งใส”

รวมกฎหมายต่อต้านทุจริตระหว่างประเทศ*

การทุจริตเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเพราะเป็นการให้หรือยอมให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจงใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์อันมิชอบจนเกิดเป็นผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อประเทศ ดังนั้นหลายประเทศทั่วโลกจึงมีกฎหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและเกิดความร่วมมือกันในลักษณะของอนุสัญญาหลายฉบับด้วยกัน ดังที่ได้นำเสนอลักษณะของอนุสัญญาบางส่วน และประเทศไทยซึ่งอยู่ในสถานะชวนชวหาทางออกกับปัญหานี้จะหันไปในทิศทางใด

๑. กฎหมายว่าด้วยการกระทำทุจริตในต่างประเทศ Foreign Corrupt Practice Act ๑๙๗๗ (FCPA)

เนื่องด้วยมีเรื่องอื้อฉาวเกี่ยวกับการทุจริตต่างๆ มากมาย ส่งผลให้ประเทศสหรัฐอเมริกาออกกฎหมายเพื่อเอาผิดกับบุคคลในประเทศของตนที่ไปกระทำการทุจริตในต่างประเทศ คือ Foreign Corrupt Practice Act ๑๙๗๗ (FCPA) ขึ้นในปี ๑๙๗๗ ซึ่งโดยหลักแล้วกฎหมายฉบับนี้เอาผิดกับการกระทำของหน่วยธุรกิจที่ไปลงทุนในต่างประเทศแล้วกระทำการทุจริตกับเจ้าหน้าที่รัฐในประเทศนั้น เพื่อให้หน่วยธุรกิจของตนได้รับประโยชน์

หลังจากที่กฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้แล้ว รัฐสภามีความยากลำบากในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างการจ่ายเงินที่ต้องห้ามและการจ่ายเงินที่สามารถทำได้ จึงได้มีการแก้ไขกฎหมายในปี ๑๙๘๘ เพื่อระบุให้ชัดเจนถึงจุดประสงค์เดิมในการออกกฎหมายฉบับนี้ โดยระบุชัดเจนถึงการจ่ายเงิน ๒ ประเภทที่ไม่ถือเป็นความผิดว่า หากเป็นการจ่ายเงินเพื่อให้ได้มาซึ่งการกระทำโดยปกติทั่วไปของรัฐบาล (routine government action) ก็ไม่ถือเป็นความผิด นอกจากนั้นยังกำหนดข้อต่อสู้ (affirmative defense) ว่าหากการจ่ายเงินนั้นเป็นการจ่ายเงินที่ชอบด้วยกฎหมายของประเทศนั้นๆ หรือค่าใช้จ่ายโดยสุจริตที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ บริการ ทำสัญญาหรือชำระหนี้ตามสัญญากับรัฐบาลต่างประเทศหรือตัวแทนก็อาจหลุดพ้นความรับผิดได้

มีการแก้ไขกฎหมายนี้อีกครั้งในปี ๑๙๘๘ ทำให้กฎหมายฉบับปัจจุบันจึงไม่ได้ห้ามเฉพาะการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศเพียงเพื่อจงใจให้กระทำหรือไม่กระทำในหน้าที่เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งธุรกิจหรือดำเนินธุรกิจแก่บุคคลใดๆ เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการให้เงินเพื่อประกันความได้เปรียบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการได้มาหรือคงไว้ซึ่งธุรกิจด้วย กระนั้นก็ยังคงข้อยกเว้นไว้ตามที่เคยแก้ไขในปี ๑๙๘๘

---

* ที่มา : กฎหมายป้องกันการคอร์รัปชันในต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา, โดย นายผาสุก เจริญเกียรติ, วารสารกฎหมายเปรียบเทียบศาลยุติธรรม, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๕, อ้างอิงจากเว็บไซต์ <http://tcjthai.com/tcjthainews/view.php?ids=3610>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

๒. อนุสัญญาขององค์การนาานาประเทศแห่งภาคพื้นอเมริกาเพื่อต่อต้านการทุจริต Inter-American Convention Against Corruption (IACAC)

กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตของสหรัฐได้ขยายตัวไปยังทวีปอเมริกา โดยองค์การรัฐอเมริกัน หรือ The Organization of American States (OAS) ได้หยิบประเด็นการทุจริตเป็นวาระตั้งแต่ปี ๑๙๙๔ จนกระทั่งทำอนุสัญญา IACAC ขึ้น มีผลบังคับใช้แก่รัฐภาคีเมื่อปี ค.ศ.๑๙๙๗ โดยในปีเดียวกันได้มีการรับรองใช้แผนต่อต้านการทุจริตครบวงจร(Comprehensive Plan against Corruption) โดย OAS จะให้การสนับสนุนแก่รัฐสมาชิกและให้ร่วมมือกับประชาชนของแต่ละประเทศ และองค์การระหว่างประเทศต่างๆ รวมถึงธนาคารโลก, Inter-American Development Bank และ OECD ที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริต

อนุสัญญานี้ได้กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตตั้งแต่ต้น หลักเกณฑ์ว่าด้วยเขตอำนาจ การดำเนินคดี ลักษณะของการกระทำทุจริต สินบนข้ามชาติ การร่ำรวยผิดปกติ ความผิดข้างเคียงที่เกี่ยวข้องซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ตลอดจนการช่วยเหลือและร่วมมือกันระหว่างประเทศภาคี โดยเฉพาะมาตรการในการตรวจสอบและติดตามเอาทรัพย์สินกลับคืน นอกจากนี้ยังให้ส่งเสริมให้รัฐบาลจัดการกับการทุจริตภายในด้วย

อย่างไรก็ตาม งานวิจัย กล่าวว่า จุดอ่อนของอนุสัญญานี้ที่เห็นได้ชัดได้แก่ (๑) บทบัญญัติเรื่องวิธีการป้องกันถูกร่างขึ้นมาโดยใช้ถ้อยคำที่กินความกว้าง เพื่อให้สามารถตีความได้ในลักษณะเดียวกัน รวมไปถึงทำให้สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ (๒) ข้อบังคับการแทรกแซงธุรกิจต่างๆ จำกัดอยู่ที่บทบัญญัติการติดสินบนข้ามชาติและไม่มีมาตรฐานเฉพาะสำหรับการแทรกแซง (๓) ขาดมาตรการบังคับในเขตอำนาจรัฐ และ (๔) การมีบทบัญญัติที่ขัดแย้งเกี่ยวกับข้อสงวน แม้จะใช้จริงน้อยก็ตาม

นอกจากนี้ ยังมีกลไกการติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้คือ Follow-Up Mechanism for the Implementation of the Inter-American Convention Against Corruption (MESICIC) เป็นกลไกส่งเสริมให้ประเทศสมาชิก OAS ที่ให้สัตยาบันอนุสัญญา IACAC แล้ว ปฏิบัติและติดตามข้อผูกมัดที่กำหนดในอนุสัญญา โดยกลไกยังอำนวยความสะดวกในกิจกรรมความร่วมมือด้านเทคนิคต่างๆ เช่น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสพการณ์ตลอดจนการแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด รวมทั้งการทำให้เป็นหนึ่งเดียวกันซึ่งบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๓. อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในกิจการธุรกิจระหว่างประเทศ The Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ได้ทำอนุสัญญานี้ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๙

ลักษณะสำคัญของอนุสัญญานี้ ได้แก่ (๑) การมีขอบเขตที่เจาะจงแน่ชัด (๒) มีการให้สัตยาบันอย่างกว้างขวาง (๓) มีระบบที่ดูจะเข้มงวดอย่างยิ่ง (apparently rigorous system) (๔) มีการใช้ถ้อยคำในอนุสัญญา (term of convention) อย่างกว้างๆ มุ่งเน้นให้ OECD Working Group เป็นเสมือนกรอบสำหรับระบบการติดตามและส่งเสริมการนำไปใช้ปฏิบัติตามอนุสัญญาอย่างเต็มที่

มีข้อสังเกตว่า อนุสัญญาของ OECD เรียกร้องให้รัฐสมาชิกตรากฎหมายภายในบัญญัติให้ผู้ให้สินบน (ซึ่งโดยปกติจะเป็นผู้ลงทุนต่างชาติ) แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศให้มีความผิดอาญา แต่ไม่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทุจริตมีความผิดอาญาด้วย ดังนั้น การดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงเป็นเรื่องของกฎหมายภายในของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีสัญชาติ ซึ่งอยู่นอกขอบเขตของอนุสัญญาของ OECD

กล่าวอีกนัยหนึ่งอนุสัญญาของ OECD นั้น เป็นการเอาผิดเฉพาะ "ผู้ให้" เท่านั้น แต่ไม่ได้เอาผิดกับ "ผู้รับ"

๔. อนุสัญญาของสภายุโรปเรื่องกฎหมายอาญาว่าด้วยการทุจริต The Council of Europe Criminal Law Convention on Corruption

เป็นอนุสัญญาเกี่ยวกับการทุจริตฉบับแรกที่คณะมนตรีของยุโรป (The Council of Europe) ทำขึ้น อนุสัญญานี้ได้ถูกรับชอบของสนธิสัญญา (adopted) จากรัฐภาคีเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๑๙๙๗ และจะเริ่มมีผลใช้บังคับหลังจากที่มีรัฐภาคีให้การสัตยาบันครบ ๑๔ ประเทศแล้ว

อนุสัญญาฉบับนี้ได้กำหนดให้การทุจริตเป็นความผิดอาญา รวมถึงการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและการให้สินบนในบริษัทเอกชนด้วย

ลักษณะสำคัญคือ (๑) มีขอบเขตกว้างในด้านการครอบคลุมทั้งภาครัฐ เอกชน และกรณีข้ามชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้สินบนของเจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติสมาชิกสภาต่างชาติเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่ของศาลระหว่างประเทศ (๒) ขอบเขตการให้กิจกรรมใดเป็นการทำให้เป็นความผิดทางอาญาแคบ โดยมุ่งเน้นที่กรณีการให้สินบนและการรับสินบนเท่านั้น

๕. อนุสัญญาของสภายุโรปเรื่องกฎหมายแพ่งว่าด้วยการทุจริต The Council of Europe Civil Law Convention on Corruption

เป็นอนุสัญญาเกี่ยวกับการทุจริตฉบับที่สองของคณะมนตรีของยุโรป โดยรัฐภาคีได้รับข้อบทของสนธิสัญญาเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๑๙๙๙ อนุสัญญานี้ได้เรียกร้องให้รัฐภาคีตรากฎหมายภายในรองรับมาตรการเยียวยาความเสียหายทางแพ่ง ให้กับบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการทุจริต และจะต้องให้บุคคลดังกล่าวสามารถปกป้องพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ได้ เช่นเดียวกับอนุสัญญาฉบับแรก อนุสัญญาฉบับที่สองจะเริ่มมีผลใช้บังคับหลังจากที่มีรัฐภาคีให้การสัตยาบันครบ ๑๔ ประเทศ

ลักษณะคือ (๑) เป็นความพยายามแรกในการจำกัดความกฏระเบียบระหว่างประเทศร่วมสำหรับการฟ้องร้องพลเมืองในกรณีการทุจริต (๒) เป็นเครื่องมือผูกพันตามกฎหมายและครอบคลุมกรณีทั้งภาครัฐและเอกชน (๓) ขอบเขตแคบกว่าอนุสัญญาของสภายุโรปเรื่องกฎหมายอาญาว่าด้วยการทุจริต เพราะเน้นเฉพาะการให้สินบนและการกระทำที่คล้ายกันเท่านั้น

ที่สำคัญคือมีข้อบทปกป้องลูกจ้างผู้ให้ข้อมูลการทุจริต เพื่อความมั่นใจในความถูกต้องของบัญชีการตรวจสอบบัญชีภาคเอกชนและความร่วมมือระหว่างประเทศ และทำให้การควบคุมการทุจริตส่วนหนึ่งผู้เสียหายดำเนินการด้วยตัวเอง

นอกจากนี้ ทางสภายุโรปยังได้มีกลไกที่เรียกว่า Group of States against Corruption (GRECO) โดยทำหน้าที่ตรวจสอบให้รัฐสมาชิกปฏิบัติให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ระบุไว้ในอนุสัญญาทั้งสองฉบับ

๖. อนุสัญญาของสหภาพแอฟริกันว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต African Union Convention on Preventing and Combating Corruption

The African Union (OAU) (เดิมชื่อ The Organization of African Unity) ได้รับการรับรองในปี ๒๐๐๕ วัตถุประสงค์หลักของอนุสัญญานี้ได้แก่ การเสริมสร้างประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อกระชับกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้กฎหมายภายในของรัฐสมาชิกมีความประสานสอดคล้องกันมากขึ้นด้วย

รวมทั้งการกำหนดให้การทุจริตเป็นความผิดอาญา โดยในอนุสัญญาฉบับนี้มาตรา ๔ นี้ได้ให้ตัวอย่างของการทุจริตอย่างกว้างคือหมายถึง ผู้ทำการทุจริตนั้นมิได้ทั้งผู้ให้และผู้รับ และผู้ที่เข้าข่ายที่จะทำการทุจริตได้นั้นมิได้ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลที่ทำงานในภาคเอกชนด้วย

ลักษณะสำคัญของอนุสัญญา คือ (๑) การมีขอบเขตกว้างและครอบคลุมทั้งการให้สินบนและการรับสินบน การค้าอิทธิพล การได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำทุจริต (๒) มีข้อกำหนดกว้างครอบคลุมและอยู่ในลักษณะที่ดูจะมีผลผูกพัน (๓) รัฐสมาชิกเริ่มดำเนินการด้านการบัญญัติข้อกฎหมายและมาตรการอื่นๆ เพื่อสร้าง “Convention’s offence”

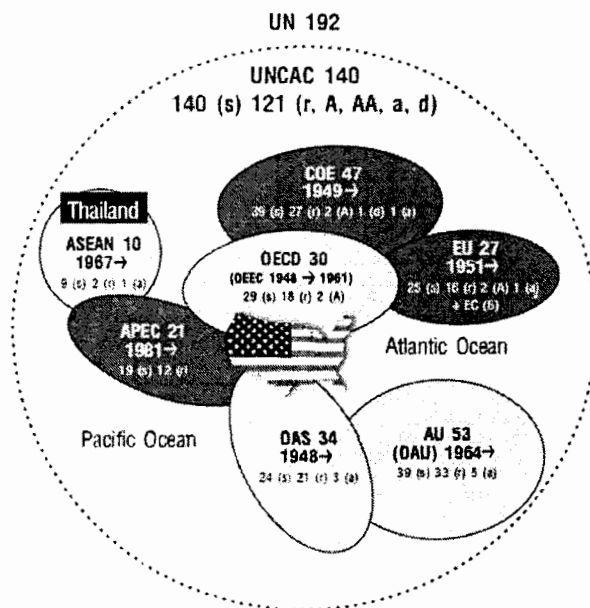
โดยสร้างความแข็งแกร่งให้แก่มาตรการการควบคุมระดับชาติเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการก่อตั้งและดำเนินการของบริษัทต่างชาติในอาณาเขตของรัฐนั้นๆ จะกระทำตามบทบัญญัติกฎหมายของชาติ อีกทั้งมีการจัดตั้งหน่วยงานอิสระเพื่อต่อต้านการทุจริตระดับชาติและการผ่านกฎหมายคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลและพยาน ตลอดจนกฎหมายว่าด้วยบทลงโทษการให้รายงานเกี่ยวกับการทุจริตอันเป็นเท็จด้วย (๔) อนุสัญญานี้มีลักษณะครบวงจร และมีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในลักษณะเป็นพันธกรณีแบบบังคับให้ต้องปฏิบัติตาม

๗. อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านการทุจริต The United Nations Convention Against Corruption

องค์การสหประชาชาติได้จัดทำร่างอนุสัญญานี้และได้มีการรับรองข้อบทของสนธิสัญญาร่างดังกล่าวเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๐๓ ประกอบด้วย ๘ บรรพ รวมทั้งสิ้น ๗๑ มาตรา ขอบเขตการบังคับใช้ของอนุสัญญานี้ค่อนข้างครอบคลุม โดยจะเริ่มตั้งแต่มาตรการการป้องกัน การสืบสวน การดำเนินคดีอาญา การอายัดทรัพย์สินและการริบทรัพย์สิน โดยเฉพาะในเรื่องของมาตรการการป้องกัน

อนุสัญญานี้ได้กำหนดมาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศในอันที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรภาคเอกชน (NGOs) เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การให้หลักประกันที่จะให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้ การส่งเสริม และการรักษาสีทธิในการค้นหา ได้รับ ตีพิมพ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต เป็นต้น

แผนภูมิการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตในภูมิภาคหรือระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ เปรียบเทียบกับกรอบความร่วมมือในระดับทั้งโลกของ UNCAC ๒๐๐๓

Signature (S) = การลงนาม

Ratification (r) = การให้สัตยาบัน

Acceptance (A) = การยอมรับ

Approval (AA) = การให้ความเห็นชอบ

Accession (a) = ภาคยานุวัติ

Succession (d) = การสืบสิทธิ

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ อนุสัญญาฉบับนี้ได้ใช้บังคับทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และมีการกล่าวถึงเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนด้วย สำหรับมาตรการป้องกันในภาครัฐนั้นได้เน้นเรื่อง หลักความรับผิดชอบ ความโปร่งใส รวมทั้งกระบวนการคัดเลือก การจ้าง และการให้ความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในขณะที่ภาคเอกชนเป็นเรื่องของการรับสินบน หรือการยกยอทรัพย์สิน เงินทุน หรือหลักทรัพย์ขององค์กรเอกชน ทั้งนี้ ได้เน้นการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรของรัฐและหน่วยงานเอกชน รวมทั้งจัดให้มีประมวลจริยธรรมภายในองค์กรด้วย

ประเด็นที่น่าสนใจของการทุจริตในองค์กรเอกชนก็คือ อนุสัญญานี้ได้กำหนดให้รัฐภาคีต้องจัดหากลไกการสืบสวนคดีอาญาตามกฎหมายภายในที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการอ้างเรื่อง "ความลับของธนาคาร" (Bank secrecy) มาเป็นอุปสรรคของการสืบสวน

นอกจากนี้แล้ว อนุสัญญาฉบับนี้ยังได้เรียกร้องให้รัฐภาคีกำหนดให้ การยกยอ การฟอกเงิน การให้สินบน ไม่ว่าจะให้แก่รัฐบาลตนเองหรือรัฐบาลต่างชาติที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้เป็นความผิดอาญาด้วย

ธนาคารโลก

นอกจากอนุสัญญาข้างต้นแล้ว ธนาคารเพื่อการฟื้นฟูและการพัฒนา (International Banking for Reconstruction and Development : IBRD) หรือที่รู้จักกันดีว่า ธนาคารโลก (World Bank) ซึ่งมีสถานะเป็นทบวงการชำนัญพิเศษ (Specialized Agency) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations) ก็ยังได้จัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อและการให้กู้เงินที่มีชื่อว่า The Bank's ๑๙๙๖ Guideline for Procurement under IBRD Loans and IDA Credits และ The Bank's ๑๙๙๗ Guideline for Selection and Employment of Consultant under IBRD Loans and IDA Credits เนื่องจากธนาคารโลกได้ปล่อยเงินกู้ให้กับประเทศกำลังพัฒนาในโครงการต่างๆ หลายโครงการ แต่ละโครงการก็มีมูลค่าหลายพันล้านดอลลาร์ ซึ่งเงินส่วนใหญ่ก็มาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

ดังนั้น ธนาคารโลกจึงเกรงว่าเงินกู้มหาศาลดังกล่าวจะมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงจากนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ ธนาคารโลกจึงได้จัดทำแนวปฏิบัติขึ้นมา และที่ผ่านมามาธนาคารโลกได้มีการตรวจพบหลายบริษัทที่พัวพันกับการทุจริต ซึ่งธนาคารโลกก็ได้ตัดสิทธิมิให้บริษัทนั้นเข้ามามีส่วนในโครงการต่อไปของธนาคารโลก

อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัติ (guideline) ของธนาคารโลกนี้ไม่มีสถานะเป็นอนุสัญญา

ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต

- หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๒๑๘
ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง
- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๗) ^[๒] ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- (๘) ^[๓] สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”
- (๙) ^[๔] (ยกเลิก)

^[๒] มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” (๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^[๓] มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” (๘) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^[๔] มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” (๙) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง”^[๕] หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรมสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มิถุนายนบัญญัติ

“ผู้บริหารระดับสูง”^[๖] หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง”^[๗] หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การถอดถอนจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการดำเนินการทางวินัย ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

[๕] มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๖] มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๗] มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้อำนวยการกอง” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“อนุกรรมการ” หมายความว่า อนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ หรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พนักงานไต่สวน”^(๔) หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการหรือเทียบเท่าขึ้นไป

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” หมายความว่า การที่ทรัพย์สินหรือหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลงผิดปกติ

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

^(๔) มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “พนักงานไต่สวน” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๑๙^(๑๙) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง

(๒) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) และเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

---

^(๑๙) มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณชนด้วย

(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่การกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิก หรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือ ออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๔) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๑๕) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๖) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบปรับปรุงไปดำเนินการต่อไปก็ได้

การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

หมวด ๓

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ส่วนที่ ๑

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด^[๓๐]

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย^[๓๑]

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

มาตรา ๓๓ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

[๓๐] มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๓๑] มาตรา ๓๒ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย^[๓๒]

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้ แต่ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งจะกำหนดให้นำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยก็ได้^[๓๓]

ความในวรรคสามให้ใช้บังคับกับกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับตำแหน่งอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด^[๓๔]

---

^[๓๒] มาตรา ๓๓ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^[๓๓] มาตรา ๓๓ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^[๓๔] มาตรา ๓๓ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๓๔^(๓๔) เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้วให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๓๕^(๓๕) เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย

^(๓๔) มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^(๓๕) มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ส่วนที่ ๒

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๓๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปี ที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

- (๑) ประธานศาลฎีกา
- (๒) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๔) อัยการสูงสุด
- (๕) กรรมการการเลือกตั้ง
- (๖)^(๔๐) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๗) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๘) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๙) รองประธานศาลฎีกา
- (๑๐) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๑๑) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
- (๑๒) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา
- (๑๓) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
- (๑๔) รองอัยการสูงสุด
- (๑๕) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

^(๔๐) มาตรา ๓๙ (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อพ้นจากตำแหน่งของบุคคลตาม (๑) (๔) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) ให้ยื่นเมื่อผู้นั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๔๐^[๔๑] ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะหรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

---

[๔๑] มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๔๑^[๔๒] บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการทำความผิด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผยตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔๒^[๔๓] ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๔๓^[๔๔] ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙ หรือกรณี que ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นการกระทำความผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๖

^[๔๒] มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^[๔๓] มาตรา ๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^[๔๔] มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๑๒)

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติกติตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔

ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้นจะต้องไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

หมวด ๖

การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ^[๖๐]

มาตรา ๗๔ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามวันเวลาที่กำหนด

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณีดำเนินคดีต่อไป

การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาและการปล่อยชั่วคราว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ให้นำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๔/๑^[๖๑] ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

[๖๐] ชื่อของหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

[๖๑] มาตรา ๗๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๑๓)

หมวด ๑๑

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๑^[๑๓๔] เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^[๑๓๔] มาตรา ๑๒๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต*

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้หวังกังวลในความรุนแรงของปัญหาและภัยคุกคามอันเกิดจากการทุจริตที่มีต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของสังคม ซึ่งบ่อนทำลายสถาบันและคุณค่าแห่งประชาธิปไตย คุณค่าทางจริยธรรม และความยุติธรรม และเป็นอันตรายต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและหลักนิติธรรม ห่วงกังวลอีกด้วยในความเชื่อมโยงระหว่างการทุจริตและอาชญากรรมในรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรอาชญากรรมและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงการฟอกเงิน ห่วงกังวลต่อไปอีกในกรณีต่าง ๆ ของการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์จำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นส่วนสำคัญของทรัพยากรแห่งรัฐและที่คุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของรัฐเหล่านั้น

เชื่อมั่นว่าการทุจริตมิได้เป็นเรื่องระดับท้องถิ่นอีกต่อไปแต่เป็นปรากฏการณ์ข้ามชาติซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจทั้งปวง ทำให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและควบคุมการทุจริตเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เชื่อมั่นอีกด้วยว่าแนวทางที่ครอบคลุมโดยสมบูรณ์และมีความหลากหลายในเชิงวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นต่อการป้องกันและต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพเชื่อมั่นต่อไปอีกว่าการเข้าถึงซึ่งการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการได้โดยง่ายสามารถมีบทบาทอย่างสำคัญในการเพิ่มพูนความสามารถของรัฐ รวมถึงโดยการเสริมสร้างขีดความสามารถ และโดยการจัดตั้งสถาบันเพื่อป้องกันและต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพเชื่อมั่นว่าความร่ำรวยส่วนบุคคลที่ได้มาโดยผิดกฎหมายก่อให้เกิดความเสียหายโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสถาบันประชาธิปไตย เศรษฐกิจของชาติ และหลักนิติธรรม ตกลงใจที่จะป้องกัน สืบหา และยับยั้ง โดยวิธีการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการโอนสินทรัพย์ที่ได้มาโดยผิดกฎหมายระหว่างประเทศ และที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการติดตามสินทรัพย์คืน ขอมรับหลักการพื้นฐานของกระบวนการอันชอบธรรมตามกฎหมายในการพิจารณาคดีอาญา และการพิจารณาคดีแพ่งหรือคดีปกครองเพื่อวินิจฉัยสิทธิในทรัพย์สินค้ำประกันถึงการป้องกันและจัดการทุจริตเป็นความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง และรัฐต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยการสนับสนุนและการเข้าร่วมของปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่นอกภาครัฐ เช่น ประชาสังคม องค์กรเอกชน และองค์กรระดับชุมชนท้องถิ่น หากประสงค์ให้ความพยายามของรัฐทั้งปวงนั้นบังเกิดประสิทธิผล

* ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, เรื่อง อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ 2003, โดย คณะกรรมการพิจารณาพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003.

คำนี้ยังอีกด้วยถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและทรัพย์สินของรัฐ ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และความเสมอภาคกันทางกฎหมายและความจำเป็นในการพิทักษ์รักษาความซื่อสัตย์สุจริตและ ส่งเสริมวัฒนธรรมในการปฏิเสศการทุจริต

ชมเชยงานของคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาและ สำนักงานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ระลึกถึงการดำเนินงานในด้านนี้ขององค์การระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค รวมทั้งกิจกรรมของสหภาพแอฟริกัน คณะมนตรีแห่งยุโรป คณะมนตรีความร่วมมือด้านศุลกากร (ซึ่งรู้จักกันในนามขององค์การศุลกากรโลก) สหภาพยุโรป สมาคมแห่งรัฐอาหรับ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา และองค์กรรัฐอเมริกัน

พิเคราะห์ด้วยความชื่นชมต่อตราสารพหุภาคีในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ซึ่งนอกจากตราสารอื่นๆ แล้ว ยังรวมถึงอนุสัญญาของรัฐอเมริกันว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ซึ่งองค์กรรัฐอเมริกันได้รับเอาเมื่อวันที่ 29 มีนาคม ค.ศ. 1996 อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตในวงราชการของ ประชาคมยุโรปหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิกแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปได้รับเอาเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม ค.ศ. 1997 อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในธุรกรรม ระหว่างประเทศ ซึ่งองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาได้รับเอาเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1997 อนุสัญญากฎหมายอาญาว่าด้วยการทุจริต ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีของคณะมนตรีแห่งยุโรปได้รับเอา เมื่อวันที่ 27 มกราคม ค.ศ. 1999 อนุสัญญากฎหมายแพ่งว่าด้วยการทุจริต ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีของ คณะมนตรีแห่งยุโรปได้รับเอาเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1999 และอนุสัญญาของสหภาพแอฟริกันว่าด้วย การป้องกันและต่อต้านการทุจริต ซึ่งประชุมแห่งรัฐและรัฐบาลแห่งสหภาพแอฟริกันได้รับเอาเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม ค.ศ. 2003

ยินดีต้อนรับการมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 29 กันยายน ค.ศ. 2003 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

หมวด 1

บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ 1

ความมุ่งประสงค์

ความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ คือ

(ก) ส่งเสริมและเสริมสร้างมาตรการในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น

(ข) ส่งเสริม อำนวยความสะดวก และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศและความช่วยเหลือทางวิชาการในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการติดตามทรัพย์สินจากการกระทำผิดกลับคืน

(ค) ส่งเสริมความมีคุณธรรม ตรวจสอบได้ และการบริหารกิจการบ้านเมืองและทรัพย์สินของรัฐอย่างเหมาะสม

ข้อ 2

บทนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้

(ก) “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายถึง (1) บุคคลใด ๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐภาคี ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะถาวรหรือชั่วคราว ไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงระดับอาวุโสของบุคคลนั้น (2) บุคคลอื่นใด ซึ่งปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับหน้าที่ราชการ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น และตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น (3) บุคคลอื่นใด ซึ่งกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นกำหนดว่าเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อย่างไรก็ตาม เพื่อความมุ่งประสงค์ของมาตรการพิเศษบางประการในหมวด 2 ของอนุสัญญานี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อาจหมายถึง บุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการหรือให้บริการสาธารณะตามที่ระบุไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นและตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น

(ข) “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายถึง บุคคลใด ๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐต่างประเทศ ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง และบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

(ค) “เจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ” หมายถึง ข้าราชการพลเรือนระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดซึ่งได้รับมอบอำนาจจากองค์การภาครัฐระหว่างประเทศนั้นให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่างประเทศดังกล่าว

(ง) “ทรัพย์สิน” หมายถึง สิทธิทรัพย์สินทุกประเภท ไม่ว่ามีรูปร่างหรือไม่มีรูปร่างเคลื่อนที่ได้หรือเคลื่อนที่ไม่ได้ จับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้ และเอกสารหรือตราสารทางกฎหมายที่เป็นหลักฐานกรรมสิทธิ์หรือผลประโยชน์ในทรัพย์สินเช่นว่า

(จ) “ทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดทางอาญา” หมายถึง ทรัพย์สินใด ๆ ที่เกิดจากหรือได้รับมาโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิด

(ฉ) “การอายัด” หรือ “การยึด” หมายถึง การห้ามโอน เปลี่ยนสภาพ จำหน่ายจ่ายโอน หรือเคลื่อนย้ายทรัพย์สินเป็นการชั่วคราวหรือการเก็บรักษาหรือควบคุมทรัพย์สินเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งที่ออกโดยศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่น

(ช) “การริบทรัพย์สิน” ซึ่งรวมถึงการริบโดยเจาะจงตัวทรัพย์สินในกรณีที่ใช้บังคับได้ หมายถึง การบังคับเอาทรัพย์สินไปอย่างถาวร โดยคำสั่งศาลหรือโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่น

(ซ) “ความผิดมูลฐาน” หมายถึง ความผิดใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุก่อให้เกิดทรัพย์สินที่อาจกลายเป็นมูลฐานของความผิดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 23 ของอนุสัญญา

(ฌ) “การจัดส่งภายใต้การควบคุม” หมายถึง วิธีการที่อนุญาตให้นำของผิดกฎหมายหรือต้องสงสัยออกไปจาก ผ่าน หรือเข้าไปในอาณาเขตของรัฐใดรัฐหนึ่งหรือหลายรัฐ โดยการรับรู้และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อการสืบสวนสอบสวนความผิด และเพื่อการระบุชี้ตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น

ข้อ 3

ขอบเขตการใช้บังคับ

1. โดยเป็นไปตามบทนิยามของอนุสัญญานี้ อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับกับการป้องกันการสืบสวนสอบสวน และการฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับการทุจริต และกับการอายัด การยึด การริบทรัพย์สิน และการส่งคืนซึ่งทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้
2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ ความผิดซึ่งระบุไว้ในอนุสัญญานี้ไม่จำเป็นต้องก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นภัยแก่ทรัพย์สินของรัฐ เว้นแต่อนุสัญญานี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 4

การคุ้มครองอธิปไตย

1. ให้รัฐภาคีปฏิบัติตามพันธกรณีของตนภายใต้อนุสัญญานี้ ในทางที่สอดคล้องกับหลักการความเสมอภาคแห่งอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐ และหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่น
2. ไม่มีควมใดในอนุสัญญานี้ที่ให้สิทธิแก่รัฐภาคีหนึ่งในการดำเนินการในอาณาเขตของรัฐอื่นหนึ่ง โดยการ ใช้เขตอำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกฎหมายภายในของรัฐหลังนั้นสงวนไว้ให้เฉพาะเจ้าหน้าที่ของตน

หมวด 2   มาตรการป้องกัน

ข้อ 5

นโยบายและแนวปฏิบัติเชิงป้องกันเพื่อต่อต้านการทุจริต

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพัฒนาและปฏิบัติตาม หรือคงไว้ซึ่งนโยบายการประสานงานในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมและสะท้อนหลักการของหลักนิติธรรม การบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองและทรัพย์สินของรัฐอย่างเหมาะสมความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน
2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะจัดให้มี และส่งเสริมแนวปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมุ่งป้องกันการทุจริต
3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะประเมินเครื่องมือทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรการทางการบริหารปกครองเป็นระยะ เพื่อพิจารณาว่าเพียงพอแก่การป้องกันและต่อต้านการทุจริตหรือไม่
4. รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือระหว่างกันและแก่องค์กรระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนามาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในข้อนี้ ทั้งนี้ ตามที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ความร่วมมือดังกล่าวอาจรวมถึงการมีส่วนร่วมในแผนการดำเนินงานและโครงการระหว่างประเทศซึ่งมุ่งป้องกันการทุจริต

ข้อ 6

องค์กรการต่อต้านการทุจริตเชิงป้องกัน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันความมีอยู่ขององค์กรหนึ่งหรือหลายองค์กรตามความเหมาะสมในการป้องกันการทุจริต ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น
  - (ก) ปฏิบัติตามนโยบายที่กล่าวถึงในข้อ 5 ของอนุสัญญาฯ และควบคุมดูแลและประสานการปฏิบัติตามนโยบายเหล่านั้นในกรณีที่เหมาะสม
  - (ข) เพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต
2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องอนุญาตให้องค์กรที่กล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อนี้มีอิสระตามความจำเป็น โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน เพื่อให้้องค์กรดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากอิทธิพลในทางมิชอบใด ๆ โดยรัฐควรจัดหาทรัพยากรด้านวัตถุที่จำเป็นและพนักงานผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนควรจัดให้มีการฝึกอบรมตามที่พนักงานเช่นว่าอาจต้องการเพื่อใช้ปฏิบัติหน้าที่ของตน
3. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐแจ้งชื่อและที่อยู่ของหน่วยงานซึ่งอาจช่วยรัฐภาคีอื่น ๆ ในการพัฒนาและปฏิบัติตามมาตรการพิเศษสำหรับการป้องกันการทุจริตให้เลขาธิการสหประชาชาติทราบ

ข้อ 7

ภาครัฐ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะรับเอา คงไว้ และเสริมสร้างระบบการสรรหา การจ้าง การรักษาไว้ การเลื่อนระดับ และการเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน ตามความเหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ทั้งนี้ อาจรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ด้วยตามความเหมาะสม ดังนี้

(ก) ระบบดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักความมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และหลักเกณฑ์ที่วัดได้ เช่น คุณธรรม ความเที่ยงธรรม และความถนัด เป็นต้น

(ข) ระบบดังกล่าวรวมถึงการมีกระบวนการที่เพียงพอสำหรับการคัดเลือกและฝึกอบรมบุคคล เพื่อตำแหน่งหน้าที่ราชการที่พิจารณาว่ามีความอ่อนไหวต่อการกระทำทุจริตและในกรณีที่สมควร สำหรับการหมุนเวียนบุคคลดังกล่าวไปยังตำแหน่งอื่น

(ค) ระบบดังกล่าวเป็นการส่งเสริมการให้ค่าตอบแทนที่เพียงพอและอัตราค่าตอบแทนที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของรัฐภาคีนั้น

(ง) ระบบดังกล่าวส่งเสริมแผนงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อช่วยให้ข้าราชการพลเรือนสามารถบรรลุข้อกำหนดคุณเกณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างถูกต้อง นำเคารพ และเหมาะสม และให้การฝึกอบรมเฉพาะด้านและอย่างเหมาะสมแก่ข้าราชการพลเรือนเพื่อเพิ่มพูนให้มีความตระหนักถึงความเสี่ยงต่าง ๆ ต่อการเกิดทุจริตซึ่งมีอยู่เป็นปกติวิสัยในการปฏิบัติหน้าที่ของตนแผนงานดังกล่าวอาจอ้างอิงถึงจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมในสาขาที่ใช้บังคับ

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาอีกด้วยในการรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและการบริหารปกครองที่เหมาะสมในการบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งบุคคลเข้ารับตำแหน่งราชการ ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ นี้และโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องพิจารณาอีกด้วยในการดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติและการบริหารปกครองที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มพูนความ โปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้ารับตำแหน่งราชการและการสนับสนุนทางการเงินของพรรคการเมืองในกรณีที่ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ นี้และโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามรับเอา คงไว้ และเสริมสร้างระบบที่ส่งเสริมความ โปร่งใสและป้องกันความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

ข้อ 8

จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1. เพื่อต่อต้านการทุจริต นอกจากโดยประการอื่นแล้วรัฐภาคีแต่ละรัฐต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน
2. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามให้มีการบังคับใช้จรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างถูกต้อง นำเคารพ และเหมาะสม ทั้งนี้ ภายในระบบกฎหมายและสถาบันของตน
3. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาถึงแนวคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้องขององค์การระดับภูมิภาค องค์การระหว่างภูมิภาคและองค์การพหุภาคี เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 51/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 1996 ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน
4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาอีกด้วยที่จะจัดทำมาตรการและระบบที่อำนวยความสะดวกในการรายงานโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งการกระทำการทุจริตต่อเจ้าหน้าที่ หากในการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้รับทราบว่าการกระทำเช่นว่า ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน
5. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามจัดทำมาตรการและระบบที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำคำแถลงต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากประการอื่นแล้ว ได้แก่ กิจกรรมภายนอกการทำงาน การลงทุน สิทธิทรัพย์ และของขวัญหรือผลประโยชน์จำนวนมากของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจทำให้เกิดการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน
6. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณานำมาตรการทางวินัยหรือมาตรการอื่นใดมาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมใด ๆ ซึ่งจัดทำขึ้นตามข้อนี้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน

ข้อ 9

การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดการการคลังของรัฐ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นในการจัดทำระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมที่มีประสิทธิผล โดยนอกจากประการอื่นแล้ว ได้แก่การป้องกันการทุจริต บนพื้นฐานของความโปร่งใส การแข่งขัน และหลักเกณฑ์ที่วัดได้ในการตัดสินใจ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ระบบเช่นว่า ซึ่งอาจคำนึงถึงวงเงิน ในการบังคับใช้ที่เหมาะสมด้วย นอกจากประการอื่นแล้ว ต้องระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) การเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการและสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งข้อมูลข่าวสารในการเชิญให้เข้าร่วมเสนอราคา และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์โดยตรงกับการได้รับเลือกให้ทำสัญญา ทั้งนี้ โดยให้ผู้เสนอราคาที่อยู่ในเกณฑ์มีเวลาเพียงพอในการเตรียมและยื่นเสนอราคาของตน

(ข) การจัดทำเงื่อนไขในการเข้าร่วมเสนอราคาไว้ล่วงหน้า ซึ่งรวมทั้งการคัดเลือกและการได้รับเลือกให้ทำสัญญาและกฎเกณฑ์ในการเสนอราคา และการประกาศให้ทราบทั่วกันถึงเงื่อนไขดังกล่าว

(ค) การใช้หลักเกณฑ์ที่เป็นกลางและเป็นข้อวินิจฉัยล่วงหน้าสำหรับการตัดสินใจจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการพิสูจน์ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้บังคับกฎเกณฑ์และกระบวนการดังกล่าวในภายหลัง

(ง) ระบบการทบทวนภายในที่มีประสิทธิผล รวมถึงระบบการอุทธรณ์ที่มีประสิทธิผล เพื่อประกันการไล่เบียดและการเยียวยาความเสียหายในทางกฎหมายในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือกระบวนการที่จัดทำตามวรรคนี้

(จ) ในกรณีที่เหมาะสม มาตรการในการกำกับดูแลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง อาทิเช่น การเปิดเผยเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ กระบวนการคัดเลือก และข้อกำหนดการฝึกอบรมนั้น ๆ

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการจัดการการคลังของรัฐ โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน มาตรการเช่นว่า นอกจากประการอื่นแล้วต้องรวมเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(ก) กระบวนการในการรับเองประมาณแผ่นดิน

(ข) การรายงานรายรับและค่าใช้จ่ายในเวลาอันควร

(ค) ระบบมาตรฐานด้านบัญชีและการสอบบัญชีและการควบคุมดูแลที่เกี่ยวข้อง

(ง) ระบบการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และ

(จ) ในกรณีที่เหมาะสม การปรับปรุงแก้ไข ในกรณีไม่สามารถดำเนินการตามข้อกำหนดซึ่งบัญญัติไว้ในวรรคนี้

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการทางแพ่งและทางปกครองเท่าที่อาจจำเป็นเพื่อรักษาไว้ซึ่งความครบถ้วนสมบูรณ์ของสมุดบัญชี บันทึก รายงานการเงิน หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายจ่ายและรายรับของรัฐ และเพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสารดังกล่าว ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายของตน

ข้อ 10

การรายงานต่อสาธารณะ

โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการต่อต้านการทุจริต รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นทั้งปวงโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนเพื่อเพิ่มพูนความโปร่งใส ในการ

บริหารปกครองของรัฐ รวมถึงกระบวนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรของรัฐ ในกรณีที่เหมาะสม มาตรการเช่นว่า นอกจากประการอื่นแล้ว อาจรวมถึง

(ก) การรับเอากระบวนการและข้อบังคับเพื่อให้สาธารณชนทั่วไปได้รับข้อมูลในกรณีที่เหมาะสมเกี่ยวกับองค์กร กระบวนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารปกครองของรัฐ และโดยคำนึงถึงอย่างเป็นธรรมในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและการดำเนินการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชน

(ข) การทำให้กระบวนการบริหารปกครองง่ายขึ้นในกรณีที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สาธารณชนในการเข้าถึงเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และ

(ค) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารซึ่งอาจรวมถึงการรายงานเป็นระยะในเรื่องความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตในการบริหารปกครองของรัฐ

ข้อ 11

มาตรการที่เกี่ยวกับการรับราชการฝ่ายตุลาการและฝ่ายอัยการ

1. โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการและบทบาทที่สำคัญของตุลาการในการต่อต้านการทุจริต รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างควมมีคุณธรรมและป้องกัน โอกาสในการทุจริตในหมู่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ มาตรการเช่นว่าอาจรวมถึงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความประพฤติของข้าราชการฝ่ายตุลาการ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของรัฐนั้นและไม่กระทบกระเทือนต่อความเป็นอิสระฝ่ายตุลาการ

2. มาตรการที่ให้ผลในลักษณะเดียวกับที่กำหนดในวรรค 1 ของข้อนี้อาจนำมาใช้กับการรับราชการฝ่ายอัยการในบรรดารัฐภาคีที่ฝ่ายอัยการมิได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายตุลาการแต่มีความเป็นอิสระในการทำงานเกี่ยวกับฝ่ายตุลาการ

ข้อ 12

ภาคเอกชน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการในการป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพิ่มพูนมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีในภาคเอกชนและในกรณีที่เหมาะสม จัดให้มีการลงโทษทางแพ่งทางปกครอง หรือทางอาญา ที่มีประสิทธิผล ได้สัดส่วน และเป็นการห้ามปรามยับยั้ง สำหรับการไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการเช่นว่า ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน

2. มาตรการที่จะทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้สัมฤทธิ์ผล นอกจากประการอื่นแล้ว อาจรวมถึง

(ก) การส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(ข) การส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานและกระบวนการที่มีจุดประสงค์ในการพิทักษ์รักษาคุณธรรมของหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจรรยาบรรณในการประกอบกิจการงานทางธุรกิจและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทั้งปวงอย่างถูกต้อง น่าเคารพ และเหมาะสม และการป้องกันความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมและในการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติทางการค้าที่ดีในหมู่ธุรกิจและความเกี่ยวพันทางสัญญาด้านธุรกิจกับรัฐนั้นๆ

(ค) การส่งเสริมความโปร่งใสในหมู่หน่วยงานภาคเอกชน รวมทั้งมาตรการเกี่ยวกับการแสดงตนของนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและการจัดการหน่วยงานในรูปแบบบริษัท

(ง) การป้องกันการใช้กระบวนการในการกำกับดูแลหน่วยงานภาคเอกชนในทางที่ผิดรวมถึงกระบวนการเกี่ยวกับการอุดหนุนและการออกใบอนุญาตโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐสำหรับกิจกรรมทางพาณิชย์

(จ) การป้องกันความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมโดยการกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับกิจการงานทางวิชาชีพของอดีตเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเกี่ยวกับการว่าจ้างเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยภาคเอกชนภายหลังการลาออกหรือการเกษียณอายุ ในกรณีที่กิจการงานหรือการว่าจ้างเช่นว่าเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหรืออยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐเหล่านั้นในระหว่างวาระการดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมและภายในระยะเวลาอันควร

(ฉ) ประกันว่ากิจการของเอกชนมีการควบคุมการสอบบัญชีภายในอย่างพอเพียงที่จะช่วยในการป้องกันและสืบหาการกระทำทุจริต และบัญชีและรายงานการเงินตามที่กำหนดไว้ของกิจการของเอกชนเช่นว่าอยู่ภายใต้กระบวนการสอบบัญชีและการรับรองความถูกต้องที่เหมาะสม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงโครงสร้างและขนาดของบริษัทนั้นๆ

3. เพื่อป้องกันการทุจริต รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในและข้อบังคับเกี่ยวกับการดูแลรักษาสมุดบัญชี บันทึก การเปิดเผยรายงานการเงิน และมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีเพื่อห้ามการกระทำดังต่อไปนี้ที่ดำเนินการเพื่อความมุ่งประสงค์ในการกระทำความผิดใด ๆ ที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้

(ก) การทำให้รายการที่เกิดขึ้นไม่ผ่านการบันทึกบัญชี

(ข) การทำธุรกรรมที่ไม่ผ่านการบันทึก หรือ ไม่มีการระบุชี้ชัดอย่างเพียงพอ

(ค) การบันทึกค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดขึ้นจริง

(ง) การลงบัญชีหนี้สินซึ่งมีหลักฐานบ่งชี้ของวัตถุแห่งหนี้ที่ไม่ถูกต้อง

(จ) การใช้เอกสารเท็จ และ

(ฉ) การทำลายเอกสารทางบัญชีโดยเจตนาก่อนเวลาที่คาดการณ์ไว้ตามกฎหมาย

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องไม่อนุญาตให้นำค่าใช้จ่ายที่เป็นส่วนหนึ่งของสินบน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความผิดตามที่กำหนดโดยเป็นไปตามข้อ 15 และข้อ 16 ของอนุสัญญานี้และในกรณีที่เหมาะสม ค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้มีการกระทำทุจริตมาหักลดหย่อนภาษี

ข้อ 13

การมีส่วนร่วมของสังคม

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมภายในขอบเขตวิธีการของตนและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ประชาสังคม องค์กรเอกชน และองค์กรระดับชุมชนท้องถิ่น ในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และเพื่อให้สาธารณชนเพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับความมีอยู่ สาเหตุและความร้ายแรง และภัยคุกคามซึ่งเกิดจากการทุจริต ทั้งนี้ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมควรดำเนินการโดยมาตรการเช่นดังต่อไปนี้

(ก) การเพิ่มพูนความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในกระบวนการตัดสินใจ

(ข) การประกันว่าสาธารณชนมีทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ค) การดำเนินกิจกรรมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณชนเพื่อสนับสนุนการไม่ยอมอดทนต่อการทุจริตตลอดจนแผนการศึกษาของรัฐบาลซึ่งรวมถึงหลักสูตรของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

(ง) การเคารพ ส่งเสริม และคุ้มครองเสรีภาพในการแสวงหาได้มา และตีพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริต โดยเสรีภาพนั้นอาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัดบางประการ แต่ข้อจำกัดเหล่านี้ต้องมีเพียงเช่นที่กฎหมายกำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็น

(1) เพื่อการเคารพในสิทธิและชื่อเสียงของบุคคลอื่น

(2) เพื่อการคุ้มครองความมั่นคงแห่งชาติหรือความสงบเรียบร้อยของสาธารณชนหรือสุขภาพหรือศีลธรรมอันดีของสาธารณชน

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อประกันให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการกล่าวถึงในอนุสัญญานี้เป็นที่รู้จักของสาธารณชน และในกรณีที่เหมาะสมให้ประชาชนมีทางเข้าถึงหน่วยงานเช่นว่าได้ในกรรายงานซึ่งรวมถึงการรายงานโดยไม่เปิดเผยชื่อผู้รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าจะก่อให้เกิดความผิดที่กำหนดขึ้นตามอนุสัญญานี้

ข้อ 14

มาตรการป้องกันการฟอกเงิน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้อง

(ก) จัดให้มีระบบที่กำหนดข้อบังคับและมีการควบคุมดูแลที่ครอบคลุมโดยสมบูรณ์ภายในรัฐของตนสำหรับธนาคารและสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคาร รวมทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ให้บริการอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการโอนเงินหรือมูลค่า และในกรณีที่เหมาะสม หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษต่อการฟอกเงิน ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจของรัฐนั้น เพื่อยับยั้งและสืบหาการฟอกเงินทุกรูปแบบ โดยระบบดังกล่าวต้องเน้นที่ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักฐานแสดงตนของลูกค้า และในกรณีที่

เหมาะสม หลักฐานแสดงตนของเจ้าของบัญชีผู้รับประโยชน์ การเก็บรักษาบันทึก และการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

(ข) โคโยไม่กระทบกระเทือนต่อข้อ 46 แห่งอนุสัญญาฯ นี้ ประกันว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้ออกข้อบังคับ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่อื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับการต่อต้านการฟอกเงิน (ซึ่งรวมถึงเจ้าพนักงานในการยุติธรรมด้วยในกรณีที่เหมาะสมภายใต้กฎหมายภายใน) มีความสามารถในการให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระดับประเทศและระหว่างประเทศได้ภายในขอบเขตเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎหมายของตน และเพื่อประโยชน์แห่งการนั้น ต้องพิจารณาจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงิน เพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งชาติในการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการฟอกเงินที่อาจเกิดขึ้น

2. รัฐภาคีต้องพิจารณาดำเนินมาตรการที่เป็นไปได้ในการสืบหาและกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของคนซึ่งเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้บางลักษณะภายใต้การพิทักษ์ความปลอดภัยเพื่อป้องกันการใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสมและโดยปราศจากการขัดขวางในทางใดๆต่อการเคลื่อนย้ายทุนที่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรการเช่นว่าอาจรวมถึงข้อกำหนดให้บุคคลและองค์กรธุรกิจ รายงานการโอนข้ามพรมแดนซึ่งเงินสดที่เป็นจำนวนสำคัญหรือตราสารเปลี่ยนมือได้บางลักษณะ

3. รัฐภาคีต้องพิจารณาดำเนินมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการกำหนดให้สถาบันการเงินรวมทั้งผู้ส่งเงินดำเนินการดังนี้

(ก) ระบุนิติด้วยซึ่งข้อมูลที่ต้องการแม่นยำและมีความสำคัญเกี่ยวกับผู้โอนในแบบการ โอนเงิน และการส่งข้อความที่เกี่ยวข้องทางอิเล็กทรอนิกส์

(ข) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสารเช่นว่าตลอดวงจรการจ่ายเงิน และ

(ค) เพิ่มการตรวจสอบในการ โอนเงินซึ่งไม่มีข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์เกี่ยวกับผู้โอน

4. เรียกร้องให้รัฐภาคีนำแนวคิดริเริ่มขององค์การต่อต้านการฟอกเงินระดับภูมิภาค ระหว่างภูมิภาค และพหุภาคีมาใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้งระบบที่กำหนดข้อบังคับและมีการควบคุมดูแลภายในรัฐของตนภายใต้ถ้อยคำของข้อนี้ และโคโยไม่กระทบกระเทือนต่อข้ออื่น ๆ ของอนุสัญญาฯ นี้

5. รัฐภาคีต้องพยายามพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้กำกับดูแลด้านการเงิน ทั้งในระดับโลก ระดับทวีปภาคี ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค เพื่อต่อต้านการฟอกเงิน

หมวด 3 การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย

ข้อ 15

การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้การกระทำความผิดต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญา เมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือสำหรับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

(ข) การเรียก หรือการรับ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

ข้อ 16

การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและ

เจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดที่สมควรได้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ เช่นที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเป็นความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำโดยเจตนาซึ่งการเรียกหรือการรับ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

ข้อ 17

การยักยอก การเบียดบัง

หรือการยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการยักยอก การเบียดบัง หรือการยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินโดยประการอื่นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือของบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นในทรัพย์สินกองทุนหรือหลักทรัพย์ของรัฐหรือเอกชน หรือสิ่งที่มีค่าอื่นใด ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้รับมอบหมายให้ดูแล โดยเหตุแห่งตำแหน่งหน้าที่ของตน

ข้อ 18

การใช้สิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญา เมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นใด โดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือบุคคลนั้นใช้สิทธิพล ซึ่งมีอยู่จริงหรือที่กักตักว่ามีไปในทางที่มิชอบ โดยมุ่งหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้สิทธิพลนั้นหรือบุคคลอื่นใดได้รับประโยชน์ที่มิควรได้จากหน่วยงานบริหารปกครอง หรือหน่วยงานรัฐของรัฐภาคีนั้น

(ข) การเรียกหรือการรับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นใดไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือบุคคลนั้นใช้สิทธิพล ซึ่งมีอยู่จริงหรือที่กักตักว่ามีไปในทางที่มิชอบ โดยมุ่งหมายให้ได้มาซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้จากหน่วยงานบริหารปกครองหรือหน่วยงานรัฐของรัฐภาคี

ข้อ 19

การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งหมายถึงการกระทำหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น

ข้อ 20

การร่ำรวยโดยผิดกฎหมาย

ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญและหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนาสำหรับการร่ำรวยโดยผิดกฎหมาย ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่สามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผลถึงความเกี่ยวโยงของทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นนั้นกับรายได้โดยชอบด้วยกฎหมายของตน

ข้อ 21

การให้สินบนในภาคเอกชน

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการด้านนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้ ในการประกอบกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ การเงิน หรือการพาณิชย์ เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้โดยตรงหรือโดยอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้แก่บุคคลใด ๆ ซึ่งกำกับการหรือทำงานในฐานะใด ๆ แก่หน่วยงานภาคเอกชน แก่บุคคลนั้นเองหรือแก่บุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ อันเป็นการผิดต่อหน้าที่ของบุคคลนั้น

(ข) การเรียกหรือการรับโดยตรงหรือโดยอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้โดยบุคคลใด ๆ ซึ่งกำกับการหรือทำงานในฐานะใด ๆ แก่หน่วยงานภาคเอกชนแก่บุคคลนั้นเองหรือแก่บุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ อันเป็นการผิดต่อหน้าที่ของบุคคลนั้น

ข้อ 22

การยกยอกทรัพย์สินในภาคเอกชน

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการด้านนิติบัญญัติและด้านอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การยกยอกโดยบุคคลซึ่งกำกับการหรือทำงานในฐานะใด ๆ ในหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งทรัพย์สิน กองทุนหรือหลักทรัพย์ภาคเอกชน หรือสิ่งมีค่าอื่น ซึ่งคนได้รับมอบหมายให้ดูแลทรัพย์สินนั้น โดยเหตุแห่งตำแหน่งหน้าที่ของตน เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเงิน หรือการพาณิชย์

ข้อ 23

การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา

1. โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็น ในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้ เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) (1) การเปลี่ยนแปลงสภาพหรือการโอนซึ่งทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดทางอาญา เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปกปิด หรืออำพรางที่มิชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินนั้นหรือในการช่วยบุคคลใด ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดมูลฐานในการหลบเลี่ยงผลทางกฎหมายสำหรับการกระทำของบุคคลดังกล่าว

(2) การปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง แหล่งที่มา ที่ตั้ง การจำหน่ายจ่ายโอน การเคลื่อนย้าย หรือกรรมสิทธิ์ใน หรือสิทธิที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา

(ข) ภายใต้นามคิดพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน

(1) การถือครอง การครอบครอง หรือการใช้ซึ่งทรัพย์สิน โดยรู้ในเวลาที่ได้รับมาว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา

(2) การมีส่วนร่วมในการกระทำ การเข้าร่วม หรือการสมคบกันกระทำความผิด การพยายามกระทำความผิด การช่วยเหลือ การยุยง การอำนวยความสะดวก และการให้คำปรึกษาหารือในการกระทำความผิดใด ๆ ที่กำหนดไว้ตามข้อนี้

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามหรือการบังคับใช้วรรค 1 ของข้อนี้

(ก) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องหาทางนำวรรค 1 ของข้อนี้ไปใช้บังคับกับความผิดมูลฐานในขอบเขตที่กว้างที่สุด

(ข) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องนำไปรวมบัญญัติเป็นความผิดมูลฐาน โดยอย่างน้อยที่สุดให้ครอบคลุมถึงความผิดทางอาญาที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้

(ค) เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค (ข) ข้างต้น ความผิดมูลฐานให้รวมถึงความผิดซึ่งกระทำทั้งภายในและภายนอกเขตอำนาจของรัฐภาคีที่อยู่ในการพิจารณา อย่างไรก็ตาม ความผิดซึ่งกระทำนอกเขตอำนาจของรัฐภาคีจะเป็นความผิดมูลฐานต่อเมื่อการกระทำที่เกี่ยวข้องเป็นความผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายภายในของรัฐซึ่งการกระทำความผิดได้เกิดขึ้น และหากการกระทำนั้นเกิดขึ้นในรัฐภาคีซึ่งปฏิบัติตามหรือบังคับใช้ข้อนี้ การกระทำดังกล่าวจะถือเป็นความผิดอาญาภายใต้กฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นได้

(ง) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องจัดส่งสำเนากฎหมายของตนที่ทำให้ข้อนี้มีผลใช้บังคับและสำเนาการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ภายหลังจากกฎหมายเช่นว่าหรือคำอธิบายของกฎหมายดังกล่าวให้แก่เลขาธิการสหประชาชาติ

(จ) หากหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐภาคีกำหนดไว้ รัฐภาคีดังกล่าวอาจบัญญัติให้ความผิดตามวรรค 1 ของข้อนี้ไม่ใช้บังคับกับบุคคลซึ่งกระทำความผิดมูลฐานนั้น

ข้อ 24

การปกปิด

โดยไม่กระทบกระเทือนต่อบทบัญญัติของข้อ 23 ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการปกปิดหรือการเก็บรักษาต่อไปซึ่งทรัพย์สินภายหลังจากที่มีการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ โดยบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเช่นว่าเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นรู้ว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นผลจากการกระทำความผิดใด ๆ ที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้

ข้อ 25

การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การใช้กำลังบังคับ การคุกคาม หรือการข่มขู่ หรือการให้คำมั่นสัญญา การเสนอหรือการให้ประโยชน์อันมิควรได้เพื่อจูงใจให้มีการเบิกความอันเป็นเท็จหรือรบกวนการให้คำเบิกความหรือการนำพยานหลักฐานมาสืบในกระบวนการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฉบับนี้

(ข) การใช้กำลังบังคับ คุกคามหรือข่มขู่เพื่อรบกวนการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ ความในอนุวรรคนี้จะไม่กระทบต่อสิทธิของรัฐภาคีในการออกกฎหมายที่คุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น ๆ ด้วย

ข้อ 26

ความรับผิดชอบของนิติบุคคล

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมายของคนในการกำหนดความรับผิดชอบของนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

2. ภายใต้หลักกฎหมายภายในของรัฐภาคี ความรับผิดชอบของนิติบุคคลอาจเป็นความผิดทางอาญาทางแพ่ง หรือทางปกครองก็ได้

3. ความรับผิดชอบเช่นว่าต้องไม่กระทบต่อความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลธรรมดาซึ่งได้กระทำความผิด

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันเป็นการเฉพาะว่านิติบุคคลที่ต้องรับผิดชอบข้อนี้ต้องถูกอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษทางอาญาและไม่ใช่อำนาจรวมทั้งมาตรการลงโทษทางการเงินที่มีประสิทธิภาพได้สัดส่วน และมีผลในการยับยั้งการกระทำความผิด

ข้อ 27

การมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดและการพยายามกระทำความผิด

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของคนสำหรับการมีส่วนร่วมในฐานะใด ๆ เช่น เป็นผู้ร่วมกระทำความผิด เป็นผู้ช่วยเหลือหรือก่อให้เกิดการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของคน สำหรับการพยายามกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของตน สำหรับการเตรียมการเพื่อกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

ข้อ 28

การรู้ข้อเท็จจริง เจตนา และความมุ่งประสงค์ที่เป็นองค์ประกอบของความผิด

การรู้ข้อเท็จจริง เจตนา และความมุ่งประสงค์ที่กำหนดให้เป็นองค์ประกอบของความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้อาจอนุมานจากเหตุการณ์ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

ข้อ 29

อายุความ

ในกรณีที่เหมาะสม รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องกำหนดอายุความภายใต้กฎหมายของตนในการเริ่มกระบวนการพิจารณาสำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาให้มีระยะเวลาอันยาวนานและกำหนดให้อายุความนั้นนานขึ้นหรือให้อายุความสะดุดหยุดลงในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้หลบหนีกระบวนการยุติธรรม

ข้อ 30

การฟ้องคดี การพิจารณาพิพากษา และการลงโทษ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการให้การกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้มีความรับผิดชอบทางโทษที่คำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดนั้น

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นในการกำหนดหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลอย่างเหมาะสมระหว่างความคุ้มกันหรือเอกสิทธิทางเขตอำนาจที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และหากจำเป็น ความเป็นไปได้ของประสิทธิผลในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และการพิจารณาพิพากษาคดีในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามระบบกฎหมายและหลักการในรัฐธรรมนูญของตน

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะประกันว่าอำนาจทางกฎหมายในการใช้ดุลพินิจภายใต้กฎหมายภายในของตนเกี่ยวกับการฟ้องคดีบุคคลสำหรับการกระทำความผิดที่กำหนด ตามอนุสัญญานี้จะนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่มาตรการบังคับทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเหล่านั้น และโดยคำนึงถึงตามควรต่อความจำเป็นในการยับยั้งการกระทำความผิดเช่นนั้น

4. ในคดีของความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนและโดยคำนึงถึงตามควรต่อสิทธิในการต่อสู้คดีเพื่อหาทางประกันว่าในการพิจารณากำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคำวินิจฉัยให้ปล่อยตัวจำเลยซึ่งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาหรือระหว่าง

อุทธรณ์นั้นได้คำนึงถึงความจำเป็นที่จะประกันการปรากฏตัวของจำเลยในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ครั้งต่อไปแล้ว

5. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของความคิดที่เกี่ยวข้องเมื่อพิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นของการปล่อยตัวก่อนกำหนดหรือการพักการลงโทษ โดยการคุมประพฤติบุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดเช่นนั้น

6. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณากำหนดกระบวนการในกรณีที่เหมาะสมในการถอดถอนพนักงาน หรือเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับความผิดตามอนุสัญญานี้ โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจภายในขอบเขตเท่าที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน โดยคำนึงถึงการให้ความเคารพต่อหลักการที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์

7. ในกรณีที่มีเหตุผลเพียงพอจากความร้ายแรงของความคิด รัฐภาคีแต่ละรัฐโดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน ต้องพิจารณากำหนดกระบวนการในการตัดสินโทษบุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ โดยคำสั่งของศาลหรือวิธีการอื่นที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในระยะเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายภายในของตน

(ก) การดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(ข) การดำรงตำแหน่งในวิสาหกิจ ซึ่งเป็นของรัฐทั้งหมดหรือบางส่วน

8. วรรค 1 ของข้อนี้จะไม่กระทบต่อการใช้อำนาจทางวินัยต่อข้าราชการพลเรือนโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

9. ไม่มีควมใดในอนุสัญญานี้จะกระทบต่อหลักการว่ารายละเอียดของความคิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ และของข้อต่อสู้ทางกฎหมายหรือหลักการทางกฎหมายอื่นใด ซึ่งควบคุมความถูกต้องตามกฎหมายของการกระทำยอมเป็นไปเพียงที่กฎหมายภายในของรัฐภาคีบัญญัติไว้และการฟ้องร้องดำเนินคดีและลงโทษในความคิดเช่นว่าต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในนั้น

10. รัฐภาคีต้องพยายามส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคมของบุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

ข้อ 31

การอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่กว้างที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายในระบบกฎหมายภายในของตน เพื่อให้สามารถมีการริบทรัพย์สินต่อไปนี้

(ก) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ หรือทรัพย์สินอื่นซึ่งมีมูลค่าตรงกับมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเช่นนั้นว่า

(ข) ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมืออื่นใด ที่ใช้หรือมุ่งหมายจะใช้ในความคิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นเพื่อให้สามารถระบุรูปพรรณ คิดตาม อาชัค หรือยัคสิ่งใดซึ่งอ้างถึงในวรรค 1 ของข้อนี้เพื่อความมุ่งประสงค์ในการริบทรัพย์สินในที่สุด

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็น โดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตนในการวางระเบียบเกี่ยวกับการจัดการของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ในการอาชัค ยัค หรือริบทรัพย์สินภายใต้วรรค 1 และวรรค 2 ของข้อนี้

4. ถ้าทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความคิดเช่นว่าถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือ บางส่วนเป็นทรัพย์สินอื่น ทรัพย์สินนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการที่อ้างถึงในข้อนี้แทนที่ทรัพย์สินที่ได้มา จากการกระทำความคิดนั้น

5. ถ้าทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความคิดเช่นว่าถูกนำไปควมรวมกับทรัพย์สินซึ่งได้มาจาก แหล่งที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทรัพย์สินนั้นต้องถูกริบเพียงเท่ามูลค่าประเมินของทรัพย์สินที่ได้มาจากการ กระทำความคิดที่ถูกนำมาควมรวมเข้ากับทรัพย์สินนั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่ออำนาจใด ๆ ในการอาชัคหรือยัค

6. รายได้หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความคิดเช่นว่า จากทรัพย์สินซึ่งมาจากการเปลี่ยนสภาพหรือการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความคิด หรือ จากทรัพย์สินที่มีส่วนของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความคิดควมรวมอยู่ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรการที่ อ้างถึงในข้อนี้ในลักษณะและขอบเขตเดียวกันกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความคิด

7. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้และข้อ 55 ของอนุสัญญา รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องให้อำนาจศาล หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่นใดของตนในการสั่งให้จัดตั้งหรือยัคไว้ซึ่งบันทึกของธนาคาร บันทึกการเงินหรือ บันทึกทางการค้า รัฐภาคีต้อง ไม่ปฏิเสธที่จะดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของวรรคนี้ โดยอ้างเหตุเรื่องความลับ ของธนาคาร

8. รัฐภาคีอาจพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้ผู้กระทำความคิดแสดงที่มา โดยชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินที่มีการกล่าวหาว่าได้มาจากการกระทำความคิดเช่นว่า หรือ ทรัพย์สินอื่นซึ่ง จะต้องถูกริบ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่ข้อกำหนดนั้นสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน และตามหลักของกระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการอื่น ๆ

9. บทบัญญัติของข้อนี้จะต้องไม่ถูกตีความในทางที่กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริต

10. ไม่มีควมใดในข้อนี้ที่จะกระทบต่อหลักการที่ว่ามาตรการต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อนี้ต้องถูก กำหนดไว้อย่างชัดเจนและถือปฏิบัติโดยเป็นไปตามและอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายภายในของรัฐภาคี

ข้อ 32

การคุ้มครองพยาน ผู้เชี่ยวชาญและผู้เสียหาย

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมโดยเป็นไปตามระบบกฎหมายภายในของ ตนและภายใต้วิธีการของตนในการจัดให้มีการคุ้มครองที่มีประสิทธิผลแก่พยานและผู้เชี่ยวชาญซึ่งให้

คำเบิกความเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ และเท่าที่เหมาะสม แก่ญาติและบุคคลอื่นที่เป็นผู้ใกล้ชิดของบุคคลนั้น ๆ ให้พ้นจากการแค้นหรือข่มขู่ที่อาจเกิดขึ้นได้

2. โดยไม่กระทบต่อสิทธิของจำเลยและสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยชอบธรรม มาตรการที่ควรพิจารณาดำเนินการในวรรค 1 นอกจากประการอื่นแล้ว อาจรวมถึง

(ก) การกำหนดกระบวนการสำหรับการคุ้มครองทางกายภาพแก่บุคคลเช่นว่าภายในขอบเขตที่จำเป็นและเป็นไปได้ เช่น การย้ายที่อยู่ และการอนุญาต ในกรณีที่เหมาะสมในการปกปิด หรือจำกัดการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรูปพรรณและถิ่นที่อยู่ของบุคคลเช่นว่า

(ข) การจัดให้มีระเบียบวิธีพิจารณาพยานหลักฐานที่อนุญาตให้พยานและผู้เชี่ยวชาญเบิกความในลักษณะที่ประกันความปลอดภัยของบุคคลเช่นว่า เช่น การอนุญาตให้เบิกความผ่านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น วิดีทัศน์ หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม

3. รัฐบาลต้องพิจารณาร่วมทำความตกลงหรือข้อตกลงกับรัฐอื่น ๆ ในการย้ายที่อยู่ของบุคคลที่อ้างถึงในวรรค 1 ของข้อนี้

4. บทบัญญัติของข้อนี้ต้องใช้บังคับกับผู้เสียหายในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นพยาน

5. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายภายในของตน รัฐบาลแต่ละรัฐต้องเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอและพิจารณาความเห็นและข้อห่วงกังวลของผู้เสียหายในขั้นตอนที่เหมาะสมของกระบวนการพิจารณาความอาญาต่อผู้กระทำความผิด ในลักษณะที่ไม่กระทบต่อสิทธิในการต่อสู้คดี

ข้อ 33

การคุ้มครองผู้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด

รัฐบาลแต่ละรัฐต้องพิจารณาบรรจุไว้ในระบบกฎหมายภายในของตนซึ่งมาตรการที่เหมาะสมในการให้ความคุ้มครองแก่บุคคลผู้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ โดยสุจริตและโดยมีเหตุผลสมควรต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจให้พ้นจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

ข้อ 34

ผลของการกระทำที่เป็นการทุจริต

โดยคำนึงอย่างเป็นธรรมถึงสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งได้มาโดยสุจริต รัฐบาลแต่ละรัฐโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนต้องดำเนินการเพื่อดำเนินการต่อผลของการทุจริต โดยในส่วนนี้ รัฐบาลอาจพิจารณาให้การทุจริตเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายเพื่อให้สัญญาเป็นโมฆะหรือยกเลิกสัญญา เพิกถอนการให้สัมปทาน หรือหนังสือสำคัญอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือดำเนินการในการแก้ไขเยียวยาโดยประการอื่น

ข้อ 35

คำสันทัดแทนสำหรับความเสียหาย

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามหลักการของกฎหมายของตน เพื่อประกันว่าหน่วยองค์กรหรือนุคคลซึ่งได้รับความเสียหายอันเป็นผลจากการกระทำทุจริตมีสิทธิที่จะดำเนินคดีต่อผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับคำสันทัดแทน

ข้อ 36

หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ

รัฐภาคีแต่ละรัฐโดยเป็นไปตามหลักพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ต้องประกันว่าจะมีหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานหรือนุคคลซึ่งมีความชำนาญพิเศษในการต่อต้านการทุจริตโดยการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานหรือนุคคลเช่นว่าต้องได้รับความเป็นอิสระตามที่จำเป็นโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและโดยปราศจากอิทธิพลในทางมิชอบใด ๆ บุคคลหรือพนักงานของหน่วยงานนั้น ๆ ควรได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับทรัพยากรตามควรในการปฏิบัติงานของตน

ข้อ 37

ความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมในการสนับสนุนให้บุคคลที่มีส่วนร่วมหรือได้ร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสืบสวนสอบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐาน และในการจัดหาให้ซึ่งความช่วยเหลือด้านข้อเท็จจริงและความช่วยเหลือ เป็นรายกรณีแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจซึ่งอาจมีส่วนช่วยในการสืบไปซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดและในการได้กลับคืนซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาจัดให้มีความเป็นไปได้ในกรณีที่เหมาะสมในการลดหย่อนโทษให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดซึ่งให้ความร่วมมืออย่างสำคัญในการสืบสวนสอบสวนหรือการฟ้องคดีเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาจัดให้มีความเป็นไปได้ตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนในการให้ความคุ้มครองแก่บุคคลซึ่งให้ความร่วมมืออย่างสำคัญในการสืบสวนสอบสวน หรือการฟ้องคดีเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้พ้นจากการถูกฟ้องคดี

4. ให้นำความตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 32 ของอนุสัญญานี้มาใช้ในการคุ้มครองบุคคล เช่นว่า โดยอนุโลม

(๓๖)

5. ในกรณีที่บุคคลที่อ้างถึงในวรรค 1 ของข้อนี้ที่อยู่ในรัฐภาคีหนึ่งสามารถให้ความร่วมมืออย่างสำคัญแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีหนึ่ง รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงใด ๆ ที่สอดคล้องกับกฎหมายภายในของตนเกี่ยวกับการจัดให้ซึ่งการปฏิบัติตามที่กำหนดในวรรค 2 และวรรค 3 ของข้อนี้เท่าที่เป็นไปได้

ข้อ 38

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนในการสนับสนุนให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐของฝ่ายหนึ่งกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสืบสวน และการฟ้องคดีอาญาของตนอีกฝ่ายหนึ่ง ความร่วมมือเช่นนี้อาจรวมถึง

(ก) การแจ้งแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง โดยการริเริ่มของหน่วยงานที่แจ้งนั่นเอง เมื่อมีเหตุผลสมควร เชื่อได้ว่าเกิดมีการกระทำความผิดที่กำหนดตามข้อ 15 ข้อ 21 และข้อ 23 ของอนุสัญญาฯ นี้ หรือ

(ข) การจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นทั้งปวงแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง เมื่อมีการร้องขอ

ข้อ 39

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนเพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐด้านการสืบสวนสอบสวนและการฟ้องคดีกับหน่วยองค์กรภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงิน ในเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ นี้

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาสนับสนุนคนชาติของตนและบุคคลอื่นที่มีถิ่นพำนักในดินแดนของรัฐตนให้รายงานแก่หน่วยงานของรัฐด้านการสืบสวนสอบสวนและการฟ้องคดีถึงการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ นี้

ข้อ 40

ความลับทางธนาคาร

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันว่าในกรณีการสืบสวนสอบสวนความผิดอาญาภายในประเทศ ในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ นี้ จะมีอยู่ซึ่งกลไกที่เหมาะสมภายในระบบกฎหมายภายในของตน เพื่อเอาชนะอุปสรรคที่อาจเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องความลับทางธนาคาร

ประวัติการกระทำผิดทางอาญา

รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่นที่อาจจำเป็น ภายใต้เงื่อนไขและเพื่อความมุ่งประสงค์ตามที่เห็นสมควร ในการนำคำพิพากษาครั้งก่อนใด ๆ ในอีกรัฐหนึ่งของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด มาพิจารณาเพื่อความมุ่งประสงค์ในการใช้ข้อมูลข่าวสารเช่นว่าในการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

เขตอำนาจศาล

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นในการกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ เมื่อ

(ก) ความผิดนั้นได้กระทำในดินแดนของรัฐภาคีนั้น หรือ

(ข) ความผิดนั้นได้กระทำบนเรือซึ่งชักธงของรัฐภาคีนั้น หรืออากาศยานซึ่งจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของรัฐภาคีนั้น ณ เวลาที่มีการกระทำความผิด

2. ภายใต้ข้อ 4 ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีอาจกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดเช่นว่าใดๆ เมื่อ :

(ก) ความผิดนั้นกระทำต่อคนชาติของรัฐภาคีนั้น หรือ

(ข) ความผิดนั้นกระทำโดยคนชาติของรัฐภาคีนั้น หรือบุคคลไร้สัญชาติซึ่งมีถิ่นพำนักในดินแดนของรัฐภาคีนั้น หรือ

(ค) ความผิดนั้นเป็นหนึ่งในความผิดตามข้อ 23 วรรค 1 (ข) (2) ของอนุสัญญานี้ซึ่งกระทำนอกดินแดนของรัฐภาคีนั้นโดยมุ่งที่จะกระทำความผิดตามข้อ 23 วรรค 1 (ก) (1) หรือ (2) หรือ (ข) (1) ของอนุสัญญานี้ภายในดินแดนของตน หรือ

(ง) ความผิดนั้นได้กระทำต่อรัฐภาคี

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 44 ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวในดินแดนของรัฐภาคีนั้นและรัฐภาคีนั้นไม่ส่งบุคคลเช่นว่าเป็นผู้ร้ายข้ามแดน โดยเหตุผลเพียงว่าบุคคลนั้นเป็นคนชาติของตน

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจใช้มาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้เมื่อผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวในดินแดนของตนและตนไม่ส่งบุคคลนั้นเป็นผู้ร้ายข้ามแดน

5. หากรัฐภาคีที่ใช้เขตอำนาจศาลของตนภายใต้วรรค 1 หรือวรรค 2 ของข้อนี้ ได้รับแจ้งหรือทราบโดยทางอื่นว่ารัฐภาคีอื่นใดกำลังดำเนินการสืบสวนสอบสวน ฟ้องคดี หรือดำเนินกระบวนการพิจารณา

ทางศาลเกี่ยวกับการกระทำความผิดเดียวกัน ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีเหล่านั้นหารือกันตามความเหมาะสมโดยมุ่งหมายให้มีการประสานงานในการดำเนินการของรัฐภาคีเหล่านั้น

6. โดยไม่กระทบต่อบรรทัดฐานของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป อนุสัญญาฯ นี้ต้องไม่กีดกันการใช้เขตอำนาจศาลทางอาญาใดๆ ซึ่งกำหนดโดยรัฐภาคีตามกฎหมายภายในของตน

หมวด 4 ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ข้อ 43

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

1. รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือในเรื่องทางอาญาตามข้อ 44 ถึง 50 ของอนุสัญญาฯ นี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสืบสวนสอบสวนในเรื่อง และกระบวนการพิจารณาในทางแพ่งและทางปกครองเกี่ยวกับการทุจริต

2. ในเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ เมื่อใดก็ตามที่มีข้อกำหนดให้การกระทำความผิดที่เป็นมูลกรณีของการร้องขอต้องเป็นความผิดทางอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ ให้ถือว่ากรณีเป็นไปตามข้อกำหนดนั้นแล้วหากการกระทำอันเป็นพื้นฐานของความผิดที่มีการร้องขอความช่วยเหลือนั้นถือเป็นความผิดอาญาภายใต้กฎหมายของรัฐภาคีทั้งสอง ไม่ว่ากฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอจะจัดความผิดนั้นไว้ในประเภทเดียวกัน หรือกำหนดความผิดไว้ในฐานความผิดเดียวกันกับความผิดของรัฐที่ร้องขอหรือไม่ก็ตาม

ข้อ 44

การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

1. ให้นำข้อนี้มาใช้บังคับกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ นี้ในกรณีที่บุคคลซึ่งถูกร้องขอให้ส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ โดยมีเงื่อนไขว่าความผิดที่จะขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นต้องสามารถลงโทษได้ตามกฎหมายภายในของทั้งรัฐผู้ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ

2. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีซึ่งกฎหมายของตนอนุญาตให้กระทำเช่นนั้นได้อาจยินยอมให้มีการส่งบุคคลที่กระทำความผิดใดๆ ภายใต้อนุสัญญาฯ นี้ ซึ่งไม่สามารถลงโทษได้ตามกฎหมายภายในของตนเป็นผู้ร้ายข้ามแดน

3. หากคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนรวมถึงความผิดหลายฐานแยกจากกัน ซึ่งอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในความผิดนั้นสามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ตามข้อนี้ ในขณะที่บางความผิดไม่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ โดยเหตุผลเรื่องระยะเวลาของการจำคุกกักขัง แต่เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ นี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจใช้บังคับข้อนี้กับความผิดเหล่านั้นได้ด้วย

4. แต่ละความคิดซึ่งข้อนี้ใช้บังคับให้ถือว่ารวมอยู่ในความคิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนใด ๆ ที่มีอยู่ระหว่างรัฐภาคี รัฐภาคีที่รับที่จะรวมเอาความคิดเช่นว่าเป็นความคิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่จะจัดทำขึ้นระหว่างกัน รัฐภาคีที่ใช้สนธิสัญญานี้เป็นพื้นฐานในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ต้องไม่ถือว่าความคิดใดที่กำหนดตามสนธิสัญญานี้เป็นความคิดทางการเมืองในกรณีที่ถูกกฎหมายของต่อนุญาตให้กระทำเช่นนั้นได้

5. หากรัฐภาคีใดซึ่งกำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตั้งอยู่บนเงื่อนไขของการมีอยู่ของสนธิสัญญาได้รับคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอีกรัฐภาคีหนึ่งซึ่งไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกัน รัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขออาจพิจารณาใช้สนธิสัญญานี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับความผิดใดๆ ซึ่งข้อนี้ใช้บังคับอยู่

6. รัฐภาคีซึ่งได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตั้งอยู่บนเงื่อนไขของการมีอยู่ซึ่งสนธิสัญญาต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) ในเวลาที่มีการมอบสัตยาบันสาร ธารให้การยอมรับหรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารของสนธิสัญญานี้ให้แจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติว่าตนจะใช้สนธิสัญญานี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับรัฐภาคีอื่นของสนธิสัญญานี้หรือไม่ และ

(ข) หากรัฐภาคีไม่ใช้สนธิสัญญานี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในกรณีที่เหมาะสม ให้รัฐภาคีหาทางจัดทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับรัฐภาคีอื่นของสนธิสัญญานี้เพื่อปฏิบัติตามข้อนี้

7. รัฐภาคีซึ่งมิได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตั้งอยู่บนเงื่อนไขของการมีอยู่ซึ่งสนธิสัญญาต้องยอมรับให้ความคิดซึ่งข้อนี้ใช้บังคับเป็นความคิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ระหว่างรัฐภาคีเหล่านั้น

8. ให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่บัญญัติไว้โดยกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขอหรือโดยสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ใช้บังคับ โดยนอกจากประการอื่นแล้ว รวมทั้งเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับโทษขั้นต่ำสำหรับความผิดที่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเหตุผลที่รัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขออาจปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

9. ภายใต้กฎหมายภายในของตน ให้รัฐภาคีพยายามเร่งรัดกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้รวดเร็วขึ้นและลดความยุ่งยากของข้อกำหนดเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวกับความผิดใดๆที่ข้อนี้ใช้บังคับ

10. หากแน่ใจว่าเป็นสถานการณ์ที่มีเหตุผลสมควรและเร่งด่วนและโดยการร้องขอจากรัฐภาคีอื่น รัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขออาจดำเนินการคุมขังบุคคลซึ่งถูกร้องขอให้ส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนและปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอนั้น หรืออาจดำเนินการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกันการปรากฏตัวของบุคคลนั้นในกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ทั้งนี้ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในและสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนของตน

11. หากรัฐภาคีซึ่งบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของคนไม่ส่งตัวบุคคลเช่นว่าเป็นผู้ร้ายข้ามแดนในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดที่ข้อนี้ใช้บังคับ โดยเหตุเพียงประการเดียวว่าบุคคลนั้นเป็นคนชาติของคน ให้รัฐภาคีนั้นมีพันธกรณีที่จะเสนอคดีดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคนเพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องคดีโดยปราศจากความล่าช้าเกินควรเมื่อมีการร้องขอจากรัฐภาคีที่ร้องขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น เจ้าหน้าที่เหล่านั้นต้องดำเนินการวินิจฉัยและดำเนินการกระบวนการต่าง ๆ ของคนในลักษณะเช่นเดียวกับในคดีความผิดที่มีลักษณะร้ายแรงอื่นใดภายใต้กฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น ให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในด้านกระบวนการพิจารณาคดีและพยานหลักฐาน เพื่อประกันประสิทธิภาพของการฟ้องคดีเช่นว่า

12. เมื่อใดก็ตามที่กฎหมายภายในอนุญาตให้รัฐภาคีส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือส่งตัวบุคคลใดซึ่งเป็นคนชาติของคนในทางอื่นใดได้เฉพาะภายใต้เงื่อนไขว่าบุคคลนั้นจะถูกส่งตัวกลับมายังรัฐภาคีเพื่อรับโทษที่กำหนดโดยผลของการพิจารณาคดีหรือกระบวนการใดๆ ในเรื่องที่ร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือส่งตัวบุคคลนั้น และรัฐภาคีนั้นกับรัฐภาคีที่ร้องขอให้ส่งตัวบุคคลนั้นเป็นผู้ร้ายข้ามแดนเห็นชอบกับทางเลือกนี้และเงื่อนไขอื่นที่ทั้งสองฝ่ายอาจเห็นว่าเหมาะสม ให้ถือว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการส่งตัวโดยมีเงื่อนไขดังกล่าวเพียงพอสำหรับการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ระบุไว้ในวรรค 11 ของข้อนี้

13. หากมีการปฏิเสธการร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีความมุ่งประสงค์ในการบังคับการลงโทษตามคำพิพากษาศาล เนื่องจากบุคคลที่ได้รับการร้องขอนั้นเป็นคนชาติของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ เมื่อมีการยื่นคำขอจากรัฐผู้ร้องขอ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอพิจารณาการบังคับให้มีการลงโทษตามที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาศาลภายใต้กฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ร้องขอ หรือพิจารณาการบังคับให้มีการลงโทษตามคำพิพากษาศาลในส่วนที่เหลือ ทั้งนี้ หากกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออนุญาตให้กระทำเช่นนั้นได้และโดยสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมายเช่นว่า

14. บุคคลใดซึ่งอยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีอันเกี่ยวข้องกับความคิดใด ๆ ที่ข้อนี้ใช้บังคับต้องได้รับการประกันการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมในทุกขั้นตอนของการดำเนินคดี รวมทั้งได้รับสิทธิและหลักประกันตามที่กำหนดโดยกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่บุคคลนั้นปรากฏตัวอยู่

15. ไม่มีควมใดในอนุสัญญานี้ที่จะตีความไปในทางที่กำหนดพันธกรณีในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน หากรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอมีเหตุผลสำคัญที่จะเชื่อว่า คำร้องขอนั้นได้ทำขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องคดี หรือการลงโทษบุคคลด้วยเหตุแห่งเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ เผ่าพันธุ์กำเนิด หรือความคิดเห็นทางการเมืองของบุคคลนั้น หรือการปฏิบัติตามคำร้องขอนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานะของบุคคลผู้นั้นด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งของเหตุดังกล่าวข้างต้น

16. รัฐภาคีไม่อาจปฏิเสธคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ด้วยเหตุผลเพียงว่าความผิดนั้นพิจารณาได้ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องการคลังด้วย

17. ก่อนปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในกรณีที่เหมาะสม ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอหารือกับรัฐภาคีที่ร้องขอเพื่อให้โอกาสรัฐภาคีที่ร้องขออย่างเพียงพอที่จะเสนอความคิดเห็นของตนและจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาของคน

18. รัฐภาคีต้องหาทางจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อดำเนินการหรือเพิ่มพูนประสิทธิผลของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ข้อ 45

การโอนตัวบุคคลผู้ต้องโทษ

รัฐภาคีอาจพิจารณาเข้าร่วมในความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีว่าด้วยการโอนตัวบุคคลที่ถูกพิพากษาลงโทษจำคุกหรือถูกทำให้สูญเสียอิสรภาพในรูปแบบอื่น สำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้มายังดินแดนของตนเพื่อที่บุคคลเหล่านั้นอาจรับโทษให้ครบตามคำพิพากษาในดินแดนของตน

ข้อ 46

ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย

1. รัฐภาคีต้องจัดให้มีมาตรการที่กว้างขวางที่สุดของความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายแก่รัฐภาคีอื่น ในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการทางศาลใด ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดภายใต้อนุสัญญานี้

2. ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายต้องสามารถดำเนินการในขอบเขตที่กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายใต้กฎหมาย สนธิสัญญา ความตกลง และข้อตกลงที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ ในเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการ ๆ ทางศาลใด ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดซึ่งนิติบุคคลอาจต้องรับผิดชอบตามข้อ 26 ของอนุสัญญานี้ในรัฐภาคีที่ร้องขอ

3. ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายที่สามารถดำเนินการตามข้อนี้ อาจมีการร้องขอเพื่อความมุ่งประสงค์ใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (ก) การสืบพยานหลักฐานหรือการสอบปากคำจากบุคคล
- (ข) การส่งเอกสารของศาล
- (ค) การดำเนินการค้นและยึด และการอายัด
- (ง) การตรวจสอบวัตถุและสถานที่
- (จ) การจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสาร สิ่งของที่เป็นพยานหลักฐาน และรายงานความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
- (ฉ) การจัดหาให้ซึ่งต้นฉบับหรือสำเนารับรองถูกต้องของเอกสารและบันทึกที่เกี่ยวข้องรวมทั้งบันทึกของรัฐบาล บันทึกของธนาคาร ประวัติทางการเงิน บันทึกของบริษัท หรือบันทึกทางธุรกิจ

(ข) การระบุชื่อหรือการสืบหาทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา ทรัพย์สิน เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือสิ่งอื่นใด เพื่อความมุ่งประสงค์ในการใช้เป็นพยานหลักฐาน

(ง) การอำนวยความสะดวกในการปรากฏตัวของบุคคลในรัฐภาคีที่ร้องขอโดยสมัครใจ

(ฉ) การช่วยเหลือในรูปแบบอื่นที่ไม่ขัดต่อกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

(ญ) การระบุชื่อ การอายัด และการสืบหาทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญาตาม บทบัญญัติของหมวด 5 แห่งอนุสัญญา

(ฎ) การเรียกคืนทรัพย์สินตามบทบัญญัติของหมวด 5 แห่งอนุสัญญา

4. โดยไม่กระทบต่อกฎหมายใน เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีหนึ่งอาจส่งข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางอาญาให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในอีกรัฐภาคีหนึ่ง โดยไม่ต้องมีคำร้องขอ ก่อน ในกรณี ที่ตนเชื่อว่าข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นน่าจะช่วยเจ้าหน้าที่ของรัฐภาคีผู้รับในการดำเนินการหรือการสรุปผลการ สอบสวนและกระบวนการทางอาญาใดๆ ได้ หรือน่าจะเป็นผลให้รัฐภาคีผู้รับจัดทำคำร้องขอตามอนุสัญญานี้ได้

5. การส่งข้อมูลข่าวสารตามวรรค 4 ของข้อนี้ ต้องไม่กระทบต่อการสอบสวนและกระบวนการ ทางอาญาใดๆ ในรัฐของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่รับข้อมูลข่าวสาร ต้องปฏิบัติตามคำร้องขอให้ส่งข้อมูลข่าวสารเช่นว่าไว้เป็นความลับ แม้ว่าเป็นการชั่วคราว หรือมีข้อจำกัดในการ ใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ตาม อย่างไรก็ตาม ความในข้อนี้ไม่จำกัดรัฐภาคีผู้รับในการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารที่เป็น คุณต่อผู้ถูกกล่าวหาในกระบวนการพิจารณาคดี ในกรณีเช่นว่า ให้รัฐภาคีผู้รับแจ้งรัฐภาคีผู้ส่งก่อนการ เปิดเผยนั้น และให้หารือกับรัฐภาคีผู้ส่งเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นหากรัฐภาคีผู้ส่งร้องขอเช่นนั้น ใน กรณีพิเศษที่การแจ้งล่วงหน้าไม่อาจกระทำได้ รัฐภาคีผู้รับต้องแจ้งรัฐภาคีผู้ส่งถึงการเปิดเผยนั้นโดยไม่ชักช้า

6. บทบัญญัติของข้อนี้ไม่มีผลกระทบต่อพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญาอื่นใด ทั้งในลักษณะ ทวิภาคี หรือพหุภาคี ที่ใช้บังคับหรือจะใช้บังคับเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายไม่ว่า ทั้งหมดหรือบางส่วน

7. ให้นำวรรค 9 ถึง 29 ของข้อนี้มาใช้บังคับกับคำร้องขอซึ่งได้กระทำตามข้อนี้ในกรณีรัฐภาคี ที่เกี่ยวข้องมิได้ผูกพันกันโดยสนธิสัญญาเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย ในกรณี รัฐภาคีเหล่านั้นผูกพันกัน โดยสนธิสัญญาเช่นว่า ให้นำบทบัญญัติที่ตรงกันของสนธิสัญญานั้นมาใช้บังคับ เว้นแต่รัฐภาคีเหล่านั้นตกลงกันที่จะนำวรรค 9 ถึง 29 ของข้อนี้มาใช้บังคับแทนบทบัญญัติที่ตรงกันของ สนธิสัญญานั้น ทั้งนี้ สนับสนุนอย่างเต็มที่ให้รัฐภาคีใช้บังคับวรรคต่าง ๆ เหล่านี้หากเห็นว่าจะช่วยส่งเสริม การให้ความร่วมมือกัน

8. รัฐภาคีต้องไม่ปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายตามข้อนี้ด้วยเหตุ เรื่องความลับทางราชการ

9. (ก) ในการตอบสนองต่อคำร้องขอความช่วยเหลือตามข้อนี้ ในกรณีที่มิปรากฏว่า การกระทำความผิดที่เป็นมูลกรณีของคำร้องขอเป็นความผิดอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับคำร้องขอ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอคำนึงถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1

(ข) รัฐภาคีอาจปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือตามข้อนี้ ด้วยเหตุที่ไม่ปรากฏว่าการกระทำ ความผิดที่เป็นมูลกรณีของคำร้องขอเป็นความผิดอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน รัฐที่ได้รับการร้องขอต้องให้ความช่วยเหลือที่ไม่เกี่ยวข้องกับคำดำเนินการในลักษณะบังคับ ความช่วยเหลือเช่นนี้อาจถูกปฏิเสธเมื่อคำร้องขอนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีลักษณะเล็กน้อยไม่สำคัญหรือเรื่องที่สามารถร้องขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือได้อยู่แล้วภายใต้บทบัญญัติอื่นของอนุสัญญา

(ค) รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจพิจารณาปรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือตามข้อนี้ในขอบเขตที่กว้างขึ้นในกรณีที่ปรากฏว่าการกระทำผิดที่เป็นมูลกรณีของคำร้องขอเป็นความผิดอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ

10. บุคคลที่ถูกคุมขังหรือกำลังรับโทษตามคำพิพากษาในดินแดนของรัฐภาคีหนึ่งซึ่งถูกร้องขอให้ไปปรากฏตัวในดินแดนของรัฐภาคีหนึ่งเพื่อความมุ่งประสงค์ในการระบุตัวบุคคล การให้ถ้อยคำหรือการให้ความช่วยเหลือโดยประการอื่นในการได้มาซึ่งพยานหลักฐานสำหรับการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดีหรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดที่อยู่ภายใต้อนุสัญญานี้ อาจถูกโอนตัวไปได้หากเป็นไปได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(ก) บุคคลนั้นได้แจ้งถึงความยินยอมของตนโดยสมัครใจ

(ข) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีทั้งสองฝ่ายเห็นชอบ ภายใต้เงื่อนไขเช่นที่รัฐภาคีทั้งสองอาจพิจารณาว่าเหมาะสม

11. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 10 ของข้อนี้

(ก) ให้รัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวไปมีอำนาจและหน้าที่ในการคุมขังบุคคลที่ถูกโอนตัว เว้นแต่ได้รับการร้องขอหรือได้รับมอบอำนาจเป็นอย่างอื่นจากรัฐภาคีซึ่งโอนตัวบุคคลนั้นมา

(ข) ให้รัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวไปปฏิบัติตามพันธกรณีของตนโดยไม่ชักช้าเพื่อส่งตัวบุคคลนั้นกลับคืนไปอยู่ในการควบคุมรัฐภาคีซึ่งโอนตัวบุคคลนั้นมาตามที่ได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้า เว้นแต่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

(ค) รัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวไปต้องไม่กำหนดให้รัฐภาคีที่โอนตัวบุคคลนั้นไปเริ่มต้นกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเพื่อรับตัวบุคคลที่ถูกโอนตัวไปกลับมา

(ง) ให้บุคคลที่ถูกโอนตัวได้รับการพักวันรับโทษที่กำหนดในรัฐภาคีซึ่งโอนตัวบุคคลนั้นไป สำหรับระยะเวลาที่ถูกคุมขังในรัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวมา

12. บุคคลซึ่งจะถูกโอนตัวตามวรรค 10 และ 11 ของข้อนี้ไม่ว่าจะมีสัญชาติใดก็ตามต้องไม่ถูกฟ้องคดี คุมขัง ลงโทษ หรือถูกจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคลอื่นใด ในดินแดนของรัฐภาคีที่บุคคลนั้นถูกโอนตัวไป ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ การงดเว้นการกระทำ หรือคำพิพากษาลงโทษที่มีขึ้นก่อนการเดินทางออกจากดินแดนของรัฐภาคีที่โอนตัวบุคคลนั้นมา ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐภาคีซึ่งจะโอนตัวบุคคลนั้นมาจะเห็นชอบให้ดำเนินการเช่นนั้น

13. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่มีความรับผิดชอบและอำนาจในการรับคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย และดำเนินการตามคำร้องขอนั้น ๆ หรือมิฉะนั้น ให้จัดส่งคำร้องขอนั้น ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่รัฐภาคีมีเขตการปกครองพิเศษหรือดินแดนที่มีระบบการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายแยกออกไปต่างหาก รัฐภาคีนั้นอาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางแยกเฉพาะซึ่งมีหน้าที่เช่นเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางดังกล่าวข้างต้นสำหรับเขตการปกครองพิเศษหรือดินแดนนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางต้องประกันความรวดเร็วและถูกต้องเหมาะสมของการดำเนินการหรือการจัดส่งคำร้องขอที่ตนได้รับ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางจัดส่งคำร้องขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางนั้นสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามคำร้องขออย่างรวดเร็วและถูกต้องเหมาะสมโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจนั้น รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องแจ้งให้เลขาธิการสหประชาชาติได้รับทราบถึงเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่กำหนดขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์นี้ในเวลาขึ้นสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารของตนต่ออนุสัญญาี้ คำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย และการสื่อสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำร้องขอนั้นให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่กำหนดโดยรัฐภาคีนั้น ๆ ข้อกำหนดนี้ต้องไม่กระทบต่อสิทธิของรัฐภาคีในการกำหนดให้คำร้องขอและการสื่อสารเช่นว่าส่งถึงตนผ่านวิถีทางการทูต และผ่านทางองค์การตำรวจสากลในสถานการณ์เร่งด่วนในกรณีที่รัฐภาคีนั้น ๆ เห็นชอบหากเป็นไปได้

14. คำร้องขอให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในกรณีที่เป็นไปได้ โดยวิธีการใด ๆ ที่สามารถบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรได้ ในภาษาที่รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอยอมรับภายใต้เงื่อนไขที่อำนวยความสะดวกให้รัฐภาคีนั้น พิสูจน์ตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงได้ ให้แจ้งเลขาธิการสหประชาชาติทราบถึงภาษาใดภาษาหนึ่งหรือหลายภาษาซึ่งรัฐภาคีแต่ละรัฐให้การยอมรับในเวลาที่ยื่นสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือ ภาคยานุวัติสารของตนต่ออนุสัญญาี้ ในสถานการณ์เร่งด่วนและในกรณีที่รัฐภาคีนั้น ๆ เห็นชอบ คำร้องขออาจกระทำได้ด้วยวาจา แต่ต้องยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษร โดยทันที

15. คำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายต้องประกอบด้วย

(ก) การระบุหน่วยงานที่จัดทำคำร้องขอ

(ข) เรื่องและลักษณะของการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ซึ่งคำร้องขอเกี่ยวเนื่อง และชื่อและหน้าที่ของหน่วยงานที่ดำเนินการสืบสวน ฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ

(ค) คำสรุปข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่กรณีที่เป็นคำร้องขอเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดส่งเอกสารทางศาล

(ง) รายละเอียดของความช่วยเหลือที่ร้องขอและรายละเอียดของกระบวนการที่ต้องปฏิบัติเป็นการเฉพาะที่รัฐภาคีที่ร้องขอประสงค์จะให้ปฏิบัติตามในการดำเนินการตามคำร้องขอ

(จ) ในกรณีที่ เป็นไปได้ รูปพรรณ ที่อยู่ และสัญชาติของบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง และ

(ฉ) ความมุ่งประสงค์ในการร้องขอพยานหลักฐาน ข้อมูลข่าวสาร หรือการดำเนินการใด ๆ

16. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจขอข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมเมื่อปรากฏว่าข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม นั้นจำเป็นสำหรับการดำเนินการตามคำร้องขอตามกฎหมายภายในของตน หรือเมื่อข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม นั้นสามารถเอื้ออำนวยต่อการดำเนินการเช่นว่า

17. การดำเนินการตามคำร้องขอต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ และภายในขอบเขตที่ไม่ขัดต่อกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ และในกรณีที่เป็นไปได้ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ระบุไว้ในคำร้องขอนั้น

18. เมื่อใดก็ตามที่เป็นไปได้และโดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายใน เมื่อบุคคลอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีรัฐหนึ่งและจะต้องไปเบิกความในฐานะพยานหรือผู้เชี่ยวชาญ ต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมของรัฐภาคีหนึ่ง โดยคำร้องขอของรัฐภาคีหลัง รัฐภาคีแรกอาจอนุญาตให้การ พิจารณาคดีนั้นกระทำการผ่านการประชุมทางจอภาพ หากบุคคลนั้นจะไม่สามารถหรือไม่ปรารถนาที่จะไปปรากฏ ตัวในดินแดนของรัฐภาคีผู้ร้องขอ รัฐภาคีอาจตกลงกันให้การพิจารณาคดีดำเนินการโดยเจ้าพนักงานในการ ยุติธรรมของรัฐภาคีที่ร้องขอและให้เจ้าพนักงานในการยุติธรรมของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอเข้าร่วมรับฟัง

19. รัฐภาคีที่ร้องขอต้องไม่จัดส่งหรือใช้ข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่ได้รับจากรัฐภาคีที่ ได้รับการร้องขอเพื่อการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ นอกเหนือไปจากที่ได้ ระบุไว้ในคำร้องขอโดยไม่ได้รับความยินยอมล่วงหน้าของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ ไม่มีควมใดในวรรคนี้ ที่ห้ามรัฐภาคีที่ร้องขอเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่เป็นคุณค่าต่อผู้ถูกกล่าวหาในกระบวนการ พิจารณาคดี ในกรณีหลังนี้ ให้รัฐภาคีที่ร้องขอแจ้งรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอทราบก่อนการเปิดเผยนั้น และ ให้รัฐภาคีที่ร้องขอหารือกับรัฐภาคีที่ได้รับเอาร้องขอก่อนการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวหากได้รับการร้องขอเช่นนั้น หากในกรณีกเว้นที่การแจ้งล่วงหน้าไม่อาจกระทำได้ ให้รัฐภาคีที่ร้องขอแจ้งรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอทราบถึง การเปิดเผยนั้นโดยไม่ชักช้า

20. รัฐภาคีที่ร้องขออาจกำหนดให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอเก็บรักษาข้อเท็จจริงและสาระของ คำร้องขอไว้เป็นความลับ เว้นแต่ภายในขอบเขตที่จำเป็นในการดำเนินการตามคำร้องขอนั้น หากรัฐภาคีที่ ได้รับ การร้องขอไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในการรักษาความลับนั้นได้ ให้แจ้งให้รัฐภาคีที่ร้องขอทราบ โดยพลัน

21. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย

(ก) หากคำร้องขอมิได้กระทำโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อนี้

(ข) หากรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอพิจารณาว่าการดำเนินการตามคำร้องขอนั้นน่าจะกระทบ ต่ออธิปไตย ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือผลประโยชน์อันสำคัญอื่น ๆ ของตน

(ค) หากหน่วยงานของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจถูกห้ามโดยกฎหมายภายในของตนในการ ดำเนินการในความผิดที่คล้ายคลึงกันกับการกระทำตามที่ได้มีการร้องขอ หากความผิดดังกล่าวอยู่ภายใต้ การสืบสวนสอบสวน ฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลในเขตอำนาจศาลของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

(ง) หากการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายตามคำร้องขอนั้นอาจจะเป็นการขัดต่อระบบกฎหมายของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

22. รัฐภาคีไม่อาจปฏิเสธคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายด้วยเหตุเพียงว่าความผิคนั้นพิจารณาได้ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องทางการคลังด้วย

23. การปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายต้องมีเหตุผลประกอบ

24. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และโดยคำนึงถึงอย่างเต็มที่ต่อกำหนดเวลาในการดำเนินการใด ๆ ที่เสนอแนะโดยรัฐที่ร้องขอและเหตุผลที่ให้เพื่อการนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคำร้องขอ รัฐภาคีที่ร้องขออาจจัดทำคำร้องขออันมีเหตุผลสมควรเพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าเกี่ยวกับมาตรการที่ดำเนินการโดยรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอในการปฏิบัติตามคำร้องขอ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอตอบสนองคำร้องขออันมีเหตุผลสมควรที่จัดทำโดยรัฐภาคีที่ร้องขอเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าในการดำเนินการเกี่ยวกับคำร้องขอ รัฐภาคีที่ร้องขอต้องแจ้งให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอทราบโดยพลันเมื่อไม่ต้องการความช่วยเหลือที่ร้องขออีกต่อไป

25. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจเลื่อนการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายด้วยเหตุว่าการให้ความช่วยเหลือนั้นจะเป็นการแทรกแซงการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลที่กำลังดำเนินการอยู่

26. ก่อนที่จะปฏิเสธคำร้องขอตามวรรค 21 ของข้อนี้หรือเลื่อนการดำเนินการตามคำร้องขอตามวรรค 25 ของข้อนี้ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอปรึกษากับรัฐภาคีที่ร้องขอเพื่อพิจารณาว่าอาจให้ความช่วยเหลือดังกล่าวภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอเห็นว่าจำเป็นได้หรือไม่ หากรัฐภาคีที่ร้องขอยอมรับความช่วยเหลือภายใต้เงื่อนไขเหล่านั้น รัฐภาคีที่ร้องขอต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น

27. โดยไม่กระทบต่อการบังคับใช้วรรค 12 ของข้อนี้ พยาน ผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งโดยคำร้องขอของรัฐภาคีที่ร้องขอ ยินยอมที่จะไปให้การเป็นพยานในกระบวนการพิจารณาคดีหรือช่วยเหลือในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใดๆ ในดินแดนของรัฐภาคีที่ร้องขอ ต้องไม่ถูกฟ้องคดี คุมขัง ลงโทษ หรือถูกจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคลอื่นใดในดินแดนนั้น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการงดเว้นกระทำการ หรือคำพิพากษาลงโทษซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่บุคคลนั้นจะเดินทางออกจากดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ หลักประกันความปลอดภัยเช่นว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อพยาน ผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคคลอื่นนั้นมีโอกาสที่จะออกจากรัฐผู้ร้องขอภายในระยะเวลาสิบห้าวันติดต่อกัน หรือระยะเวลาใดๆ ตามที่รัฐภาคีเห็นชอบร่วมกัน นับจากวันที่บุคคลนั้นได้รับแจ้งอย่างเป็นทางการจากเจ้าหน้าที่ตุลาการว่าตนไม่จำเป็นต้องอยู่ในรัฐนั้นอีกต่อไป แต่ยังคงสมัครใจอยู่ในดินแดนของรัฐที่ร้องขอนั้นต่อไปอีกหรือได้กลับเข้ามาอีก โดยสมัครใจหลังจากได้ออกไปจากดินแดนของรัฐภาคีที่ร้องขอนั้นแล้ว

28. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายปกติในการดำเนินการตามคำร้องขอ เว้นแต่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น หากการปฏิบัติตามคำร้องขอมีหรือจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่าย

จำนวนมากหรือเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษที่จำเป็น ให้รัฐภาคีปรึกษากันเพื่อตัดสินใจเรื่องข้อกำหนดและเงื่อนไขที่จะดำเนินการตามคำร้องขอรวมทั้งวิธีการในการรับภาระค่าใช้จ่ายนั้น

29. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

(ก) ต้องจัดหาสำเนาของบันทึก เอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลที่อยู่ในความครอบครองของคุณ ที่สาธารณชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ภายใต้กฎหมายของคุณให้แก่รัฐภาคีที่ร้องขอ

(ข) อาจใช้ดุลพินิจในการจัดหาสำเนาทะเบียน เอกสาร หรือข้อมูลของรัฐบาลที่อยู่ในความครอบครองของคุณ ซึ่งสาธารณชนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงได้ภายใต้กฎหมายภายในของคุณ ให้แก่รัฐภาคีที่ร้องขอทั้งหมด หรือบางส่วน หรือภายใต้เงื่อนไขเช่นที่ตนเห็นว่าเหมาะสม

30. รัฐภาคีต้องพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่อาจจำเป็น เพื่อให้บรรลุความมุ่งประสงค์หรือทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อหรือเสริมสร้างบทบาทของข้อนี้

ข้อ 47

การโอนการดำเนินคดีอาญา

รัฐภาคีต้องพิจารณาความเป็นไปได้ในการ โอนให้แก่กันและกันซึ่งการดำเนินคดีเพื่อการฟ้องคดีในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ในกรณีที่พิจารณาว่าการ โอนเช่นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่การบริหารกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม โดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเขตอำนาจศาลหลายเขต โดยมุ่งเน้นให้มีการฟ้องคดีได้

ข้อ 48

ความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย

1. รัฐภาคีต้องร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด โดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายและระบบการบริหารปกครองภายในของคุณเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิผลของการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายในการต่อต้านความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิผล

(ก) เพื่อเสริมสร้างและในกรณีที่เหมาะสม เพื่อกำหนดช่องทางการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หน่วยงาน และหน่วยงานบริการของคุณเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทุกลักษณะของความผิดที่อยู่ภายใต้อนุสัญญานี้ อย่างมั่นคงปลอดภัย และรวดเร็ว และในกรณีที่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสม ให้รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่มีความเชื่อมโยงกับกับการกระทำความผิดอาญา อื่น ๆ ด้วย

(ข) เพื่อร่วมมือกับรัฐภาคีอื่นในการดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดต่าง ๆ ภายใต้อนุสัญญานี้ เกี่ยวกับ

(1) รูปพรรณ ตำแหน่งที่อยู่ และกิจกรรมของบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิด เช่นว่า หรือที่อยู่ของบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

(2) การเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่เป็นผลมาจากการกระทำความผิดเช่นว่า

(3) การเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้หรือเจตนาจะมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเช่นว่า

(ค) เพื่อจัดทำให้ในกรณีที่เหมาะสมซึ่งวัตถุหรือหลักฐานในรายการหรือตามจำนวนที่จำเป็นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการวิเคราะห์หรือการสืบสวนสอบสวนในกรณีที่เหมาะสม

(ง) เพื่อแลกเปลี่ยนในกรณีที่เหมาะสมซึ่งข้อมูลข่าวสารกับรัฐภาคีอื่นเกี่ยวกับวิถีทางและวิธีการเฉพาะที่ใช้ในการกระทำความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ รวมทั้งการใช้หลักฐานแสดงตนปลอม เอกสารปลอม เอกสารที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเอกสารเท็จ และวิถีทางอื่นใดในการปกปิดกิจกรรมใด ๆ

(จ) เพื่ออำนวยความสะดวกในการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน่วยงานและหน่วยงานบริการของรัฐภาคี และเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ รวมทั้งการส่งเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานไปประจำการภายใต้ความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีระหว่างรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

(ฉ) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสานการดำเนินงานมาตรการทางการบริหารปกครองและมาตรการอื่นตามที่เหมาะสมเพื่อความมุ่งประสงค์ในการพิสูจน์ความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ได้แต่เนิ่น ๆ

2. เพื่อให้อนุสัญญานี้มีผล ให้รัฐภาคีพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีว่าด้วยการให้ความร่วมมือโดยตรงระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของรัฐภาคี และให้พิจารณาแก้ไขในกรณีที่ความตกลงหรือข้อตกลงเช่นว่ามีอยู่แล้ว ในกรณีที่ไม่มี ความตกลงหรือข้อตกลงเช่นว่าระหว่างรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง รัฐภาคีดังกล่าวอาจพิจารณาใช้อนุสัญญานี้เป็นพื้นฐานสำหรับการให้ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายระหว่างกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ เมื่อใดที่เหมาะสมรัฐภาคีต้องใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากความตกลงหรือข้อตกลงรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศหรือ องค์การระดับภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างการให้ความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของรัฐภาคี

3. รัฐภาคีต้องพยายามที่จะให้ความร่วมมือกันภายในวิถีทางของตนในการตอบโต้ความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ซึ่งกระทำผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ข้อ 49

การสืบสวนสอบสวนร่วม

รัฐภาคีต้องพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องอาจจัดตั้งหน่วยงานสืบสวนสอบสวนร่วมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อยู่ภายใต้การสืบสวนสอบสวน การฟ้องร้อง หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ในรัฐใดรัฐหนึ่งหรือหลายรัฐ ในกรณีที่ไม่มี ความตกลงหรือข้อตกลงเช่นว่า อาจดำเนินการสืบสวนสอบสวนร่วมโดยการให้ความเห็นชอบเป็นรายกรณีไป รัฐภาคีที่

เกี่ยวข้องต้องประกันว่าอธิปไตยของรัฐภาคีซึ่งการสืบสวนสอบสวนร่วมเช่นว่าจะมีขึ้นในดินแดนของรัฐภาคีนั้นจะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่

ข้อ 50

การสืบสวนสอบสวนโดยวิธีพิเศษ

1. เพื่อต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นภายในขอบเขตที่หลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตนอนุญาตไว้และโดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของตน ภายในวิถีทางของตน เพื่ออนุญาตให้มีการใช้อย่างเหมาะสมโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องซึ่งการจัดส่งภายใต้การควบคุม และในกรณีที่เหมาะสม การสืบสวนสอบสวนโดยวิธีพิเศษอื่น ๆ เช่น การเฝ้าระวังโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการเฝ้าระวังในรูปแบบอื่น และการปฏิบัติการลับภายในดินแดนของตนและเพื่ออนุญาตให้พยานหลักฐานที่ได้รับมาจากวิธีการดังกล่าวเป็นพยานที่สามารถรับฟังได้ในศาล
2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการสืบสวนสอบสวนความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ สนับสนุนให้รัฐภาคีจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่เหมาะสมเมื่อมีความจำเป็น เพื่อใช้การสืบสวนโดยวิธีพิเศษเช่นว่าในบริบทของการให้ความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ ให้จัดทำและปฏิบัติตามความตกลงหรือข้อตกลงนั้น โดยโดยเคารพอย่างเต็มที่ต่อหลักการความเท่าเทียมกันของอธิปไตยแห่งรัฐ และให้มีการดำเนินการตามความตกลงหรือข้อตกลงนั้นอย่างเคร่งครัดตามถ้อยคำในความตกลงหรือข้อตกลงเหล่านั้น
3. ในกรณีที่ไม่มี ความตกลงหรือข้อตกลงเช่นที่ระบุไว้ในวรรค 2 ของข้อนี้ การตัดสินใจที่จะใช้การสืบสวนโดยวิธีพิเศษเช่นว่าในระดับระหว่างประเทศให้กระทำเป็นรายกรณีไป และเมื่อมีความจำเป็นอาจนำข้อตกลงและการทำความเข้าใจทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการใช้เขตอำนาจศาลของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาด้วย
4. โดยความยินยอมของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจที่จะใช้การจัดส่งภายใต้การควบคุมในระดับระหว่างประเทศอาจรวมถึงวิธีการใด ๆ เช่น การดักจับและการยอมให้สินค้าหรือเงินทุนยังคงอยู่ในสภาพเดิม หรือถูกเคลื่อนย้ายหรือสับเปลี่ยนทั้งหมดหรือบางส่วน

หมวด 5 การติดตามสินทรัพย์คืน

ข้อ 51

บทบัญญัติทั่วไป

การคืนสินทรัพย์ภายใต้หมวดนี้เป็นหลักการพื้นฐานของอนุสัญญานี้ และรัฐภาคีต้องสามารถดำเนินการให้แก่รัฐภาคีอื่นซึ่งมาตรการที่กว้างขวางที่สุดในการให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือในเรื่องนี้

การป้องกันและการสืบหาการโอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

1. โดยไม่กระทบต่อข้อ 14 ของอนุสัญญาฯ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็น ตามกฎหมายภายในของตน ในการกำหนดให้สถาบันการเงินภายในเขตอำนาจของตนทำการพิสูจน์ตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลแสดงตนของลูกค้า การดำเนินขั้นตอนที่มีเหตุผลสมควรเพื่อพิจารณากำหนดข้อมูล แสดงตนของผู้รับประโยชน์จากเงินที่ฝากเข้าไปในบัญชีที่มีมูลค่าสูงและในการดำเนินการตรวจสอบโดย เครื่องจักรในการเปิดหรือคงไว้ซึ่งบัญชีโดยหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมาย หรือเคยได้รับ มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่สำคัญและสมาชิกในครอบครัวและผู้ใกล้ชิดของบุคคลนั้นด้วย การตรวจสอบโดยเครื่องจักรเช่นว่าต้องเป็นไปโดยมุ่งที่จะสืบหาอย่างมีเหตุผลสมควรซึ่งธุรกรรมอันควรสงสัย เพื่อความมุ่งประสงค์ในการรายงานให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ และไม่ควรถูกตีความในทางยับยั้งหรือห้ามสถาบัน การเงินดำเนินธุรกิจกับลูกค้าที่ชอบด้วยกฎหมาย

2. เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ตามกฎหมายภายในของตนและโดยแรงบันดาลใจจากแนวคิดริเริ่มขององค์การ ต่อต้านการฟอกเงินระดับภูมิภาค ระหว่างภูมิภาคและพหุภาคี

(ก) ออกคำแนะนำเกี่ยวกับประเภทของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของบัญชีที่ สถาบันการเงินภายในเขตอำนาจของตนควรดำเนินการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด ประเภทของบัญชีและธุรกรรม ที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ และการนำมาตรการที่เหมาะสมในการเปิดบัญชี การดำรงไว้ และการเก็บ ประวัติ มาใช้กับบัญชีเช่นว่า

(ข) ในกรณีที่เหมาะสม เมื่อได้รับการร้องขอจากอีกรัฐภาคีหนึ่งหรือโดยความคิดริเริ่มของ ตนเอง ให้รัฐภาคีนั้นแจ้งสถาบันการเงินภายในเขตอำนาจของตนเกี่ยวกับข้อมูลแสดงตนของบุคคลธรรมดาหรือ นิติบุคคลบางรายซึ่งเป็นเจ้าของบัญชีที่ควรต้องมีการตรวจสอบ โดยเคร่งครัดเพิ่มเติมจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอื่นที่สถาบันการเงินอาจจะระบุไว้แล้ว

3. ในบริบทของวรรค 2 (ก) ของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่จะประกันว่า สถาบันการเงินของตนจะเก็บรักษาประวัติของบัญชีและธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่กล่าวถึงในวรรค 1 ของ ข้อนี้ไว้อย่างเพียงพอ ในระยะเวลาอันเหมาะสมโดยอย่างน้อยควรประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูล แสดงตนของลูกค้าตลอดจนผู้รับประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่กระทำได้

4. โดยความมุ่งหมายในการป้องกันและสืบหาการ โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ภายใต้อนุสัญญาฯ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลเพื่อป้องกันการจัดตั้ง ธนาคารซึ่งไม่มีการประกอบการอยู่จริง และไม่ได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่มทางการเงินที่อยู่ภายใต้การควบคุม ทั้งนี้ โดยความช่วยเหลือของหน่วยงานควบคุมและตรวจสอบ นอกจากนี้ รัฐภาคีอาจพิจารณากำหนดให้ สถาบันการเงินของตนปฏิเสธการเข้าไปมีหรือคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ในการดำเนินธุรกรรมทางธนาคารแทน ให้กับสถาบันเช่นว่า และป้องกันการดำเนินความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินต่างประเทศซึ่งยินยอมให้ธนาคาร

ซึ่งไม่มีการประกอบการอยู่จริงและไม่ได้ดำเนินกิจการร่วมกับกลุ่มทางการเงินที่อยู่ภายใต้การควบคุมใช้บัญชีของตน

5. โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณากำหนดระบบการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่มีประสิทธิผลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายตามที่เหมาะสม และต้องจัดให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมสำหรับการไม่ปฏิบัติตามระบบนั้น รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาดำเนินมาตรการเช่นที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีอื่นเมื่อมีความจำเป็นในการสืบสวนสอบสวน การเรียกร้อง และการติดตามเอาทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้กลับคืน

6. โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายที่มีผลประโยชน์ใน หรือมีลายมือชื่อ หรือมีอำนาจอื่นเหนือบัญชีเงินในต่างประเทศ รายงานความสัมพันธ์ดังกล่าวแก่หน่วยงานที่มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง และให้เก็บรักษาประวัติที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเช่นว่าไว้ตามที่เหมาะสม ให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมสำหรับการไม่ปฏิบัติตามมาตรการเช่นว่าด้วย

ข้อ 53

มาตรการติดตามทรัพย์สินคืนโดยตรง

โดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการดังนี้

(ก) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้อีกรัฐภาคีหนึ่งเริ่มการฟ้องร้องคดีแพ่งในศาลของตนเพื่อพิสูจน์กรรมสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำ ความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

(ข) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้ศาลของตนมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้จ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายแก่อีกรัฐภาคีหนึ่งซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดเช่นว่า และ

(ค) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้ศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนยอมรับการอ้างสิทธิของอีกรัฐภาคีหนึ่งในฐานะที่เป็นเจ้าของโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ เมื่อต้องวินิจฉัยเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน

ข้อ 54

กลไกในการติดตามทรัพย์สินกลับคืนผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศในการริบทรัพย์สิน

1. เพื่อให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางกฎหมายตามข้อ 55 ของอนุสัญญานี้เกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งได้มาจากหรือเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการดังนี้ตามกฎหมายภายในของตน

(ก) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนดำเนินการบังคับตามคำสั่งริบทรัพย์สินซึ่งออกโดยศาลของอีกรัฐภาคีหนึ่ง

(ข) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนออกคำสั่งริบทรัพย์สินเช่นว่าที่มีแหล่งที่มาจากต่างประเทศโดยคำพิพากษาว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินหรือความผิดอื่นเช่นที่อาจอยู่ภายในเขตอำนาจศาลของตนหรือโดยกระบวนการอื่นใดที่กฎหมายภายในของตนให้อำนาจไว้ในกรณีที่ตนมีเขตอำนาจศาล และ

(ค) พิจารณาดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น เพื่ออนุญาตให้ริบทรัพย์สินเช่นว่าโดยไม่ต้องมีคำพิพากษาลงโทษทางอาญา ในกรณีที่ไม่สามารถฟ้องร้องผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากเสียชีวิต หลบหนี หรือไม่ปรากฏตัว หรือในกรณีอื่น ๆตามที่เหมาะสม

2. เพื่อให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางกฎหมายตามคำร้องขอที่กระทำตามวรรค 2 ของข้อ 55 ของอนุสัญญาฯ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ตามกฎหมายภายในของตน

(ก) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนอายัด หรือยึดทรัพย์สิน ตามคำสั่งอายัดหรือยึดทรัพย์สินซึ่งออกโดยศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐที่ร้องขอที่ให้พื้นฐานความเชื่ออันมีเหตุผลสมควรแก่รัฐที่ได้รับการร้องขอว่ามีเหตุผลเพียงพอในการดำเนินการดังกล่าว และในที่สุดทรัพย์สินนั้นจะตกอยู่ภายใต้คำสั่งริบทรัพย์สินเพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 1 (ก) ของข้อนี้

(ข) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนอายัดหรือยึดทรัพย์สินตามคำร้องขอที่ให้พื้นฐานความเชื่ออันมีเหตุผลสมควรแก่รัฐที่ได้รับการร้องขอว่ามีเหตุผลเพียงพอในการดำเนินการเช่นว่าและในที่สุดทรัพย์สินนั้นจะตกอยู่ภายใต้คำสั่งริบทรัพย์สินเพื่อความมุ่งประสงค์ในวรรค 1 (ก) ของข้อนี้

(ค) พิจารณาดำเนินมาตรการเพิ่มเติม เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเก็บรักษาทรัพย์สินไว้เพื่อการริบทรัพย์สิน อาทิเช่น บนพื้นฐานการจับกุมหรือการฟ้องร้องคดีอาญาของต่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินเช่นว่า

ข้อ 55

ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อความมุ่งประสงค์ในการริบทรัพย์สิน

1. ภายในขอบเขตที่กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ตามระบบกฎหมายของตน รัฐภาคีซึ่งได้รับคำร้องขอจากอีกรัฐภาคีหนึ่งที่มีเขตอำนาจศาลเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ให้ดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำผิดอื่นใดที่อ้างถึงในข้อ 31 วรรค 1 ของอนุสัญญานี้ ซึ่งอยู่ในดินแดนของตนต้องดำเนินการดังนี้

(ก) มอบคำร้องนั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งคำสั่งริบทรัพย์สิน และหากได้รับคำสั่งเช่นว่านั้นมาแล้ว ให้ดำเนินการบังคับตามคำสั่งนั้น หรือ

(๗) มอบคำสั่งริบทรัพย์สินซึ่งออกโดยศาลในดินแดนของรัฐภาคีที่ร้องขอตามข้อ 31 วรรค 1 และข้อ 54 วรรค 1 (ก) ของอนุสัญญาฯ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตน เพื่อให้บังคับตามคำสั่งภายในขอบเขตที่ได้รับการร้องขอ เพียงเท่าที่คำสั่งนั้นเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิดอื่นที่อ้างถึงในข้อ 31 วรรค 1 ซึ่งอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

2. ในการดำเนินการตามคำร้องขอของรัฐภาคีหนึ่งที่มีเขตอำนาจศาลเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอดำเนินการเพื่อระบุชี้ ติดตามสืบหา และอายัดหรือยึดทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือ เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิดอื่นที่อ้างถึงในข้อ 31 วรรค 1 ของอนุสัญญาฯ เพื่อความมุ่งประสงค์ให้มีคำสั่งริบทรัพย์สินในที่สุดไม่ว่าจะออกคำสั่งโดยรัฐภาคีที่ร้องขอหรือโดยภาคีที่ได้รับการร้องขอตามคำร้องขอภายใต้วรรค 1 ของข้อนี้

3. ให้นำบทบัญญัติข้อ 46 ของอนุสัญญาฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับข้อนี้ และนอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารที่ระบุไว้ในข้อ 46 วรรค 15 คำร้องขอตามข้อนี้ให้ระบุ

(ก) ในกรณีของคำร้องขอที่เกี่ยวกับวรรค 1 (ก) ของข้อนี้ ได้แก่ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะริบ รวมทั้งภายในขอบเขตที่เป็นไปได้สถานที่ตั้งของทรัพย์สินนั้นและในกรณีที่เกี่ยวข้อง ราคาประเมินของทรัพย์สินนั้น และถ้อยแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่รัฐภาคีที่ร้องขอใช้เป็นมูลเหตุซึ่งเพียงพอให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอสามารถดำเนินการร้องขอคำสั่งริบทรัพย์สินได้ภายใต้กฎหมายภายในของตน

(ข) ในกรณีของคำร้องขอที่เกี่ยวกับวรรค 1 (ข) ของข้อนี้ ได้แก่ สำเนาที่รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ตามกฎหมายของคำสั่งริบทรัพย์สินที่เป็นพื้นฐานของคำร้องขอซึ่งออกโดยรัฐภาคีที่ร้องขอ ถ้อยแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขอบเขตการบังคับตามคำสั่งที่มีการร้องขอ ถ้อยแถลงระบุมมาตรการที่ดำเนินการ โดยรัฐภาคีที่ร้องขอเพื่อจัดให้มีการแจ้งอย่างเพียงพอแก่บุคคลที่สามซึ่งสุจริตและเพื่อประกันว่าเป็นกระบวนการอันชอบธรรม และถ้อยแถลงว่าคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นเป็นที่สุดแล้ว

(ค) ในกรณีของคำร้องขอที่เกี่ยวกับวรรค 2 ของข้อนี้ ได้แก่ ถ้อยแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่รัฐภาคีที่ร้องขอใช้เป็นมูลเหตุ และรายละเอียดของการกระทำที่ร้องขอให้ดำเนินการ และสำเนาที่รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ตามกฎหมายของคำสั่งที่ใช้เป็นพื้นฐานในการร้องขอนั้น ในกรณีที่มีอยู่

4. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องตัดสินใจหรือดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้ โดยเป็นไปตามและภายใต้บังคับบทบัญญัติของกฎหมายภายในของตนและหลักเกณฑ์กระบวนการพิจารณาของตน หรือความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีใด ๆ ที่ตนอาจมีพันธผูกพันกับรัฐภาคีที่ร้องขอนั้น

5. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องจัดส่งสำเนากฎหมายและข้อบังคับของตนซึ่งให้ผลบังคับต่อข้อนี้ และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในภายหลังต่อกฎหมายและข้อบังคับเช่นว่า หรือรายละเอียดแห่งการนั้นให้แก่เลขาธิการสหประชาชาติ

6. หากรัฐภาคีเลือกที่จะดำเนินการที่อ้างถึงในวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้ โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องมิสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้อง ให้รัฐภาคีนั้นพิจารณาว่าอนุสัญญานี้เป็นสนธิสัญญาพื้นฐานที่จำเป็นและเพียงพอ

7. การให้ความร่วมมือภายใต้ข้อนี้อาจถูกปฏิเสธ หรือมาตรการชั่วคราวอาจถูกยกเลิก หากรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอไม่ได้รับพยานหลักฐานที่เพียงพอและภายในเวลาอันควร หรือหากทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย

8. ก่อนที่จะยกเลิกมาตรการชั่วคราวใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามข้อนี้ เมื่อใดก็ตามที่เป็นไปได้ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอให้ออกสภากฎบัตรที่ร้องขอชี้แจงถึงเหตุผลที่ควรใช้มาตรการชั่วคราวนั้นต่อไป

9. บทบัญญัติของข้อนี้ต้องไม่ถูกตีความไปในทางที่จะกระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริต

ข้อ 56

ความร่วมมือพิเศษ

โดยไม่กระทบต่อกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะดำเนินการเพื่ออนุญาตให้มีการส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้อีกรัฐภาคีหนึ่ง โดยไม่ต้องมีการร้องขอก่อน เมื่อรัฐภาคีนั้นพิจารณาว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เช่นว่าอาจช่วยรัฐภาคีผู้รับในการเริ่มหรือดำเนินการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดีหรือกระบวนการทางศาลใดๆ หรืออาจนำไปสู่การทำคำร้องขอโดยรัฐภาคีนั้น ภายใต้หมวดนี้ของอนุสัญญานี้ ทั้งนี้โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดีหรือกระบวนการทางศาลใดๆ ของตน

ข้อ 57

การส่งคืนและการจัดการสินทรัพย์

1. รัฐภาคีที่รับทรัพย์สินต้องจัดการกับทรัพย์สินที่ถูกริบตามข้อ 31 หรือ 55 ของอนุสัญญานี้ รวมทั้ง โดยการส่งคืนแก่เจ้าของเดิมที่ชอบด้วยกฎหมายตามวรรค 3 ของข้อนี้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้และกฎหมายภายในของตน

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นใดที่เป็นไปตามหลักการพื้นฐานแห่งกฎหมายภายในของตนเช่นที่อาจจำเป็นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถส่งคืนทรัพย์สินที่ถูกริบเมื่อดำเนินการตามคำร้องขอของรัฐภาคีหนึ่งตามอนุสัญญานี้ โดยคำนึงถึงสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริตด้วย

3. โดยเป็นไปตามข้อ 46 และ 55 ของอนุสัญญานี้ และวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องดำเนินการดังนี้

(ก) ในกรณีที่มีการยกยอกเงินกองทุนของรัฐหรือการฟอกเงินที่ได้จากการยกยอกเงินกองทุนของรัฐตามที่อ้างถึงในข้อ 17 และ 23 ของอนุสัญญานี้ เมื่อมีการดำเนินการริบทรัพย์สินตามข้อ 55 ของ

อนุสัญญาฯ และบนพื้นฐานของคำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้วในรัฐภาคีที่ร้องขอให้คืนทรัพย์สินที่รับแก่รัฐภาคีที่ร้องขอ ทั้งนี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอสามารถละเว้นข้อกำหนดนี้ได้

(ข) ในกรณีของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอื่นใดภายใต้อนุสัญญาฯ เมื่อมีการดำเนินการริบทรัพย์สินตามข้อ 55 ของอนุสัญญาฯ และบนพื้นฐานของคำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้วในรัฐภาคีที่ร้องขอ ทั้งนี้ เมื่อรัฐภาคีที่ร้องขอพิสูจน์ได้อย่างมีเหตุผลสมควรว่าตนเป็นเจ้าของทรัพย์สินเช่นว่าอยู่ก่อนแก่รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ หรือเมื่อรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอยอมรับให้ใช้ความเสียหายที่เกิดแก่รัฐภาคีที่ร้องขอเป็นพื้นฐานในการคืนทรัพย์สินที่ถูกริบ ให้คืนทรัพย์สินที่ถูกริบแก่รัฐภาคีที่ร้องขอ ในกรณีนี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอสามารถละเว้นข้อกำหนดนี้ได้

(ค) ในกรณีอื่น ๆ ทั้งปวงพิจารณาให้มีความสำคัญเป็นอันดับแรกต่อการคืนทรัพย์สินที่ถูกริบแก่รัฐภาคีที่ร้องขอ คืนทรัพย์สินเช่นว่าแก่เจ้าของที่ชอบด้วยกฎหมายเดิม หรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด

4. ในกรณีที่เหมาะสม เว้นแต่รัฐภาคีตกลงใจเป็นอย่างอื่น รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจหักค่าใช้จ่ายอันมีเหตุผลสมควรที่เกิดจากการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ซึ่งนำไปสู่การคืน หรือการจัดการซึ่งทรัพย์สินที่ถูกริบตามข้อนี้

5. ในกรณีที่เหมาะสม รัฐภาคีอาจพิจารณาเป็นพิเศษเพื่อจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงอันเป็นที่ยอมรับซึ่งกันและกันเป็นรายกรณีไป เพื่อจัดการทรัพย์สินที่รับไว้ให้นั้นให้เป็นที่ยุติ

ข้อ 58

หน่วยข่าวกรองทางการเงิน

รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือแก่กันและกันเพื่อความมุ่งประสงค์ในการป้องกันและต่อต้านการโอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ และในการส่งเสริมหนทางในการติดตามทรัพย์สินเช่นว่ากลับคืน และเพื่อบรรลุความมุ่งประสงค์ดังกล่าว ต้องพิจารณาจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงินเพื่อรับผิดชอบในการรับแจ้ง วิเคราะห์ และเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

ข้อ 59

ความตกลงและข้อตกลงทวิภาคีและพหุภาคี

รัฐภาคีต้องพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิผลของความร่วมมือระหว่างประเทศซึ่งดำเนินการตามหมวดนี้ของอนุสัญญาฯ

หมวด 6 ความช่วยเหลือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

ข้อ 60

การฝึกอบรมและความช่วยเหลือทางวิชาการ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้อง ริเริ่ม พัฒนา หรือปรับปรุง โครงการฝึกอบรมพิเศษแก่บุคลากรของตน ซึ่งรับผิดชอบงานป้องกันและต่อต้านการทุจริต ภายในขอบเขตที่จำเป็น นอกจากประการอื่นแล้ว โครงการฝึกอบรมเช่นว่าจะเป็นเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) มาตรการที่มีประสิทธิผลในการป้องกัน สืบหา สืบสวน สอบสวน ลงโทษ และควบคุมการทุจริต รวมทั้งการใช้วิธีการในการรวบรวมพยานหลักฐานการสืบสวนสอบสวน

(ข) การสร้างขีดความสามารถในการพัฒนา และการวางแผนเกี่ยวกับนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ ในการต่อต้านการทุจริต

(ค) การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการจัดเตรียมคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางกฎหมายที่เป็นไปตามข้อกำหนดของอนุสัญญานี้

(ง) การประเมินผลและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน การจัดการบริการสาธารณะ และการจัดการการคลังของรัฐ รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและภาคเอกชน

(จ) การป้องกันและต่อต้านการ โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนด ตามอนุสัญญานี้ และการติดตามทรัพย์สินเช่นว่ากลับคืน

(ฉ) การสืบหา และอายัด การ โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

(ช) การเฝ้าตรวจการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญา นี้และวิธีการที่ใช้ในการ โอน ปกปิด หรืออำพราง ทรัพย์สินเช่นว่า

(ซ) กลไกและวิธีการทางกฎหมายและการบริหารปกครองที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกในการคืนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามอนุสัญญานี้

(ฅ) วิธีการที่ใช้ในการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานผู้ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานในการ ยุติธรรมและ

(ณ) การฝึกอบรมในเรื่องข้อบังคับที่ใช้ในประเทศและระหว่างประเทศและในด้านภาษา

2. รัฐภาคีต้องพิจารณาดำเนินการ ให้แก่กันและกันตามขีดความสามารถของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมาตรการที่กว้างขวางที่สุดในแผนงานและ โครงการต่อต้านการทุจริต ของประเทศเหล่านั้น รวมทั้งการสนับสนุนอุปกรณ์และการฝึกอบรมในสาขาที่อ้างถึงในวรรคหนึ่งของข้อนี้ และการฝึกอบรม และการให้ความช่วยเหลือ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องและความรู้เฉพาะด้านซึ่งกัน และกันอันจะช่วยอำนวยความสะดวกในการให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีในด้านการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย

3. รัฐภาคีต้องเสริมสร้างความพยายามอย่างจริงจังภายในขอบเขตที่จำเป็นเพื่อให้มีกิจกรรมด้านการปฏิบัติการและการฝึกอบรมในองค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคและในกรอบความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด

4. รัฐภาคีต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่กันและกันเมื่อมีคำร้องขอในการประเมินผลศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับประเภท สาเหตุ ผลกระทบและความสูญเสียจากการทุจริตในประเทศนั้นๆ โดยมุ่งหมายให้มีการพัฒนา ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อต่อต้านการทุจริตร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและสังคม

5. เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้กลับคืน รัฐภาคีอาจให้ความร่วมมือกันในการให้ชื่อของผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นแก่กันและกัน

6. รัฐภาคีต้องพิจารณาใช้การประชุมและสัมมนาในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือทางวิชาการ และเพื่อกระตุ้นให้มีการหารือเกี่ยวกับปัญหาซึ่งเป็นความกังวลร่วมกัน รวมทั้งปัญหาและความต้องการเป็นการเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

7. รัฐภาคีต้องพิจารณาจัดตั้งกลไกที่มุ่งจะให้การสนับสนุนทางการเงินโดยสมัครใจแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสำหรับความพยายามในการบังคับใช้อนุสัญญานี้ โดยผ่านแผนงานและโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการ

8. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาให้เงินอุดหนุนโดยสมัครใจแก่สำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสนับสนุนแผนงานและโครงการในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ โดยผ่านทางสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม

ข้อ 61

การรวบรวม การแลกเปลี่ยน และการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริต

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาดำเนินการวิเคราะห์แนวโน้มการทุจริตในดินแดนของตน ตลอดจนสถานการณ์ที่มีการกระทำทุจริต โดยการหารือกับผู้เชี่ยวชาญ

2. รัฐภาคีต้องพิจารณาพัฒนาและแบ่งปันซึ่งกันและกันและโดยผ่านทางข้อมูลสถิติขององค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคในความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทุจริตและข้อมูลข่าวสารซึ่งมุ่งที่จะพัฒนาให้มีค่านิยม มาตรฐาน และวิธีการในดำเนินการร่วมกันตลอดจนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต เพียงเท่าที่จะเป็นไปได้

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้อง พิจารณาติดตามนโยบายและมาตรการที่ปฏิบัติจริงในการต่อต้านการทุจริตและทำการประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนโยบายและมาตรการดังกล่าว

ข้อ 62

มาตรการอื่น ๆ : การปฏิบัติตามอนุสัญญาผ่านทางทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

และการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ

1. รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่นำมาซึ่งการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ให้ได้ผลดีที่สุดภายในขอบเขตที่เป็นไปได้ โดยผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยคำนึงผลกระทบในทางลบของการทุจริตที่มีต่อสังคมโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. รัฐภาคีต้องใช้ความพยายามอย่างเป็นรูปธรรมภายในขอบเขตที่เป็นไปได้และโดยการประสานงานซึ่งกันและกันตลอดจนกับองค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาค

(ก) เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือของชนในระดับต่าง ๆ กับประเทศกำลังพัฒนาโดยมุ่งที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศฝ่ายหลังในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต

(ข) เพื่อเพิ่มพูนความช่วยเหลือด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาในการป้องกันและต่อสู้กับการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อช่วยเหลือประเทศเหล่านั้นให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

(ค) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเพื่อช่วยให้ประเทศเหล่านั้นบรรลุความประสงค์ของตนในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว รัฐภาคีต้องพยายามที่จะให้เงินอุดหนุนโดยสมัครใจแก่บัญชีที่เปิดไว้ โดยเฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวในกลไกกองทุนขององค์การสหประชาชาติอย่างพอเพียงและสม่ำเสมอ รัฐภาคีอาจให้การพิจารณาเป็นพิเศษในการให้เงินสนับสนุนเงินแก่บัญชีดังกล่าวเป็นจำนวนร้อยละของเงิน หรือของมูลค่าโดยเทียบเท่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดทางอาญาหรือทรัพย์สินที่รับได้ตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ด้วย โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนและบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

(ง) เพื่อสนับสนุนและโน้มน้าวรัฐภาคีและสถาบันการเงินอื่นตามที่เหมาะสมให้เข้าร่วมกับตนในการใช้ความพยายามในข้อนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดให้มีการฝึกอบรมและอุปกรณ์สมัยใหม่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อช่วยเหลือประเทศเหล่านั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

3. ภายในขอบเขตที่เป็นไปได้ มาตรการเหล่านี้ต้องไม่กระทบต่อข้อผูกพันด้านความช่วยเหลือต่างประเทศที่มีอยู่หรือข้อตกลงด้านความร่วมมือทางการเงินอื่น ๆ ในระดับทวิภาคี ระดับภูมิภาค หรือระดับระหว่างประเทศ

4. รัฐภาคีอาจจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีว่าด้วยเรื่องความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์และการสนับสนุนด้านการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงข้อตกลงทางการเงินที่จำเป็นเพื่อให้วิธีการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญานี้เกิดประสิทธิผล และเพื่อการป้องกัน การสืบหา และการควบคุมการทุจริต

หมวด 7 กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา

ข้อ 63

ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีอนุสัญญา

1. กำหนดให้มีที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีอนุสัญญานี้ขึ้นเพื่อปรับปรุงขีดความสามารถและการให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญานี้ และเพื่อส่งเสริมและทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญาของรัฐภาคี

2. เลขานุการสหประชาชาติต้องจัดให้มีการประชุมของรัฐภาคีภายในหนึ่งปีหลังจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ หลังจากนั้นให้มีที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีเป็นประจำตามข้อบังคับการประชุมที่ได้รับรองจากที่ประชุมของรัฐภาคี

3. ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีต้องกำหนดข้อบังคับการประชุมและกฎเกณฑ์ซึ่งใช้บังคับกับการดำเนินกิจกรรมที่ระบุไว้ในข้อนี้ รวมทั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าประชุม และการเข้าร่วมประชุมของผู้สังเกตการณ์ และการชำระค่าใช้จ่ายซึ่งเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมเหล่านั้นด้วย

4. ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีต้องเห็นชอบร่วมกันในเรื่องกิจกรรม กระบวนการและวิธีการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ รวมถึง

(ก) การอำนวยความสะดวกในกิจกรรมของรัฐภาคีตามข้อ 60 และ 62 และหมวด 2 ถึงหมวด 5 ของอนุสัญญานี้ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการระดมเงินสนับสนุน โดยความสมัครใจ

(ข) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐภาคีเกี่ยวกับรูปแบบและแนวโน้มในการทุจริต และเกี่ยวกับแนวปฏิบัติซึ่งประสบความสำเร็จในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และการคืนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ซึ่งนอกจากประการอื่นแล้ว ยังได้แก่โดยการจัดพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวถึงในข้อนี้

(ค) การให้ความร่วมมือกับองค์กรและกลไกระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค รวมทั้งองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(ง) การใช้ที่เหมาะสมซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำโดยกลไกระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาคอื่นในการต่อต้านและป้องกันการทุจริตเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อนกันโดยไม่จำเป็น

(จ) การทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ของรัฐภาคีอนุสัญญาเป็นระยะ ๆ

(ฉ) การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงอนุสัญญานี้และการปฏิบัติตามอนุสัญญา

(ช) การพิจารณาถึงความต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการของรัฐภาคีในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ และแนะนำการดำเนินการใดๆ ที่เห็นว่าอาจจำเป็นแก่การนั้น

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 4 ของข้อนี้ ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีต้องได้รับซึ่งความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับมาตรการที่รัฐภาคีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ และอุปสรรคที่รัฐภาคีประสบในการ

ดำเนินการดังกล่าวผ่านทางข้อมูลข่าวสารที่รัฐภาคีจัดหาให้ และผ่านทางกลไกทบทวนเพิ่มเติมที่อาจกำหนด โดยที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคี

6. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะจัดหาให้แก่ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนการดำเนินงาน แผนงาน และแนวปฏิบัติ ตลอดจนมาตรการทางนิติบัญญัติและการบริหารปกครองที่ใช้ในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ตามที่ที่ประชุมของรัฐภาคีกำหนด ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีพิจารณาวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการรับบริการดำเนินการบนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร โดยนอกจากประการอื่นแล้วได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากรัฐภาคีและจากองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ ทั้งนี้ อาจนำข้อมูลที่ได้รับจากองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับการรับรองตามกระบวนการที่กำหนดโดยที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีมาประกอบการพิจารณาด้วย

7. ตามวรรค 4 ถึงวรรค 6 ของข้อนี้ หากเห็นว่าจำเป็นให้ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีกำหนดกลไกหรือหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้การปฏิบัติตามอนุสัญญานี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 64

ฝ่ายเลขานุการ

1. เลขานุการสหประชาชาติต้องจัดหาให้ซึ่งบริการด้านเลขานุการที่จำเป็นแก่ที่ประชุมของรัฐภาคีอนุสัญญานี้

2. ฝ่ายเลขานุการมีหน้าที่

(ก) ช่วยเหลือที่ประชุมของรัฐภาคีในการดำเนินกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในข้อ 63 ของอนุสัญญานี้ และจัดเตรียมการประชุมและจัดหาให้ซึ่งบริการที่จำเป็นสำหรับการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคี

(ข) ช่วยเหลือรัฐภาคีในการจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารแก่ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีตามที่คาดหมายไว้ในข้อ 63 วรรค 5 และวรรค 6 ของอนุสัญญานี้ เมื่อได้รับการร้องขอ และ

(ค) ประกันว่าจะมีการประสานงานที่จำเป็นกับฝ่ายเลขานุการขององค์การระหว่างประเทศ และองค์การระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง

หมวด 8 บทบัญญัติสุดท้าย

ข้อ 65

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินการที่เป็นซึ่งรวมถึงมาตรการทางกฎหมายและทางบริหาร ปกครองที่เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนเพื่อประกันว่าจะมีการดำเนินการตามพันธกรณีของตนภายใต้อนุสัญญานี้

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการที่เคร่งครัดหรือเข้มงวดกว่ามาตรการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตก็ได้

ข้อ 66

การระงับข้อพิพาท

1. รัฐภาคีต้องพยายามระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับอนุสัญญานี้ โดยการเจรจา
2. ให้เสนอข้อพิพาทใด ๆ ระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่านั้นเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับอนุสัญญาที่ไม่สามารถระงับได้โดยการเจรจาภายในระยะเวลาอันสมควรต่ออนุญาโตตุลาการ เมื่อรัฐใดรัฐหนึ่งในรัฐภาคีเหล่านั้นร้องขอ หากรัฐภาคีเหล่านั้นไม่สามารถตกลงกันได้ภายในหกเดือนหลังจากวันที่มีคำร้องขอให้ตั้งอนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะอนุญาโตตุลาการ รัฐภาคีใดในรัฐภาคีเหล่านั้นอาจเสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศโดยการจัดทำคำร้องขอตามธรรมเนียมของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ
3. ในเวลาที่มีการลงนาม การให้สัตยาบัน การยอมรับ หรือการเห็นชอบซึ่ง หรือการภาคยานุวัติต่ออนุสัญญา รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจประกาศว่าตนไม่พิจารณาว่าตนเองผูกพันตามวรรค 2 ของข้อนี้ ทั้งนี้ รัฐภาคีอื่น ๆ จะไม่ถูกผูกพันโดยวรรค 2 ของข้อนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐภาคีใดซึ่งได้ตั้งข้อสงวน เช่นว่าไว้
4. รัฐภาคีใดที่ได้ตั้งข้อสงวนไว้ตามวรรค 3 ของข้อนี้ อาจถอนข้อสงวนนั้นเมื่อใดก็ได้ โดยการแจ้งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 67

การลงนาม การให้สัตยาบัน การยอมรับ การให้ความเห็นชอบ และการภาคยานุวัติ

1. อนุสัญญานี้เปิดให้รัฐทั้งปวงลงนามตั้งแต่วันที่ 9 ถึง 11 ธันวาคม ค.ศ. 2003 ที่เมืองเมอริดา ประเทศเม็กซิโก และภายหลังจากนั้นจะเปิดให้ลงนามที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก จนถึงวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 2005
2. อนุสัญญานี้เปิดให้องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคลงนามด้วย โดยมีเงื่อนไขว่าต้องมีรัฐสมาชิกขององค์การเช่นว่าอย่างน้อยหนึ่งรัฐได้ลงนามอนุสัญญาดังกล่าวตามวรรค 1 ของข้อนี้แล้ว
3. อนุสัญญาอยู่ภายใต้การให้สัตยาบัน การยอมรับหรือการให้ความเห็นชอบ สัตยาบันสาร การให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบต้องส่งมอบแก่เลขาธิการสหประชาชาติองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคอาจส่งมอบสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบของตนได้ หากมีรัฐสมาชิกขององค์การนั้นอย่างน้อยหนึ่งรัฐได้ดำเนินการในทำนองเดียวกัน ให้องค์การเช่นว่าประกาศขออำนาจของตนที่เกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับของอนุสัญญานี้ ในสัตยาบันสาร สารรับรอง หรือสารแสดงความเห็นชอบนั้นให้องค์การเช่นว่าแจ้งผู้เก็บรักษาถึงการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกี่ยวกับขอบอำนาจของตนด้วย
4. อนุสัญญานี้เปิดให้มีการภาคยานุวัติโดยรัฐหรือองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใดที่มีรัฐสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งรัฐเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ ภาคยานุวัติสารให้ส่งมอบแก่เลขาธิการ

สหประชาชาติ ให้องค์การองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคประกาศขออำนาจของตนที่เกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับของอนุสัญญานี้ ในเวลาที่ยังคงภาคยานุวัติ ให้องค์การเห็นว่าแจ้งผู้เก็บรักษาถึงการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขออำนาจของตนด้วย

ข้อ 68

การมีผลใช้บังคับ

1. อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบ เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรคนี้ไม่ให้ยับยั้งสารใดที่มอบโดยองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคเพิ่มเติมจากสารที่รัฐสมาชิกขององค์การเห็นว่าได้มอบไว้
2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐหรือองค์การองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคแต่ละองค์การที่ให้สัตยาบัน ยอมรับ เห็นชอบ หรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ ภายหลังจากการมอบสารของการดำเนินการเช่นว่าฉบับที่สามสิบให้อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบหลังจากวันที่รัฐหรือองค์การดังกล่าวมอบสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของตน หรือในวันที่อนุสัญญานี้มีผลบังคับใช้ตามวรรค 1 ของข้อนี้สุดแต่วันใดถึงทีหลัง

ข้อ 69

การแก้ไขเพิ่มเติม

1. ภายหลังจากครบกำหนดห้าปีนับจากวันที่อนุสัญญานี้เริ่มมีผลใช้บังคับ รัฐภาคีอาจเสนอข้อแก้ไขเพิ่มเติมและส่งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ หลังจากนั้น ให้เลขาธิการสหประชาชาติแจ้งข้อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมให้รัฐภาคีและที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีอนุสัญญานี้ เพื่อความมุ่งประสงค์ในการพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับข้อเสนออันให้ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีใช้ความพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุฉันทมติในข้อแก้ไขเพิ่มเติมแต่ละข้อ หากได้ใช้ความพยายามทั้งปวงเพื่อให้บรรลุฉันทมติจนหมดแล้ว แต่ยังไม่สามารถมีความเห็นชอบร่วมกันได้ ให้ใช้คะแนนเสียงส่วนใหญ่สองในสามของรัฐภาคีที่เข้าประชุมและลงคะแนนเสียงในการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีเป็นหนทางสุดท้ายในการยอมรับการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น
2. ให้องค์การองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใช้สิทธิลงคะแนนเสียงภายใต้ข้อนี้ด้วยจำนวนคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกของตนที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้ในเรื่องที่อยู่ภายใต้ขออำนาจของตน องค์การเช่นว่าต้องไม่ใช่สิทธิลงคะแนนเสียงหากรัฐสมาชิกขององค์การนั้นใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของตนไปแล้ว และในทางกลับกันรัฐสมาชิกขององค์การต้องไม่ใช่สิทธิลงคะแนนเสียงหากมีการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงโดยองค์การเช่นว่าแล้ว
3. ข้อแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการรับเอาตามวรรค 1 ของข้อนี้ให้อยู่ภายใต้การให้สัตยาบัน การยอมรับ หรือการให้ความเห็นชอบโดยรัฐภาคี

4. ข้อแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการรับเอาตามวรรค 1 ของข้อนี้ให้เริ่มมีผลใช้บังคับกับรัฐภาคี
เก้าสิบวันหลังจากวันที่ได้มอบสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบต่อข้อแก้ไขเพิ่มเติม
เช่นว่าแก่เลขาธิการสหประชาชาติ

5. เมื่อข้อแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มีผลผูกพันเหล่ารัฐภาคีที่ได้แสดงความยินยอมที่
จะผูกพันตามข้อแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ให้รัฐภาคีอื่นยังคงผูกพันตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้และข้อแก้ไขเพิ่มเติม
ใดก่อนหน้าที่ยังตนได้ให้สัตยาบัน ยอมรับ หรือให้ความเห็นชอบแล้ว

ข้อ 70

การบอกเลิก

1. รัฐภาคีอาจบอกเลิกอนุสัญญานี้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการ
สหประชาชาติ การบอกเลิกเช่นว่าให้เริ่มมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับการแจ้งนั้น
2. ให้องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคสิ้นสุดการเป็นภาคีของอนุสัญญานี้เมื่อรัฐสมาชิก
ทั้งปวงขององค์การดังกล่าวได้บอกเลิกอนุสัญญานี้แล้ว

ข้อ 71

ผู้เก็บรักษาและภาษา

1. ให้เลขาธิการสหประชาชาติเป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้
2. ต้นฉบับของอนุสัญญานี้ ซึ่งจัดทำไว้เป็นภาษาอารบิก จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และ
สเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกัน ให้เก็บรักษาไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐบาลของตนดั่งมี
รายนามข้างล่างนี้ ได้ลงนามในอนุสัญญานี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
สำนักงานเลขาธิการคณะมนตรีบัญญัติแห่งชาติ	
เลขรับ	1361
วันที่	๕9 มิ.ย 2558
เวลา	15:35 น.

ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๒๑๘

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนนนทบุรี อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และตารางเปรียบเทียบ
  ๒. แผ่นซีดีบันทึกข้อมูล จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อนำวิถีการตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) และแก้ไขคำผิดในกฎหมายเดิม

โดยที่มาตรา ๑๔ วรรคท้ายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติว่า "...การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น" ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงขอส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

กลุ่มงานนิติคดี
 ปท. ๘ (พ) ๒๕๕๘
 ๕ ก.พ. ๕๕
 ๑๗/๒๕๖
 สำนักการประชุม

(นายชานเทพ กล้านรงค์ราญ)
 ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๒๔
โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๒๕

กลุ่มงานบริหารทั่วไป	
รับที่	๑๑๖/๕๕ วันที่ ๕/๒/๕๘
เวลา	๑๖:๒๗ ส่ง น.ช.
สำนักการประชุม	

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๑) และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคสอง)

(๓) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำความผิดอาชญากรรม โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรณินั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙(๔/๒))

(๔) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

(๕) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.สามารถทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นำระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔/๑)

(๗) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (เพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

(๘) กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕)

(๙) กำหนดให้การริบทรัพย์สืบเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้ที่บุคคล

/ได้มาแทน...

(๖๖)

ได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙ วรรคสาม และมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑))

เหตุผล

ด้วยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญา ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญา การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดการให้/รับสินบนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ การกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ การกำหนดการริบทรัพย์สินในคดีทุจริตให้เป็นไปตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีกลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเนื่องจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าวถือเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ จึงควรบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระและความเชี่ยวชาญของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นหลักประกันมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลมากเกินไปเกินความจำเป็น นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ของ
องค์การระหว่างประเทศ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”
ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๔

“เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานราชการของรัฐบาลต่างประเทศ
ไม่ว่าจะมีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ
หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติงานในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๔/๑) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

(๔/๒) ใต้สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการใต้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการใต้สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๑๔/๑) ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต ที่ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๑๖/๑) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยทำข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การใต้สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานใต้สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานใต้สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่มาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙๙/๑”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๘/๑

การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

มาตรา ๙๙/๑ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำได้ด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และให้นำความในมาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำว่า “ศาล” ให้หมายความรวมถึงศาลในต่างประเทศด้วย

มาตรา ๘๔/๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้น พิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจ พยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่าง ประเทศ และบุคคลใดซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้น และเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

มาตรา ๘๔/๓ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดตามมาตรา ๘๔/๑ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ รัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๘๔/๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดี กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด อันเนื่องมาจากได้ กระทำการตามมาตรา ๘๔/๓ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๘๔/๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงาน สอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

มาตรา ๘๔/๕ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากมีการจับ ผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๘๔/๔ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูก กล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อม พยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือไต่สวน ข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้

มาตรา ๙๙/๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๙๙/๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ และให้นำมาตรา ๙๘ มาตรา ๙๘/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๒๓/๔ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่านิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลนั้นมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดนั้น

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะม้อำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๑๒๓/๖ ในการริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่ายจ่ายโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

ในการที่ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่ง ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าวิธีการอื่นที่ทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่งในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป เช่น สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ในการกระทำความผิดไม่ได้ เปลี่ยนแปลงลักษณะของทรัพย์สินนั้น หรือให้จำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแทนการริบ

หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้

มาตรา ๑๒๓/๗ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ หรือมาตรา ๑๒๓/๓ หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)

มาตรา ๑๒๓/๘ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่าสิ่งที่ศาลสั่งริบตามมาตรา ๑๒๓/๖ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๑๒๓/๗ เป็นสิ่งที่โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยคำนึงถึงราคาท้องตลาดของสิ่งนั้นในวันที่ศาลมีคำพิพากษาและสั่งให้ผู้ศาล
สั่งให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินหรือสั่งให้ริบทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิด ตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาล
กำหนด

การกำหนดมูลค่าของสิ่งที่ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือ
การกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นในวันที่
มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือ
มูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้นแล้วแต่กรณี

ในการสั่งให้ผู้ศาลให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินตามวรรคสอง ศาลจะกำหนดให้ผู้ชำระเงินทั้งหมดใน
คราวเดียว หรือจะให้ผ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี

ผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่ริบซึ่งไม่ชำระเงินหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาล
กำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดตามอัตราที่กฎหมายกำหนด”

มาตรา ๑๔ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และได้จัดทำบันทึก
วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสนอมาร่วมนี้ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ด้วยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคีสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการ
ทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม
๒๕๕๔ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณี
อนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทย
เพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูก
ประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตาม
พันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความ
จริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรค
ต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมถึงการแก้ไขปัญหา
การทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญา
สหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดการให้/รับสินบนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของ
รัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ การกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและ
อายุความล่วงเลยการลงโทษ การกำหนดการริบทรัพย์สินในคดีทุจริตให้เป็นไปตามหลักการริบทรัพย์สินตาม
มูลค่า อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมี
กลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ
เนื่องจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าวถือเป็น
อาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ จึงควรรบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระและความเชี่ยวชาญของหน่วยงานที่
บังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นหลักประกันมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิ
เสรีภาพของบุคคลมากเกินไปเกินความจำเป็น นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบ
ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๒.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ของ
องค์การระหว่างประเทศ” (ร่างมาตรา ๓) และกำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่

ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่รับสินบน และเอกชนที่ให้สินบน ซึ่งรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นรัฐภาคี โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ข้อ ๑๖ และข้อ ๒๖^๑ และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ (OECD Anti-Bribery Convention)^๒ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มเติม มาตรา ๑๒๗/๒ มาตรา ๑๒๗/๓ มาตรา ๑๒๗/๔ และมาตรา ๑๒๗/๕)

^๑ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)

ข้อ ๑๖ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การภาคีระหว่างประเทศ

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาคีระหว่างประเทศโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดที่มีควรได้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ

๒. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ เช่นที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเป็นความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำโดยเจตนาซึ่งการเรียกหรือการรับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาคีระหว่างประเทศโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

ข้อ ๒๖ ความรับผิดของนิติบุคคล

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมายของตนในการกำหนดความรับผิดของนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

๒. ภายใต้หลักกฎหมายภายในของรัฐภาคี ความรับผิดของนิติบุคคลอาจเป็นความผิดทางอาญา ทางแพ่งหรือทางปกครองก็ได้

๓. ความรับผิดเช่นว่าต้องไม่กระทบต่อความรับผิดทางอาญาของบุคคลธรรมดาซึ่งได้กระทำความผิด

๔. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันเป็นการเฉพาะว่านิติบุคคลที่ต้องรับผิดตามข้อนี้ต้องถูกอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษทางอาญาและไม่ใช่อาญารวมทั้งมาตรการลงโทษทางการเงินที่มีประสิทธิภาพได้สัดส่วน และมีผลในการยับยั้งการกระทำความผิด

^๒ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ (OECD Anti-Bribery Convention)

ข้อ ๑ ความผิดฐานให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจมีความจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายของตน หากผู้ใดเจตนาเสนอ ให้สัญญาว่าจะให้ หรือให้เงินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีควรได้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศไม่ว่าโดยตรงหรือผ่านคนกลางหรือเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติตามหน้าที่ของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งธุรกิจหรือผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสมอื่นใดในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ

๒. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการใดๆ ที่จำเป็นในการกำหนดให้การเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด ซึ่งหมายรวมถึง การสนับสนุน การช่วยเหลือ และการยوغ หรือให้อำนาจในการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เป็นความผิดทางอาญา ความพยายามและการสมคบกันที่จะให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศต้องเป็นความผิดทางอาญาเช่นเดียวกับความพยายามและการสมคบกันที่จะให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐภาคีนี้

เนื่องจากในปัจจุบัน การทุจริตถือได้ว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรง มีรูปแบบที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติ การให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจในรูปแบบต่างๆ จึงก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมากต่อรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้รับและผู้ให้

การกำหนดฐานความผิดการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ และความผิดฐานเอกชนให้สินบน รวมถึงการกำหนดนิยามสำหรับ "เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ" และ "เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ" จะส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อการปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยมีความเป็นมาตรฐานสากลและสมบูรณ์มากขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดีทุจริต ในกรณีที่มีการขอความร่วมมือระหว่างประเทศอยู่ภายใต้บังคับของหลักความผิดอาญาในทั้งสองรัฐ (หลัก Dual Criminality)

๒.๒ เพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบนตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดฐานความผิดมาตรา ๑๒๗/๒ มาตรา ๑๒๗/๓ มาตรา ๑๒๗/๔ และมาตรา ๑๒๗/๕ และสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption: UNCAC) ข้อ ๓๖^๓ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มเติมมาตรา ๑๔(๔/๑) ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๑๐)

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานที่มีอำนาจหลักในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตอยู่หลายหน่วยงาน ได้แก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. และกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยต่างก็มุ่งเน้นไปที่การดำเนินคดีกับฝั่งผู้รับสินบนซึ่งก็คือเจ้าหน้าที่รัฐไทย ในกรณีที่

๓. ความผิดข้างต้นที่กล่าวถึงในวรรค ๑ และ ๒ ต่อไปนี้จะกล่าวถึงโดยเรียกว่า "การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ"

๔. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ :

ก) "เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ" หมายถึง บุคคลใดๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร หรือตุลาการของรัฐต่างประเทศ ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง บุคคลใดๆ ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ

ข) "รัฐต่างประเทศ" รวมถึงทุกระดับ และทุกส่วนของรัฐบาล ตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น

ค) "กระทำการหรือละเว้นกระทำการอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่" รวมถึงการใช้ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะอยู่ในเขตอำนาจหรือไม่ก็ตาม

^๓ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)

ข้อ ๓๖ หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ

รัฐภาคีแต่ละรัฐโดยเป็นไปตามหลักพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ต้องประกันว่าจะมีหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานหรือบุคคลซึ่งมีความชำนาญพิเศษในการต่อต้านการทุจริตโดยการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานหรือบุคคลเช่นว่าต้องได้รับความเป็นอิสระตามที่จำเป็นโดยเป็นไป ตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและโดยปราศจากอิทธิพลในทางมิชอบใด ๆ บุคคลหรือพนักงานของหน่วยงานนั้น ๆ ควรได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับทรัพยากรตามควรในการปฏิบัติงานของตน

ประเทศไทยมีบทบัญญัติกำหนดความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจชัดเจนในการรับผิดชอบการดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาและพิจารณาแล้วพบว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเหมาะสมในการรับผิดชอบการไต่สวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ/เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ทั้งความเหมาะสมในแง่ของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรหลักของประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และในแง่ของความเป็นอิสระในเชิงโครงสร้าง เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสถานะเป็นองค์กรอิสระ ซึ่งเป็นหลักประกันว่าการดำเนินคดีดังกล่าวจะเป็นไปโดยโปร่งใส ปราศจากอิทธิพลและการแทรกแซงใดๆ

นอกจากนี้ เนื่องจากการทุจริตให้สินบนนั้นประกอบด้วยวงจรคือฝ่ายผู้ให้และผู้รับ ในการไต่สวนดำเนินคดีย่อมต้องอาศัยพยานหลักฐานชั้นเดียวกันหรือที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการไต่สวนเอกชนผู้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งเจ้าหน้าที่รัฐไทย และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ/องค์การระหว่างประเทศด้วย เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว สอดคล้องกัน ซึ่งตามพร.บ. ป.ป.ช. ปัจจุบัน ตามมาตรา ๖๖ วรรคสาม ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนภาคเอกชนในกรณีที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือ ผู้สนับสนุน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นผู้กระทำความผิดฐานให้สินบนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้แล้ว แต่เป็นการบัญญัติเฉพาะในส่วนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ จึงยังไม่ครอบคลุมถึงภาคเอกชนในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๓ เพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่การทุจริตมักมีลักษณะข้ามชาติ และการกำหนดฐานความผิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศ/องค์การระหว่างประเทศ การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนการกระทำความผิดฐานทุจริตซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๖ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มเติมมาตรา ๑๔(๔/๒))

๒.๔ เพิ่มอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในคดีทุจริตให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๖ ข้อ ๔๓ และข้อ ๔๖^๕ (ร่างมาตรา ๕)

^๕ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)

ข้อ ๓๖ หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ

รัฐภาคีแต่ละรัฐโดยเป็นไปตามหลักพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ต้องประกันว่าจะมีหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานหรือบุคคลซึ่งมีความชำนาญพิเศษในการต่อต้านการทุจริตโดยการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานหรือ

เนื่องจากรูปแบบการทุจริตในปัจจุบันไม่ได้มีเฉพาะแต่กรณีที่เกิดขึ้นภายในประเทศเท่านั้น แต่มีลักษณะของการกระทำความผิดข้ามชาติ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดี ค้นหาพยานหลักฐาน รวมถึงการติดตามทรัพย์สินในคดีทุจริตกลับคืนมา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งในการเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอนุสัญญาUNCAC โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๑๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

การแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต จะเป็นการประกันความเชื่อมโยง ความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเมื่อมีการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศตามพันธกรณีอนุสัญญา UNCAC และสนธิสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต ตามที่ผู้ประสานงานกลางตามพ.ร.บ.ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ จะดำเนินการส่งคำร้องขอดังกล่าวมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้มีการดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒.๕ เพิ่มอำนาจหน้าที่ในการทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption:

บุคคลเช่นว่าต้องได้รับความเป็นอิสระตามที่จำเป็นโดยเป็นไป ตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและโดยปราศจากอิทธิพลในทางมิชอบใด ๆ บุคคลหรือพนักงานของหน่วยงานนั้น ๆ ควรได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับทรัพยากรตามควรในการปฏิบัติงานของตน

ข้อ ๔๓ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑. รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือในเรื่องทางอาญาตามข้อ ๔๔ ถึง ๕๐ ของอนุสัญญานี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสืบสวนสอบสวนในเรื่อง และกระบวนการพิจารณาในทางแพ่งและทางปกครองเกี่ยวกับการทุจริต

ข้อ ๔๖ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย

๑๓. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่มีความรับผิดชอบและอำนาจในการรับคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย และดำเนินการตามคำร้องขอเหล่านั้นๆ หรือมีฉะนั้นให้จัดส่งคำร้องขอเหล่านั้นๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่รัฐภาคีมีเขตการปกครองพิเศษหรือดินแดนที่มีระบบการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายแยกออกไปต่างหาก รัฐภาคีนั้นอาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางแยกเฉพาะ ซึ่งมีหน้าที่เช่นเดียวกับกับเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางดังกล่าวข้างต้นสำหรับเขตการปกครองพิเศษหรือดินแดนนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางต้องประกันความรวดเร็วและถูกต้องเหมาะสมของการดำเนินการหรือการจัดส่งคำร้องขอของตนได้รับ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางจัดส่งคำร้องขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางนั้นสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามคำร้องขออย่างรวดเร็วและถูกต้องเหมาะสมโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจนั้น รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องแจ้งให้เลขาธิการสหประชาชาติได้รับทราบถึงเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่กำหนดขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์นี้ ในเวลายื่นสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารของตนต่ออนุสัญญานี้ คำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย และการสื่อสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำร้องขอนั้นให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่กำหนดโดยรัฐภาคีนั้น ๆ

UNCAC) ข้อ ๓๘^๕ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. ๒๐๐๐ (United Nations Convention against Transnational Organized Crime: UNTOC) ข้อ ๒๗^๖ (ร่างมาตรา ๖)

เนื่องจากในปัจจุบัน การทุจริตส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม และสร้างความเสียหายให้แก่รัฐเป็นมูลค่าสูงทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ การทุจริตได้มีรูปแบบและลักษณะที่ซับซ้อน ในการดำเนินการหาพยานหลักฐานต่างเพื่อการไต่สวนจำต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีอำนาจหน้าที่และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งอนุสัญญา UNCAC และอนุสัญญา UNTOC ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีทุจริตตามที่กล่าวถึงข้างต้น จึงมีข้อบทสนับสนุนให้รัฐภาคีกำหนดมาตรการหรือช่องทางเพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

ในส่วนของประเทศไทยได้มีกฎหมายกำหนดแนวทางการประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานเพื่อการดำเนินการอย่างบูรณาการไว้เช่นกัน เช่น ตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ และตามมาตรา ๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปได้ อย่างทันท่วงที มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญา จึงเห็นควรกำหนดอำนาจหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างชัดเจนในการทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

^๕ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ข้อ ๓๘ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการมาตรการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนในการสนับสนุนให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐของตนฝ่ายหนึ่งกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสืบสวนและการฟ้องคดีอาญาของตนอีกฝ่ายหนึ่ง ความร่วมมือเช่นนี้อาจรวมถึง

(ก) การแจ้งแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง โดยการริเริ่มของหน่วยงานที่แจ้งนั่นเอง เมื่อมีเหตุผลสมควรเชื่อได้ว่าเกิดการกระทำผิดที่กำหนดตามข้อ ๑๕ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๓ ของอนุสัญญานี้ หรือ

(ข) การจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นทั้งปวงแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง เมื่อมีการร้องขอ

^๖ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. ๒๐๐๐

ข้อ ๒๗ ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมาย

๑. รัฐภาคีจะร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด โดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายและการปกครองภายในของตนเพื่อขยายประสิทธิผลของการดำเนินการใช้บังคับกฎหมายที่จะต่อสู้กับความผิดที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึง รัฐภาคีแต่ละรัฐจะรับเอามาตรการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ

(ก) เพื่อขยายและหากจำเป็น เพื่อจัดตั้งช่องทางของการติดต่อระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจ ตัวแทนและหน่วยงานให้บริการของตนเพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการแลกเปลี่ยนอย่างปลอดภัยและรวดเร็วซึ่งข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องกับทุกแง่มุมของความผิดที่ครอบคลุมภายใต้อนุสัญญานี้ รวมทั้งการเชื่อมโยงกับกิจกรรมที่เป็นความผิดอาญาอื่นๆ หากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งหลายเห็นว่าเหมาะสม

๒.๖ แก้ไขเพิ่มเติมให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๕ วรรคสี่ มาใช้บังคับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๙ วรรคสาม บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่เนื่องจากมาตรา ๓๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเห็นควรแก้ไขให้ถูกต้องเป็นมาตรา ๓๕ วรรคสี่ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๙)

๒.๗ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นำระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ โดยให้ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในทุกขั้นตอน ทั้งในกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง กระบวนการฟ้องคดี และกระบวนการพิจารณาของศาล และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับกับคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เนื่องจากคดีทุจริต เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มที่จะจัดการกับอาชญากรรมประเภทนี้ได้ยากขึ้น เนื่องจากผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่มักจะนำเงินที่ได้จากการทุจริตถ่ายเทไปต่างประเทศและหลบหนีเพื่อมิให้ถูกจับกุมจนกว่าพ้นกำหนดอายุความฟ้องคดีหรืออายุความการลงโทษ ซึ่งเมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ที่ได้จากการทุจริตกับโทษที่จะได้รับทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่เกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับการกระทำความผิด จึงจำเป็นต้องแก้ไขเรื่องอายุความในคดีทุจริตกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนีให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการยับยั้งและป้องปรามมิให้ผู้กระทำความผิดตกใจกระทำความผิดในคดีทุจริตด้วย ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ข้อ ๒๙^๗ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๘ เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ และเป็นไปตามหลักการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ข้อ ๑๖ และข้อ ๓๖ (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๙ กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่

^๗ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ข้อ ๒๙ อายุความ

ในกรณีที่เหมาะสม รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องกำหนดอายุความภายใต้กฎหมายของตนในการเริ่มกระบวนการพิจารณาสำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาให้มีระยะเวลานานและกำหนดให้อายุความนั้นนานขึ้น หรือให้อายุความสะดุดหยุดลงในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้หลบหนีกระบวนการยุติธรรม

บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ข้อ ๓๑^๕ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

เนื่องจากในการกระทำความผิดฐานทุจริต ผู้กระทำความผิดอาจได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้จากการกระทำความผิดนั้น การริบทรัพย์สินจึงไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการริบที่มุ่งที่ตัวทรัพย์สินเท่านั้น แต่ต้องหมายรวมถึง ประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มา

^๕ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ข้อ ๓๑ การอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็น ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่กว้างที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ภายในระบบกฎหมายภายในของตน เพื่อให้สามารถมีการริบทรัพย์สินต่อไปนี้

(ก) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ หรือทรัพย์สินอื่นซึ่งมีมูลค่าตรงกับมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า

(ข) ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมืออื่นใด ที่ใช้หรือมุ่งหมายจะใช้ในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

๒. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นเพื่อให้สามารถระบุบรรพชน ติดตาม อายัด หรือยึดสิ่งใดซึ่งอ้างถึงในวรรค ๑ ของข้อนี้เพื่อความมุ่งประสงค์ในการริบทรัพย์สินในที่สุด

๓. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตนในการวางระเบียบเกี่ยวกับการจัดการของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการอายัด ยึด หรือริบทรัพย์สินภายใต้วรรค ๑ และวรรค ๒ ของข้อนี้

๔. ถ้าทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นทรัพย์สินอื่น ทรัพย์สินนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการที่อ้างถึงในข้อนี้แทนที่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น

๕. ถ้าทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกนำไปควมรวมกับทรัพย์สินซึ่งได้มาจากแหล่งที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทรัพย์สินนั้นต้องถูกริบเพียงเท่ามูลค่าประเมินของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่ถูกนำมาควมรวมเข้ากับทรัพย์สินนั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่ออำนาจใด ๆ ในการอายัดหรือยึด

๖. รายได้หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่าจากทรัพย์สินซึ่งมาจากการเปลี่ยนสภาพหรือการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากทรัพย์สินที่มีส่วนของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดควมรวมอยู่ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรการที่อ้างถึงในข้อนี้ในลักษณะและขอบเขตเดียวกันกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

๗. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้และข้อ ๕๕ ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องให้อำนาจศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่นใดของตนในการสั่งให้จัดส่งหรือยึดไว้ซึ่งบันทึกของธนาคาร บันทึกการเงินหรือบันทึกทางการค้า รัฐภาคีต้องไม่ปฏิเสธที่จะดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของวรรคนี้ โดยอ้างเหตุเรื่องความลับของธนาคาร

๘. รัฐภาคีอาจพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดแสดงที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินที่มีการกล่าวหาว่าได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า หรือ ทรัพย์สินอื่นซึ่งจะต้องถูกริบ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่ข้อกำหนดนั้นสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนและตามหลักของกระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการอื่น ๆ

๙. บทบัญญัติของข้อนี้จะต้องไม่ถูกตีความในทางที่กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริต

๑๐. ไม่มีความใดในข้อนี้ที่จะกระทบต่อหลักการที่ว่ามาตรการต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อนี้ต้องถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและถือปฏิบัติโดยเป็นไปตามและอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายภายในของรัฐภาคี

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)